Milieueffectrapportage

Varkenshouderij "Lavi BV"
Steenovensebaan 28 te Dorst

Projectgegevens

Initiatiefnemer

Naam	:	Lavi BV
Adres	:	Postelsedijk 11
Postcode, plaats	:	5541 NM Reusel
Telefoon	:	0497-641113

Locatie

Aard van de activiteit	:	Varkenshouderij
Adres	:	Steenovensebaan 28
Postcode, plaats	:	4849 RC Dorst
Contactpersoon	:	De heer F. Lavrijsen
Telefoon	:	0497-641113
Kadastrale ligging	:	Gemeente Oosterhout Sectie: H Nummer: 885/995

Bevoegd gezag

Naam	:	Het College van Burgemeester en Wethouders van Oosterhout
Adres	:	Postbus 10150
Postcode, plaats	:	4900 GB Oosterhout

Colofon rapportage

Opgesteld door	:	ing. E.W.M. Roukens
Datum	:	20 december 2010
Gecontroleerd door	:	Mr. J. van Groningen
Datum	:	28 januari 2011
Gecontroleerd door	:	ing. H. Stultiëns
Datum	:	28 februari 2011

Samenvatting

Lavi B.V. is voornemens haar varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst volledig te vernieuwen, waarbij het aantal dieren toeneemt. Als gevolg van de vernieuwing en bijbehorende uitbreiding van de varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst door Lavi B.V., wordt een Omgevingsvergunning Milieu aangevraagd bij het bevoegd gezag. Een van de eisen bij het aanvragen van een milieuvergunning, is het opstellen van een milieueffectrapport (MER) indien de voorgenomen activiteit m.e.r. plichtig is. De onderhavige varkenshouderij is plan-m.e.r.-plichtig, daar de uitbreiding meer dan 900 zeugen betreft.

Deze samenvatting is als een opzichzelfstaand document te lezen en te begrijpen, maar bevat uiteraard niet alle details en nuances van het volledige MER.

Referentiesituatie

De referentiesituatie betreft het bestaande bedrijf aan de Steenovensebaan 28 te Dorst. Het huidige bedrijf wordt momenteel al gebruikt als varkenshouderij. Echter voldoen de bestaande stallen nog niet aan de IPPC-richtlijnen en is de milieuvergunning momenteel ingetrokken, tegen welk intrekkingsbesluit een beroepsprocedure loopt.

De bestaande situatie zal wel als referentiesituatie in het rapport worden opgenomen. Echter zullen de bestaande stallen allemaal worden gesloopt en zullen er nieuwe zeugenstallen voor in de plaats komen. Met de volledige vernieuwing, voldoet de inrichting aan de BBT (++) eisen.

Voorgenomen activiteit

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande stallen te amoveren en vervangen door zeugenstallen welke voldoet aan de nieuwste stand ter techniek, dierwelzijn en het bouwbesluit. Op de locatie zullen na realisatie van het voornemen; 1.125 kraamzeugen, 3.568 guste- en dragende zeugen en 2 beren kunnen worden gehuisvest. De stallen worden voorzien van een zestal luchtwassers: BWL 2006.14.V2., een gecombineerd luchtwassysteem met chemische wasser (lamellenfilter) en waterwasser.

Uitvoeringsalternatieven

In het MER worden vier alternatieven uitgewerkt. Het voorkeursalternatief zal in hoofdstuk 4 uitgebreid worden toegelicht. De twee uitvoeringsalternatieven zullen nader worden beschreven in hoofdstuk 6 van dit rapport. De drie alternatieven, die in het rapport nader zullen worden toegelicht zijn:

- Voorkeursalternatief: Combi luchtwassysteem BWL 2006.14.V2 zonder gespeende biggen;
- Alternatief 1: Combi luchtwassysteem BWL 2006.14.V2 met gespeende biggen;
- Alternatief 2: Combi luchtwassysteem BWL 2009.12 zonder gespeende biggen.

Milieuaspecten:

- **Ammoniak**

Ten opzichte van de door de initiatiefnemer als uitgangspunt genomen vergunde situatie, geldt dat voor alle alternatieven een afname in ammoniakdepositie wordt gerealiseerd. Deze situatie is in het rapport opgenomen als referentiesituatie. Wanneer een van de alternatieven zal worden gerealiseerd, zal de omgeving en het milieu minder door de inrichting worden belast. De doorgerekende alternatieven voldoen allemaal aan: AMvB huisvesting, Wet ammoniak en veehouderij en de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij. De luchtwassers die op de stallen worden geplaatst, voldoen allen aan de BBT++ eisen.

Het voorkeursalternatief realiseert de laagste ammoniakdeposities op de omgeving. De ammoniakdeposities berekend voor uitvoeringsalternatief 2, wijken nauwelijks af van de resultaten van het voorkeursalternatief. In uitvoeringsalternatief 1 worden de hoogste ammoniakdeposities verwezenlijkt, maar zal er wel een forse afname van ammoniakdepositie ten opzichte van de referentie situatie worden gerealiseerd.

- **Geur**

Ten opzichte van de door de initiatiefnemer als uitgangspunt genomen vergunde situatie, geldt dat voor alle alternatieven een afname in geur belasting wordt gerealiseerd. Deze situatie is in het rapport opgenomen als referentiesituatie. In de referentie situatie is zelfs sprake van een overbelasting op een zestal woningen in de Steenovensebaan. De omgeving en het milieu worden na het realiseren van één van de alternatieven minder belast. Het voorkeursalternatief en uitvoeringsalternatief 2 voldoen aan de gestelde geurnormen op de omgeving. Uitvoerings-alternatief 1 realiseert echter op een drietal woningen in de Steenovensebaan een overbelasting aan geur.

- **Fijn stof**

Alle alternatieven voldoen aan de normen gesteld in de Wet luchtkwaliteit. Het project draagt bij alle alternatieven niet in betekenende mate bij. Bij alle alternatieven zal, ten opzichte van de door de initiatiefnemer als uitgangspunt genomen vigerende situatie een daling van de fijn stof concentratie ontstaan. In de berekeningen voor de alternatieven zijn de interne vervoersbewegingen meegenomen

- **Geluid**

Wanneer een van de alternatieven zal worden gerealiseerd, zal de geluidsproductie ten opzichte van de door de initiatiefnemer als uitgangspunt genomen vergunde situatie veranderen. Na uitvoering van de voorgenomen plannen, zal worden voldaan aan de geluidsnormen.

Natuur en Landschapsaspecten

De natuur zal, door de uitvoering van één van de alternatieven, verbeteren ten opzichte van de door de initiatiefnemer als uitgangspunt genomen vergunde situatie. Deze situatie is in het rapport opgenomen als referentiesituatie. De omgeving en de natuur zullen na realisatie van het voorkeursalternatief, minder worden belast.

Het desbetreffende perceel is gelegen in AHS-landbouw en tevens in een 'Verwevingsgebied', waardoor er uitbreidingsmogelijkheden zijn voor bestaande veehouderijbedrijven. De omliggende ecologische hoofdstructuur wordt niet belemmerd. Het voorgenomen plan, past dus binnen de ruimtelijke plannen van de gemeente en levert geen bedreiging op ruimtelijk vlak voor de omgeving. Wat betreft landschap en cultuurhistorie zal er geen verschil zijn tussen de verschillende alternatieven. De stal blijft aan de buitenkant in alle alternatieven identiek. Ook zullen de voorgenomen plannen geen bedreiging voor de omgeving en haar cultuurhistorie opleveren. Ten opzichte van de referentie situatie, zal het bedrijf beter in het landschap gaan passen.

Risico's, veiligheid en veeziekten

Om het risico van stroomuitval, met alle gevolgen van dien, te beperken, is er een noodstroomaggregaat op het bedrijf aanwezig. Daarnaast is er voor de brandveiligheid voldoende bluswatervoorziening getroffen en worden er brandwerende muren geplaatst. Doordat de inrichting onder de zogenaamde 8.40 Wm-inrichting valt, is het besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI) niet op deze locatie van toepassing.

Doordat de stallen binnen de inrichting worden vervangen door nieuwe zeugenstallen, kan de nieuwste stand der techniek worden toegepast. Hierdoor wordt het in de hand houden van de hygiëne beter en controleerbaar. Door deze toepassingen wordt de uitbraak van ziektes beperkt en zal de directe omgeving minder aan ziektekiemen worden blootgesteld.

Investeringskosten

Er moet een investering in het bedrijf worden gedaan, om aan de huidige wet- en regelgeving te kunnen voldoen. Het voorkeursalternatief zal ten opzichte van de andere twee uitvoeringsalternatieven het goedkoopst zijn om te realiseren. De marge van het voorkeursalternatief zal ongeveer gelijk zijn aan die van de twee uitvoeringsalternatieven. De opbrengsten zullen na het realiseren van een van de alternatieven dus ook ongeveer gelijk zijn. Alle drie de plannen zijn dus wel gelijkwaardig aan elkaar en lijkt het erop dat het rendement van het voorkeursalternatief het grootste is.

Keuze initiatiefnemer voor aanvraag omgevingsvergunning

Op basis van het MER en de investeringskosten vraagt 'Lavi B.V.', een omgevingsvergunning aan voor de inrichting volgens het voorkeursalternatief.

Deze MER is opgesteld op basis van de door de gemeente opgestelde adviezen. Daarnaast zijn de wettelijke vereisten uitgewerkt in het MER. Het voorkeursalternatief is dezelfde, zoals deze staat beschreven in de startnotitie. In de onderstaande tabel worden de resultaten uit de berekeningen en verdere gegevens, voor alle alternatieven en voor de referentie situaties, samengevat.

Tabel 1: Overzicht van de getoetste alternatieven/beoordelingsaspecten

Beoordelingsaspect	***Referentie situatie***	***Referentie situatie***	***Voorkeursalternatief***	***Alternatief 1***	***Alternatief 2***
		na 30-10-2007	***BWL 2006.14.V2***	***BWL 2006.14.V2***	***BWL 2009.12***
Totaal aantal dieren	5.883		4.695	15.217	4.695
Geuremissie [OU_E/s]	63.885		29.442	47.835	14.721
Ammoniak totaal [kg NH_3/jaar]	6.599		3.656	3.818	3.656
Geurbelasting [OU_E/m^3]					
Steenovensebaan 35	12,2		4,2	5,5	2,1
Steenovensebaan 26A	23		7	7,9	3,5
Steenovensebaan 37	16,8		5,4	6,9	2,7
Steenovensebaan 29A	17,5		5,4	10,4	2,7
Steenovensebaan 30A	13,7		4,3	10	2,2
Steenovensebaan 30	12,4		3,9	8,8	2
Statenlaan 92	0,5		0,1	0,2	0,1
Statenlaan 50	0,6		0,1	0,2	0,1
Hoofdstraat 159	0,6		0,2	0,2	0,1
Luchtkwaliteit jaar 2011 (maatgevende woning)					
Achtergrondconc.[$\mu g/m^3$]	24,79		24,79	24,79	24,79
Bronbijdrage [$\mu g/m^3$]	0,60		0,04	0,07	0,12
Totale conc. [$\mu g/m^3$]	25,39		24,84	24,86	24,91
Ammoniak depositie [mol/ha/jaar]					
De vijf eiken punt 1	340,58	155,35	100,84	109,9	100,84
De vijf eiken punt 2	37,54	17,48	12,98	13,39	39,61
De vijf eiken punt 3	127,94	59,68	44,12	45,27	43,93
Langstraat punt 1	2,1	0,98	0,73	0,76	0,73
Langstraat punt 2	2,11	0,98	0,73	0,76	0,73
Langstraat punt 3	1,59	0,74	0,55	0,58	0,55
Ulvenhoutse bos pnt1	1,24	0,58	0,43	0,45	0,43
Ulvenhoutse bos pnt2	1,18	0,55	0,41	0,43	0,41
Ulvenhoutse bos pnt3	1,19	0,55	0,41	0,43	0,41
Eendennest punt 1	2,67	1,24	0,93	0,97	0,93

	Referentie situatie	*Referentie situatie na 30-10-2007*	*Voorkeursalternatief*	*Alternatief 1*	*Alternatief 2*
Eendennest punt 2	2,6	1,21	0,9	0,95	0,9
Regte H. punt 1	0,62	0,29	0,21	0,22	0,21
Regte H. punt 2	0,65	0,3	0,22	0,24	0,23
Regte H. punt 3	0,52	0,24	0,18	0,19	0,18
Kampina punt 1	0,33	0,15	0,11	0,12	0,11
Kampina punt 2	0,33	0,16	0,12	0,12	0,12
Kampina punt 3	0,36	0,17	0,12	0,13	0,12
Kampina punt 4	0,42	0,19	0,14	0,15	0,14
Kampina punt 5	0,39	0,18	0,14	0,14	0,14
Loonse & Drunense 1	1,27	0,59	0,44	0,46	0,44
Loonse & Drunense 2	1,17	0,55	0,41	0,43	0,41
Loonse & Drunense 3	0,7	0,33	0,24	0,25	0,24
Energie verbruik luchtwassers					
Electriciteit.verbruik [kWh]	-		147.346	148.696	122.640
Energie verbruik dieren (gebaseerd op KWIN)					
Electriciteit.verbruik [kWh]	428.642		1.475.905	1.042.116	1.475.905
Energie verbruik totaal (incl. luchtwasser)					
Electriciteit.verbruik [kWh]	428.642		1.623.251	1.190.812	1.598.545
Geluid					
	niet getoetst		zie akoestisch rapport	zie akoestisch rapport	zie akoestisch rapport
Waterverbruik luchtwasser					
Waterverbruik [m3/jaar]	-		4.284	4.999	7.258
Zuurverbruik luchtwasser					
Zuurverbruik [m3/jaar]	-		32.365	31.721	0
Spuiwater [m^3]					
	-		453	441	2152

Inhoudsopgave

PROJECTGEGEVENS **2**

SAMENVATTING **3**

INHOUDSOPGAVE **8**

1. INLEIDING **14**

1.1 INLEIDING 14
1.2 PROCEDURE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE 15
1.3 INHOUD MER 15
1.4 PLANNING VAN DE PROCEDURES 16
1.5 LIGGING PLANGEBIED 19
1.6 INDELING VAN HET MER 21

2. PROBLEEM- EN DOELSTELLING ACTIVITEIT **22**

2.1 PROBLEEMSTELLING 22
2.2 DOELSTELLING 22

3. WETTELIJK- EN BELEIDSKADER **23**

3.1 EUROPEES BELEID 23
3.1.1. IPPC-richtlijn 23
3.1.2. MER-richtlijn 24
3.1.3. Natura2000 24
3.1.4. Habitatrichtlijn 24
3.1.5. Vogelrichtlijn 25
3.1.6. Nitraatrichtlijn 25
3.1.7. Kaderrichtlijn water 25
3.1.8. NEC-richtlijn 25
3.1.9. Verdrag van Malta 26
3.2 LANDELIJK BELEID 27
3.2.1. Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) 27
3.2.2. Wet milieubeheer in de Omgevingsvergunning 27
3.2.3 Crisis- en Herstelwet 27
3.2.4. Wet Ammoniak Veehouderij 28
3.2.5. Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderijen 29
3.2.6. IPPC beleidslijn-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij 30
3.2.7. Regeling aanwijzing BBT-documenten 30
3.2.8. Wet geurhinder veehouderij 30
3.2.9. Wet Luchtkwaliteit 31

3.2.10. *Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR)* 31
3.2.11. *Wet geluidhinder (Wgh)* 31
3.2.12. *Handreiking industrielawaai* 32
3.2.13. *Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB)* 32
3.2.14. *Natuurbeschermingswet 1998* 32
3.2.15. *Ecologische hoofdstructuur (EHS)* 34
3.2.16. *Flora- en faunawet* 34
3.2.17. *Meststoffenwet* 34
3.2.18. *Waterwet* 34
3.2.19. *Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb)* 35
3.2.20. *Nota Ruimte* 35
3.2.21. *Nota Belvedère* 35
3.2.22. *Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI)* 36
3.2.23. *Varkensbesluit* 36
3.2.24. *Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (GWWD)* 37
3.2.25. *Wet ruimtelijke ordening (Wro)* 37
3.2.26. *Reconstructiewet* 38
3.3 PROVINCIAAL BELEID 39
3.3.1. *Verordening ruimte* 39
3.3.2. *Interimstructuurvisie* 39
3.3.3. *Reconstructieplan* 40
3.3.4. *Cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden* 41
3.3.5. *Provinciaal waterhuishoudingsplan* 43
3.3.6. *Provinciale verordening Stikstof en Natura2000* 43
3.4 GEMEENTELIJK BELEID 45
3.4.1. *Bestemmingsplan* 45
3.4.2. *Verordening geurhinder en veehouderij* 47
3.4.3. *Geluidsnota gemeente Oosterhout* 47

4. VOORKEURSALTERNATIEF 48

4.1 HUISVESTING 48
4.2 MILIEU 55
4.2.1 *Ammoniak* 55
4.2.2 *Geur* 59
4.2.3 *Luchtkwaliteit* 62
4.2.4 *Geluid* 65
4.3 BODEM EN (GROND)WATER 65
4.4 ENERGIE 67
4.5 AFVAL EN AFVALWATER 68

5. MILIEU- EN NATUURGEVOLGEN 69

5.1 NATUUR EN LANDSCHAPSASPECTEN 70
5.1.1. Structuurvisie ruimtelijke ordening 70
5.1.2. Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 71
5.1.4. Cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden 76
5.1.5. Natura2000-gebieden 80
5.1.6. Natuurbeschermingswet gebieden 82
5.1.7. Ecologische Hoofdstructuur en verbindingszone 82
5.1.8. Wav-gebieden 83
5.1.9. Flora en Fauna 85
5.1.10. Vogelrichtlijn 87
5.1.11. Habitatrichtlijn 88
5.2 MILIEUASPECTEN 89
5.2.1. Ammoniak 89
5.2.2 Geur 92
5.2.3 Luchtkwaliteit (RBL) 94
5.2.4 Geluid en verkeer 95
5.3 BODEM EN WATER 97
5.3.1 Bodem en (grond)water 102
5.3.2 Afvalwater 103
5.3.3 Watertoets voor de bedrijfslocatie 103
5.3.3.1 Inleiding 103
5.3.3.2 Hydrologisch neutraal bouwen 104
5.3.3.3 Conclusie 105
5.4 ENERGIE 106
5.5 GELUID 107
5.6 AFVOER VAN DRIJFMEST 107
5.7 AFVOER VAN (HUIS)VUIL 107
5.8 RISICO'S VAN ONGEVALLEN EN ABNORMALE OMSTANDIGHEDEN 108
5.9 EXTERNE VEILIGHEID 109
5.10 VEEZIEKTEN 110

6. UITVOERINGSALTERNATIEVEN 113

6.1 ALTERNATIEF 1: 113
6.1.1 Geur 113
6.1.2 Ammoniak 115
6.1.3 Fijn stof 116
6.1.4 Energie 117
6.1.5 Water 118
6.1.6 Afvalstoffen 118
6.1.7 Verkeersaantrekkende bewegingen/geluidsemissie 118

6.1.8 Dierenwelzijn 118
6.1.9 Volksgezondheid 118
6.2 ALTERNATIEF 2: 120
6.2.1 Geur 121
6.2.2 Ammoniak 122
6.2.3 Fijn stof 123
6.2.4 Energie 125
6.2.5 Water 125
6.2.6 Afvalstoffen 125
6.2.7 Verkeersaantrekkende bewegingen/geluidsemissie 125
6.2.8 Dierenwelzijn 125
6.2.9 Volksgezondheid 126
7. VERGELIJKING VOORNEMEN EN ALTERNATIEVEN 127
7.1 VERGELIJKING ALTERNATIEVEN 127
7.2 VOLKSGEZONDHEID EN WELZIJN VAN VEEHOUDERS EN DIEREN 131
7.3 INVESTERING 132
7.4 KEUZE INITIATIEFNEMER VOOR AANVRAAG MILIEUVERGUNNING 133
8. LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE 134
8.1 ALGEMEEN 134
8.2 LEEMTEN IN KENNIS 134

Figuur 1: Luchtfoto planlocatie in wijdere omgeving 19
Figuur 2: Luchtfoto bestaande stallen en het bouwvlak 20
Figuur 3: Uitsnede Bestemmingsplankaart 'Buitengebied'; Plankaart, Hoofd- en Medebestemmingen uit het bestemmingsplan van de gemeente Oosterhout 46
Figuur 4: ligging geurgevoelige objecten 61
Figuur 5: Uitsnede plankaart interimstructuurvisie: site Provincie Noord-Brabant 71
Figuur 6: Integrale zonering omgeving Steenovensebaan te Dorst: site Provincie Noord-Brabant 74
Figuur 7: cultuurhistorische waarden kaart: site Provincie Noord-Brabant 76
Figuur 8: cultuurhistoriekaart uit bestemmingsplan buitengebied; gemeente Oosterhout (NB): site Provincie Noord-Brabant 78
Figuur 9: CHW-kaart met Aardkundige waarden: site Provincie Noord-Brabant 79
Figuur 10:Natura2000-gebieden; Ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit 81
Figuur 11: Ecologische hoofdstructuur: site Provincie Noord-Brabant 83
Figuur 12: WAV kaart nummer 45 provincie Noord-Brabant 84
Figuur 13: Resultaten natuurloket; www.natuurloket.nl 85
Figuur 14: Vogelrichtlijngebied "de Biesbosch": digitale Bosatlas van de Provincie Noord-Brabant 87
Figuur 15: Natuurbeschermingsgebied Ulvenhoutse bos: digitale Bosatlas van de Provincie Noord-Brabant 89
Figuur 16: Totaal Stikstof op de bedrijfslocatie (Planbureau voor de leefomgeving, 2010) 91
Figuur 17: Ontsluiting planlocatie 97
Figuur 18: Huidige situatie GHG in cm-mv ; hoogste grondwaterstand 98
Figuur 19: Huidige situatie GLG in cm-mv; laagste grondwaterstand 99
Figuur 20: Grondwatersystemen- en beschermingsgebieden 102
Figuur 21:Schematische weergave van de BWL 2009.12 luchtwasser 121

Tabel 1: Overzicht van de getoetste alternatieven/beoordelingsaspecten 6
Tabel 2: Planning "Lavi BV" 18
Tabel 3: Wettelijk vastgestelde normen voor de geurbelasting. 47
Tabel 4: leefoppervlakten 51
Tabel 5: Emissie van ammoniak in het voorkeursalternatief 55
Tabel 6: Emissie van ammoniak van de referentie situatie 55
Tabel 7: Emissie van ammoniak in de referentie situatie na 30-10-2007 56
Tabel 8: de hoogste ammoniakdepositie op de omliggende ammoniakgevoelige gebieden voor de vergunde- en de referentie situatie en voor het voorkeursalternatief 57
Tabel 9: Drempelwaarde IPPC-bedrijven 58
Tabel 10: IPPC-omgevingstoetsing 58
Tabel 11: Emissie van geur in het voorkeursalternatief 59
Tabel 12: Emissie van geur in de referentie situatie 59
Tabel 13: geurgevoelige objecten met bijbehorende geurbelasting 62
Tabel 14: Emissie van fijn stof voor de referentie situatie 62
Tabel 15: Emissie van fijn stof in het voorkeursalternatief 63
Tabel 16: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de maatgevende woning 64
Tabel 17: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de dichtstbijzijnde kas 64
Tabel 18: Geschatte totale hoeveelheid voer per jaar 65

Tabel 19: Geschatte totale mestproductie per jaar 66
Tabel 20: Natura2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten 81
Tabel 21: Ammoniakplafond voor de referentie situatie na 30-10-2007 85
Tabel 22: hoogst berekende ammoniakdepositie op de getoetste ammoniakgevoelige gebieden 90
Tabel 23: Depositie planlocatie en omliggende ammoniakgevoelige gebieden 91
Tabel 24: resultaten V-stacks vergunning op de geurgevoelige objecten 92
Tabel 25:Gradaties woonklimaat geurhinder met het percentage van de resultaten per gradatie 94
Tabel 26: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de maatgevende woning: Steenovensebaan 29a 95
Tabel 27: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de dichtstbijzijnde kas: Steenovensebaan 29a 95
Tabel 28: geuremissie per stal en per diercategorie van alternatief 1 114
Tabel 29: Geurbelasting geurgevoelige objecten alternatief 1 114
Tabel 30: ammoniak emissie per stal en per diercategorie van alternatief 1 115
Tabel 31: de hoogste ammoniakdepositie op de omliggende ammoniakgevoelige gebieden voor het voorkeursalternatief en alternatief 1 115
Tabel 32: fijn stof emissie per stal en per diercategorie van alternatief 1 116
Tabel 33: jaargemiddelde fijn stof concentratie op de te maatgevende woning van het uitvoeringsalternatief 1 en voorkeursalternatief 116
Tabel 34: jaargemiddelde fijn stof concentratie op de dichtsbijzijnde kas van het uitvoeringsalternatief 1 en voorkeursalternatief 117
Tabel 35: geuremissie per stal en per diercategorie van alternatief 2 121
Tabel 36: Geurbelasting geurgevoelige objecten alternatief 2 122
Tabel 37: ammoniak emissie per stal en per diercategorie van alternatief 2 122
Tabel 38: Ammoniakdepositie op beschermde natuurgebieden bij uitvoeringsalternatief 2 en het voorkeursalternatief. 123
Tabel 39: fijn stofemissie per stal en per diercategorie van alternatief 2 124
Tabel 40: jaargemiddelde fijn stof concentratie op de te maatgevende woning van het uitvoeringsalternatief 1 en voorkeursalternatief 124
Tabel 41: jaargemiddelde fijn stof concentratie op de dichtsbijzijnde kas van het uitvoeringsalternatief 2 en voorkeursalternatief 124
Tabel 42: Overzicht van de getoetste alternatieven/beoordelingsaspecten 128
Tabel 43: Vergelijking investeringskosten 132

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Lavi B.V. exploiteert een varkenshouderij bedrijf aan de Steenovensebaan 28 te Dorst. De locatie aan de Steenovensebaan 28, ligt in het buitengebied van de gemeente Oosterhout in de provincie Noord-Brabant. Op deze locatie was in het verleden een vergunning Wet Milieubeheer verleend voor het houden van; 294 kraamzeugen, 1064 guste- en dragende zeugen, 45 dekberen en 4480 gespeende biggen.

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande stallen te amoveren en te vervangen voor stallen welke voldoen aan de nieuwste stand ter technieken, dierwelzijn en het bouwbesluit. Op de locatie zullen na realisatie van het voornemen; 1.125 kraamzeugen, 3.568 guste- en dragende zeugen en 2 beren kunnen worden gehuisvest. De stallen zullen allen worden aangesloten op het luchtwassysteem: BWL 2006.14.V2., een gecombineerd luchtwassysteem met chemische wasser (lamellenfilter) en waterwasser.

Voor bovengenoemde bedrijfsontwikkeling is een vergunning benodigd in het kader van de Wet milieubeheer. Daar de inrichting fysiek wordt opgericht/uitgebreid met meer dan 900 zeugen is onderdeel C 14 van het 'Besluit Milieueffectrapportage' van toepassing. Aangezien de activiteit betrekking heeft op het uitbreiden van stallen voor het huisvesten van in totaal 1.125 kraamzeugen, 3568 guste- dragende zeugen en 2 dekberen, is een MER noodzakelijk.

Het doel van de m.e.r.-procedure is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Daarom worden (realistische) alternatieven en hun effecten in het milieueffectrapport (MER) beschreven.

In dit MER-rapport zullen twee alternatieven naast het voorkeursalternatief worden uitgewerkt. Het voornemen van de initiatiefnemer is om geen biggen op de bedrijfslocatie op te laten groeien. In het eerste alternatief wordt de mogelijkheid om wel biggen op deze bedrijfslocatie op te laten groeien uitgewerkt. In het tweede alternatief is de uitgangssituatie gelijk aan het voorkeursalternatief, maar zal de meest milieuvriendelijke luchtwasser, van dit moment, worden toegepast

Ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding, worden twee nieuwe stallen opgericht waarop zes luchtwassers worden aangesloten. Door de ontwikkelingen wordt een bedrijf gecreëerd dat voldoet aan alle milieueisen, dierwelzijn en tevens voldoende bedrijfeconomische toekomstperspectief behoudt. De omvang van het bedrijf maakt een rendabele bedrijfsvoering mogelijk wat de concurrentie met de wereldmarkt aankan.

1.2 Procedure milieueffectrapportage

De m.e.r.-procedure voor het uitbreiden van de varkenshouderij 'Lavi B.V.' gelegen aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, is gestart met het indienen van de 'mededeling'. Het inzage termijn is door het bevoegd gezag bepaald op twee weken. Dit betekend dat de laagste dag van het inzage termijn 13 oktober 2010 is. De inzage heeft een ieder de gelegenheid gekregen zienswijze naar voren te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het MER. De gemeente Oosterhout heeft hierop 4 zienswijze ontvangen, welke in het advies zijn opgenomen.

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout is bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure. Zij hebben op 2 november 2010 een reactie op de ingediende zienswijze verstuurd. De ingediende zienwijze en de reactie van de gemeente zijn in het MER zo duidelijk mogelijk onderbouwd.

Het MER wordt vervolgens voorgelegd aan het bevoegd gezag. Deze zal het MER beoordelen op aanvaardbaarheid overeenkomstig de richtlijnen en artikel 7.10 en 7.11 van de Wet milieubeheer en bij volledigheid zal het MER aanvaard worden.

Het MER zal ter visie worden gelegd om de mogelijkheid te krijgen tot inspraak. De Commissie voor de Milieueffectrapportage brengt een toetsingsadvies uit over de volledigheid en juistheid van het MER, waarbij rekening gehouden wordt met de zienswijzen (advies en inspraak). Na toetsing door de Commissie voor de m.e.r. neemt het bevoegd gezag het ontwerpbesluit op de aanvraag Wet milieubeheer.

1.3 Inhoud MER

Deze MER is gemaakt voor de varkenshouderij 'Lavi B.V.'. De voorgenomen activiteit betreft hier de uitbreiding/vernieuwing van de varkenshouderij 'Lavi B.V.', gelegen aan de Steenovensebaan 28 te Dorst. In dit MER zijn de opmerkingen uit de zienswijze en de reactie van de gemeente hierop, uitgewerkt in dit rapport. De kern van een milieueffectrapport is de vergelijking van alternatieven op hun milieueffecten.

Het MER geeft een beschrijving van het navolgende:

- Een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- Een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing

dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;

- Een aanduiding van het besluit of de besluiten bij de voorbereiding, waarvan het milieueffectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen beslissingen van bestuursorganen,die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- Een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- Een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige milieueffecten van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
- Een overzicht van de leemten in de beschrijvingen, bedoeld in de onderdelen d en e, ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;
- Een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.

1.4 Planning van de procedures

De hoofdregel is dat op het aanvragen, wijzigen of intrekken van een vergunning de reguliere (korte) procedure van toepassing is, tenzij artikel 3.10 van de Wabo zegt dat de uitgebreide procedure van toepassing is. Wanneer voor één van de aangevraagde toestemmingen de uitgebreide procedure is aangewezen, wordt voor de volledige omgevingsvergunning de uitgebreide procedure gevolgd.

De reguliere voorbereidingsprocedure
Voor de reguliere procedure geldt hoofdstuk 4 van de Awb. De Wabo geeft hierop enkele aanvullingen. Dit zijn onder andere:

- Er moet zowel een ontvangstbewijs als een bericht met nadere gegevens over het verloop van de procedure aan de aanvrager worden gestuurd (art. 3.1 Wabo).
- Het bevoegd gezag geeft onverwijld kennis van de aanvraag om een omgevingsvergunning in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze (art. 3.8 Wabo).
- Het bevoegd gezag beslist binnen acht weken (eventueel verlengd met zes weken) na de datum van ontvangst van de aanvraag (art. 3.9 lid 1 en 2 Wabo).
- Tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van het besluit doet het bevoegd gezag mededeling van die beschikking op dezelfde wijze als kennis is gegeven van de aanvraag (art. 3.9 lid 1, onder a, Wabo).

- Als niet binnen de wettelijke termijn een besluit is genomen, is het besluit van rechtswege verleend ("lex silencio positivo") en doet het bevoegd gezag zo spoedig mogelijk mededeling van die beschikking op dezelfde wijze als kennis is gegeven van de aanvraag (art. 3.9 lid 3 en 4 Wabo).

De uitgebreide voorbereidingsprocedure

Voor de uitgebreide procedure geldt afdeling 3.4 van de Awb. De Wabo geeft hierop enkele aanvullingen. Dit zijn onder andere:

- Er moet zowel een ontvangstbewijs als een bericht met nadere gegevens over het verloop van de procedure aan de aanvrager worden gestuurd (art. 3.1 Wabo).
- In gevallen waarin een ander bestuursorgaan dan B&W bevoegd gezag is, ligt het ontwerpbesluit tevens ter inzage in de gemeente waar het betrokken project in hoofdzaak zal wordt uitgevoerd (art. 3.12 lid 3 Wabo).
- Aanvraag, ontwerpbesluit en/of het definitieve besluit moeten op grond van zowel de Wabo als het Besluit omgevingsrecht (Bor) in bepaalde specifieke gevallen aan specifieke personen of instanties worden toegestuurd. Te denken valt aan het orgaan dat de verklaring van geen bedenkingen afgeeft, de Inspectie, een ander bestuursorgaan dan het aangewezen bevoegd gezag, etc.
- Iedereen kan zienswijzen op het ontwerpbesluit indienen (art. 3.12 lid 5 Wabo). Overigens kunnen alleen belanghebbenden bezwaar maken en in beroep gaan.
- De beslistermijn van zes maanden begint te lopen op de dag ná de dag van ontvangst van de aanvraag (art. 3.12 lid 7 Wabo).
- De beslistermijn van zes maanden mag éénmaal verlengd worden, met ten hoogste zes weken (art. 3.12 lid 8 Wabo).
- Indien er sprake is van een geval als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onder a, onder 3°, van de Wabo (de toestemming uit de Wabo die in de plaats komt van het projectbesluit) wordt de kennisgeving van het ontwerpbesluit en de mededeling van het definitieve besluit in de Staatscourant geplaatst en gezonden aan de eigenaar van en eventuele beperkt gerechtigden op de in het ontwerpbesluit begrepen gronden, voor zover dat nodig is met het oog op de toepassing van artikel 85 van de onteigeningswet (art. 3.12 lid 2 Wabo jo. art. 6.14 lid 2 Regeling omgevingsrecht). De mededeling van het definitieve besluit wordt tevens langs elektronische weg gedaan en beschikbaar gesteld (art. 6.14 Bor jo. Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008).

Normaal gesproken wordt een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het veranderen van een inrichting of mijnbouwwerk behandeld volgens de uitgebreide procedure. Hierop bestaat een uitzondering, die wordt geregeld in het vijfde lid van artikel 2.14. Voor sommige gevallen is bij wijze van uitzondering de reguliere procedure van toepassing. Dit gaat om situaties die voorheen waren geregeld in artikel 8.19 van de Wm (de meldingsplichtige veranderingen) en die thans met gelijke strekking zijn benoemd in artikel 3.10, derde lid, van de Wabo.

De uitzondering geldt voor een verandering van de inrichting of het mijnbouwwerk, die niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu, waarvoor geen milieueffectrapport is vereiste en die niet tot een ander type inrichting leidt. Als hiervan sprake is, is het toetsingskader van artikel 2.14 eerste tot en met vierde lid, van de Wabo niet van toepassing.

De ratio hiervan is dat aan dat toetsingskader reeds is voldaan ten tijde van de vergunningverlening voor de oorspronkelijke activiteiten. Indien die activiteiten op een neutrale of gunstige wijze worden veranderd, dan blijft sprake van oorspronkelijke toetsing aan artikel 2.14 van de Wabo. De aanvrager van de omgevingsvergunning zal in de reguliere procedure zoals bedoeld in artikel 3.10, derdelid,van de Wabo moeten aantonen dat de verandering inderdaad niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu ten opzichte van de referentie situatie.

Voor de voorgenomen plannen in dit MER, moet de uitgebreide voorbereidingsprocedure voor de omgevingsvergunning milieu worden doorlopen. In onderstaande tabel is schematisch de procedure van de m.e.r. en Wet milieubeheer opgenomen.

Tabel 2: Planning "Lavi BV"

Activiteit	**Periode**	**Actie door**
Indienen startnotitie MER	aug-10	Initiatiefnemer/adviseur
Bekendmaking	sep-10	College van B en W Oosterhout
Overleg en vaststellen richtlijnen	okt-10	College van B en W Oosterhout
Opstellen en indienen MER en aanvraag vergunning Wet milieubeheer	jan-11	Initiatiefnemer/adviseur
Beoordeling aanvaardbaarheid MER en publicatie	feb-11	College van B en W Oosterhout
Inspraak MER	mrt-11	Een ieder
Toetsingsadvies Commissie m.e.r.	apr-11	Commissie m.e.r.
Ontwerpbeschikking Wet milieubeheer	mei-11	College van B en W Oosterhout
Zienswijze op ontwerp-besluit Wet milieubeheer	jun-11	Belanghebbenden
Besluit Wet milieubeheer	jul-11	College van B en W Oosterhout
Beroep besluit Wet milieubeheer	aug-11	Belanghebbenden
Wet milieubeheer definitief	sept-11	College van B en W Oosterhout

Nadat de voorgenomen plannen zijn uitgevoerd voldoet het bedrijf aan de meest recente eisen ter bescherming van het milieu en dierenwelzijn. De omvang van het bedrijf maakt een rendabele bedrijfsvoering mogelijk, zodat de concurrentie met de wereldmarkt aankan.

1.5 Ligging plangebied

Het thans voorliggend MER heeft uitsluitend betrekking op het plangebied voor de uitbreiding/vernieuwing van de varkenshouderij 'Lavi B.V.' gelegen aan de Steenovensebaan 28 te Dorst. Het plangebied is daarbij gedefinieerd als het gebied waarop de vergunningaanvraag, waarvoor dit MER is opgesteld, betrekking heeft. Met behulp van de onderstaande figuren wordt een overzicht geschetst van de bedrijfslocatie met haar omgeving.

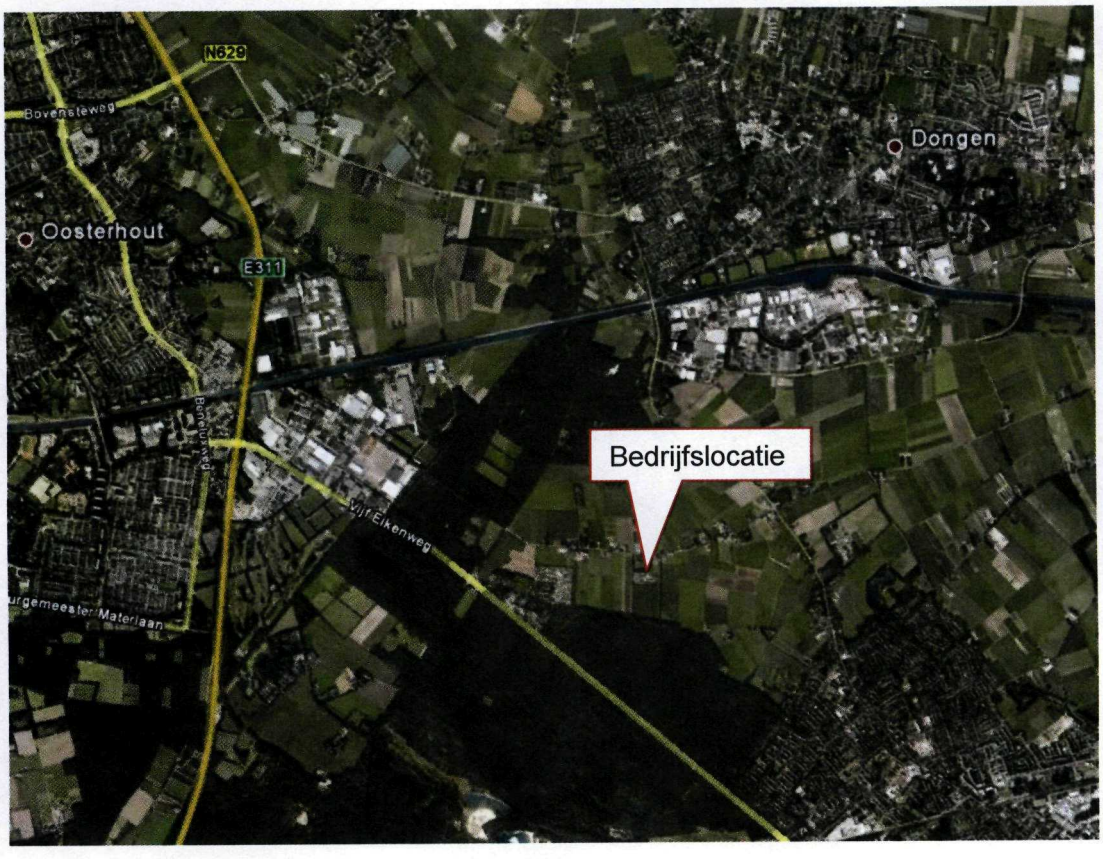

Figuur 1: Luchtfoto planlocatie in wijdere omgeving

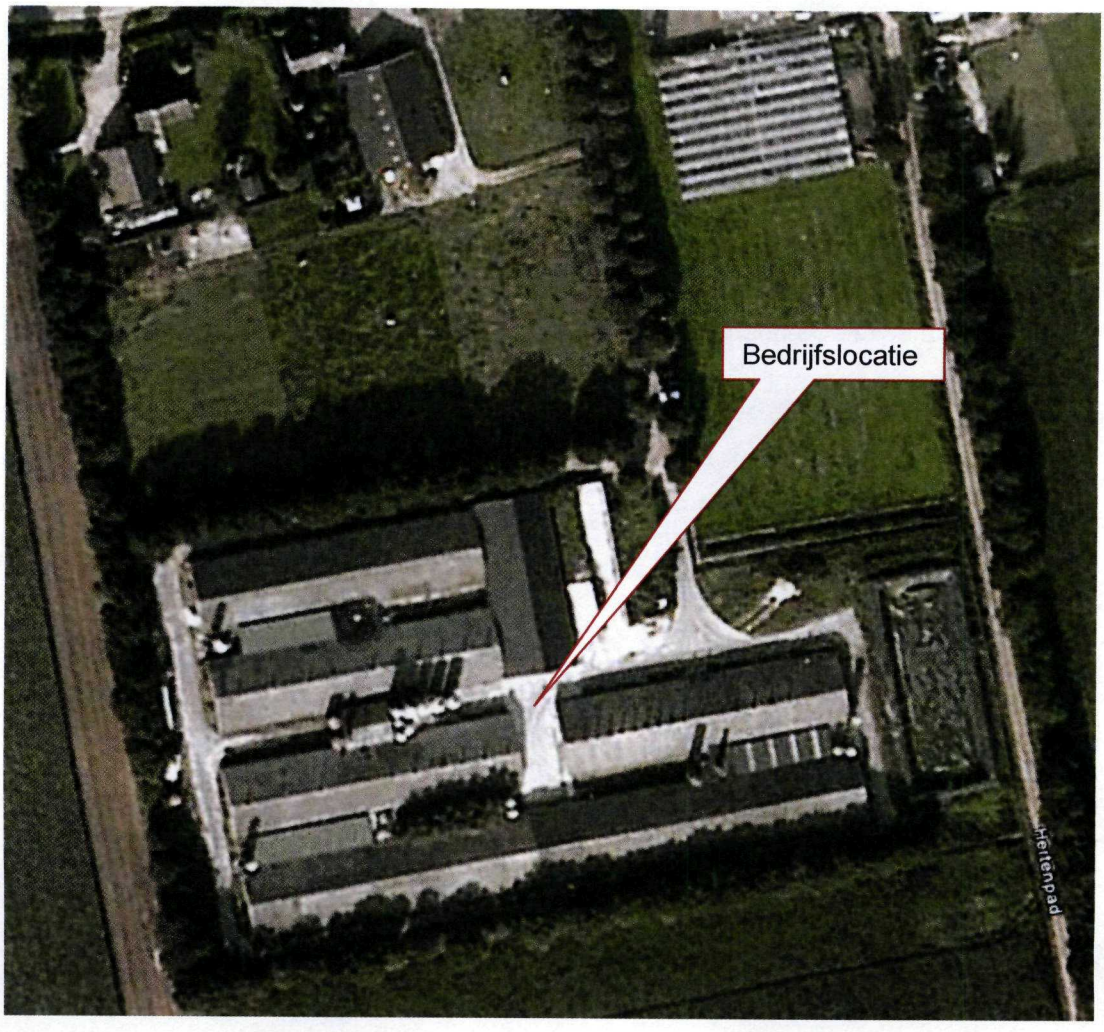

Figuur 2: Luchtfoto bestaande stallen en het bouwvlak

1.6 Indeling van het MER

De opbouw van dit MER volgt de voor een MER gebruikelijke indeling. De inleiding zal in het *Hoofdstuk 1* worden gepresenteerd. *Hoofdstuk 2* gaat in op de probleemstelling en het doel van het voornemen en in *hoofdstuk 3* wordt het relevante beleidskader geschetst. Om een oordeel over de effecten van de voorgenomen activiteit te kunnen vellen, is het noodzakelijk te beschikken over een referentiesituatie.

In *hoofdstuk 4* wordt de voorgenomen activiteit, te weten de uitbreiding/vernieuwing van de varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, toegelicht. Deze voorgenomen activiteit is tevens het voorkeursalternatief voor deze locatie. Er wordt daarom ook in dit hoofdstuk ingegaan op de verschillende aspecten van het voorkeursalternatief en wat de realisatie van dit voorkeursalternatief voor consequenties heeft op de omgeving en het milieu. In dit hoofdstuk zal de voorgenomen activiteit met de referentie situatie worden vergeleken.

Hoofdstuk 5 gaat in op de belangrijkste te verwachten milieu- en natuureffecten, die optreden als het voorkeursalternatief wordt toegepast.

Hoofdstuk 6 geeft een beschrijving van de mogelijke alternatieven voor de inrichting en uitvoering van de uitbreiding van de varkenshouderij.

In *hoofdstuk 7* worden de alternatieven met elkaar vergeleken. Tenslotte wordt in *hoofdstuk 8* een overzicht gegeven van de leemten ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens en wordt een eerste aanzet gegeven voor de monitoring. Het bijlagenrapport behorende bij dit MER bevat diverse onderzoeksrapporten en een plattegrondtekening van de inrichting.

2. Probleem- en doelstelling activiteit

2.1 Probleemstelling

De aanleiding voor het opstellen van onderhavige MER vormt het voornemen van "Lavi B.V.", voor het uitbreiden/vernieuwen van de varkenshouderij aan Steenovensebaan 28 te Dorst. De varkenshouderij 'Lavi BV' exploiteert op dit moment aan de Steenovensebaan 28 te Dorst in de gemeente Oosterhout, een varkenshouderij waarvan de vergunning momenteel is ingetrokken, tegen welk intrekkingsbesluit een beroepsprocedure loopt. Echter is de bestaande situatie wel als referentie situatie in dit rapport opgenomen.

In de voorgenomen plannen, zullen na de uitbreiding; voor het houden van in totaal 1125 kraamzeugen, 3568 guste- en dragende zeugen en 2 beren kunnen worden gehuisvest. In deze plannen worden alle stallen aangesloten op een luchtwassysteem: BWL 2006.14.V2; een gecombineerd luchtwassysteem met chemische wasser (lamellenfilter) en waterwasser.

De huidige stallen zullen voor de uitbreiding/vernieuwing worden afgebroken. Er zal een nieuwe stal worden terug gebouwd, binnen het bestaande bouwblok. Deze nieuwe stallen zullen voldoen aan de laatste stand ter techniek. Ook zullen de welzijnseisen, zoals gesteld in het varkensbesluit, in de nieuwe stallen worden uitgevoerd. Voor deze uitbreiding wordt een M.E.R.- procedure doorlopen. Hierdoor kan vervolgens de omgevingsvergunning Wet milieubeheer ex. artikel 8.4 worden aangevraagd.

2.2 Doelstelling

Het doel van de activiteit is om een varkenshouderij te realiseren, die voldoet aan alle milieueisen, dierenwelzijn en voldoende bedrijfseconomisch perspectief biedt voor de toekomst. De locatie aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, biedt hiertoe voldoende ruimte en ontwikkelingsmogelijkheden die elders niet beschikbaar zijn.

Voor de uitbreiding van de varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, is in het kader van de Wet milieubeheer een omgevingsvergunning benodigd. Voor de besluitvorming over deze aanvraag, dient de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen te worden.

3. Wettelijk- en beleidskader

Het doel van de m.e.r.-procedure is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het kaderstellende beleid dat ten grondslag ligt aan de doelstelling en het wettelijke kader ten aanzien van een aantal milieuthema's. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen Europees, nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid.

3.1 Europees beleid

Een Europese richtlijn is een wetgevend instrument van de Europese Unie. De richtlijn kent haar oorsprong in artikel 249 van het EG-verdrag. Het gaat om een *afgeleide vorm* van Europees recht, naast de Europese verordening, de Europese beschikking en de Europese aanbeveling. De Europese wetgever gebruikt richtlijnen om verschillende nationale rechtsordes op elkaar af te stemmen. Richtlijnen komen dan ook vaak voor in aangelegenheden die aan de werking van de Gemeenschappelijke markt raken. Richtlijnen verplichten Lidstaten om hun wetgeving aan te passen zodat zij eenzelfde welbepaald eindresultaat beogen. Echter zal de keuze van de methode worden overgelaten aan elke Lidstaat. Een richtlijn die in werking is getreden, dient door elke geviseerde Lidstaat geïmplementeerd te worden in haar nationale rechtsorde.

3.1.1. IPPC-richtlijn

De IPPC-richtlijn[1] beoogt een geïntegreerde preventie en beperking van verontreiniging door de in bijlage I van de genoemde richtlijn activiteiten tot stand te brengen en zo een hoog niveau van bescherming van het milieu te bereiken.
De richtlijn hanteert als uitgangspunt dat emissie naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk moeten worden beperkt o.a. door het inzetten van zgn. Best Beschikbare Technieken.
Om te toetsen of een installatie voldoet aan de "best beschikbare technieken" zijn zogenaamde BBT-referentiedocumenten (BREF's) beschikbaar. Voor de varkens- en pluimveebedrijven is deze BREF in 2003[2] opgesteld.

[1] Richtlijn 96/61/EEG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging.

[2] Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs.

3.1.2. MER-richtlijn

De MER-richtlijn[3] heeft ten doel het ontstaan van vervuiling of hinder van meet af aan te vermijden, door voor te schrijven dat in een zo vroeg mogelijk stadia rekening dient te worden gehouden met de gevolgen van alle technische plannings- en beslissingsprocessen voor het milieu. Tevens geeft onderhavige richtlijn geeft aan bij welke plannen een dergelijke MER voor de nationale, maar ook voor decentrale overheden, verplicht is.

3.1.3. Natura2000

De Europese Unie heeft het initiatief genomen voor Natura2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Het netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn alsook Beschermde Natuurmonumenten. Wettelijke bescherming hiervan wordt in Nederland geregeld via de Natuurbeschermingswet.

3.1.4. Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn[4] heeft als doel; bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit in de lidstaten, door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied. Deze richtlijn stelt een Europees ecologisch netwerk vast van speciale beschermingszones: Natura2000.
De gebiedbescherming is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en wordt geïmplementeerd via de aanwijzing van Natura2000-gebieden. Er is een voorlopige begrenzing via de aanwijzing van Habitatrichtlijn gebieden.

---

[3] Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.

[4] Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

3.1.5. Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn[5] heeft ten doel; de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Voor de zeldzame en kwetsbare soorten kent de Vogelrichtlijn de verplichting tot aanwijzen van beschermde leefgebieden.
De gebiedbescherming is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 en wordt geïmplementeerd via de aanwijzing van Natura2000-gebieden. Er is een voorlopige begrenzing via de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden.

3.1.6. Nitraatrichtlijn

De Nitraatrichtlijn[6] heeft ten doel dat alle lidstaten van de EU waterverontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen dienen te verminderen en voorkomen. De EU hanteert hierbij een grenswaarde van 50 mg/l nitraat in grond- en oppervlaktewater.
Er dient dan ook gewerkt te worden met een stelsel van normen voor het gebruik van stikstof, fosfaat en dierlijke mest in de landbouw om te voorkomen dat de hierboven genoemde grenswaarde wordt overschreden.

3.1.7. Kaderrichtlijn water

De Kaderrichtlijn water[7] (KRW) welke bedoeld is om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in Europa op goed niveau te houden en ervoor moet zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. Duurzaam waterbeheer is hierin essentieel, voor planvorming van een dergelijke omvang is het uitvoeren van een Watertoets dan ook verplicht.

3.1.8. NEC-richtlijn

De NEC- richtlijn, is een Europese richtlijn uit 2001. NEC staat voor 'national emission ceilings' oftewel nationale emissieplafonds. In de NEC-richtlijn (2001/81/EG) worden per EU-lidstaat plafonds toegekend voor de totale emissies van zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxiden (NO_x), vluchtige organische stoffen (VOS) en ammoniak (NH_3) in 2010.

---

[5] Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand.

[6] Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen.

[7] Richtlijn 2000/60/EC is op 22 december 2000 van kracht geworden en heeft als doel de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater in Europa te waarborgen.

Als de emissie van Nederland in 2010 hoger is dan de vastgelegde waarden, volgt een procedure van ingebrekestelling door de Europese Commissie en kan een forse boete worden opgelegd.

3.1.9. Verdrag van Malta

Het verdrag van Malta is de opvolger van een eerder Europees verdrag uit 1969 waarin vooral de bescherming van archeologische monumenten werd geregeld. Op 16 april 1992 werd de verdragtekst door de lidstaten van de Raad van Europa te Valetta. Dit verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Het gaat om archeologische resten als nederzettingen, grafvelden en gebruiksvoorwerpen.

- Streven naar behoud op de plaats van archeologische resten (artikel 4).
- Tijdig rekening houden in de ruimtelijke ordening met de mogelijk door aanwezigheid van archeologische waarden, zodat er nog ruimte is voor archeologievriendelijke alternatieven (artikel 5). Zo wordt voorgesteld om steeds vooraf onderzoek te laten doennaar de mogelijke aanwezigheid van archeologsische waarden om het bodemarchief beter te beschermen en om onzekerheden tijdens de bouw van bijvoorbeeld nieuwe wijken te beperken. Op deze manier kan daar bij de ontwikkeling van de plannen zoveel mogelijk rekening mee worden gehouden.
- De verstoorder betaalt door het doen van opgravingen en het documenteren van archeologische waarde, wanneer behoud op de plaats niet mogelijk is (artikel 6).

Andere bepalingen uit het verdrag zijn:

- Artikel 9: Communicatie met het publiek;
- Artikel 12: uitwisseling van kennis en archeologiedeskundigen tussen de landen.

3.2 Landelijk beleid

3.2.1. Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

De Wabo maakt het mogelijk om voor een fysiek project, zoals de oprichting van een bedrijf in een nieuw gebouw op een locatie met een andersluidende bestemming in één keer een integrale vergunningprocedure te doorlopen. Dat wilzeggen een vergunning via een procedure, met een set indieningsvereisten, gevolgd door een rechtsbeschermingsprocedure en handhaving door een instantie. De behandeling van de vergunningaanvraag zal zo veel mogelijk digitaal geschieden. Het nieuwe vergunningstelsel vervangt een groot gedeelte van het bestaande recht voor de fysieke leefomgeving. Een groot aantal bestaande vergunning-, ontheffing- en andere toestemmingsstelsels, wordt vervangen door een omgevingsvergunning.

Het in een keer vragen van een vergunning heeft evidente procedurele en financiële voordelen, omdat er dan langs de snelste weg voor het gehele project een onherroepelijk besluit zal komen en er definitieve duidelijkheid zal bestaan over de aanvaardbaarheid van het project in zijn totaliteit. Ook voor derdebelanghebbenden, het bevoegd gezag en eventuele andere betrokken bestuursorganen draagt de bundeling van alle activiteiten in één procedure, uitmondend in één besluit, met één rechtsbeschermingsprocedure, bij aan overzicht en transparantie.

3.2.2. Wet milieubeheer in de Omgevingsvergunning

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. De wet bepaald welk (wettelijk) gereedschap kan worden ingezet, om het milieu te beschermen. De belangrijkste instrumenten zijn milieuplannen en milieuprogramma's, milieukwaliteitseisen, vergunningen, algemene regels en handhaving. Het doel van deze wet is om milieubelasting door bedrijven en instellingen te voorkomen of te beperken.

3.2.3 Crisis- en Herstelwet

De nieuwe Crisis- en herstelwet (Chw) heeft als doel; de ontwikkeling en verwezenlijking van ruimtelijke en infrastructurele projecten te versnellen. Deze wet is op 30 maart 2010 gepubliceerd in het Staatsblad en in werking getreden met ingang van 31 maart 2010[8].
De Crisis- en herstelwet omvat twee categorieën van maatregelen:

[8] Stb. 2010, nrs. 135 (Chw), 136 (wijziging art. 5.10 Chw) 137 (KB tot inwerkingtreding Chw).

1. Tijdelijke maatregelen voor aangewezen (categorieën van)projecten en bevoegdheden;
2. Wijzigingen van bijzondere wetten en lagere regelgeving.

De Chw zal nog verder worden uitgewerkt in een AMvB die thans in voorbereiding is (het Besluit uitvoering Crisis en herstelwet)[9]. Deze AMvB zal inder meer omvatten de toevoeging van een project aan bijlage 2, de aanwijzing van ontwikkelingsgebieden (art. 2.3), de innovatieprojecten (art. 2.4), de locale projecten van nationale betekenis (art. 2.18) en de categorieën andere projecten van maatschappelijke betekenis (art. 2.9 lid 1 onder b). Ook bevat de AMvB enkele bepalingen die de goede uitvoering van de Chw moeten bevorderen. Hierbij zij wel opgemerkt dat de Twee de Kamer bij amendement heeft bepaald dat de AMvB ook nog moet voorgehangen bij het parlement. Deze kan dus nog wijzigingen ondergaan.

3.2.4. Wet Ammoniak Veehouderij

De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is het toetsingskader voor de emissie van ammoniak. Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij in werking getreden. De Wav vormt een onderdeel van de nieuwe ammoniakregelgeving voor dierenverblijven van veehouderijen. Deze nieuwe regelgeving kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van de kwetsbare gebieden.

Op 1 februari 2006 is een wijziging van artikel 3, derde lid van de Wav in werking getreden (zie artikel 20 van de Interimwet stad-en-milieubenadering, Stb 2006 nr. 37 en 38).
De Wet ammoniak en veehouderij is met ingang van 1 mei 2007 gewijzigd (Stb 2007, nr. 103); publicatie inwerkingtreding Stb 2007, nr. 156. De wijziging omvat onder andere:

- een inperking van de te beschermen natuurgebieden;
- de mogelijkheid voor interne saldering;
- mogelijkheden voor uitbreiding tot 200 stuks melkrundvee inclusief 140 stuks jongvee.

Voor IPPC-bedrijven hoeft er niet meer getoetst te worden aan het begrip 'belangrijke verontreiniging', maar is een artikel opgenomen voor gpbv-installaties. Hierin staat dat een vergunningwordt geweigerd, wanneer; "*niet kan worden voldaan aan voorschriften die vanwege de technische kenmerken en de geografische ligging van de installatie of vanwege de plaatselijke milieuomstandigheden moeten worden gesteld, maar die niet met toepassing van de in aanmerking komende beste beschikbare technieken kunnen worden gerealiseerd*".

Met de beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing is hier door VROM een nadere invulling aan gegeven. In de circulaire Wav en IPPC-richtlijn wordt hier nader op ingegaan. In deze circulaire wordt ook een toelichting op intern salderen gegeven.

[9] Staatscourant 26 april 2010, nr. 6302 (ontwerp-AMvB, waartegen zienswijzen kunnen worden ingebracht)

3.2.5. Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderijen

Het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij is op 1 april 2008 in werking getreden. Met dit besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissie-arme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissie-arm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden.
Het Besluit huisvesting en het Besluit wijziging zijn tegelijkertijd in werking getreden. De belangrijkste veranderingen van het Besluit wijziging ten opzichte van het eerdere besluit zijn:

- Het mogelijk maken van het zogenaamde "intern salderen".
- Het vervallen van de datum van 30 oktober 2007 als datum waarvoor veehouderijen die onder de Europese IPPC-richtlijn vallen (gpbv-installaties) hun stallen emissiearm moeten hebben gemaakt. Op grond van artikel 22.1a Wm bljift gelden dat de vergunning van veehouderijen die onder de Europese IPPC-richtlijn vallen (gpbv-installaties) uiterlijk 30 oktober 2007 aan de IPPC-richtlijn moet voldoen.
- De mogelijkheid voor het bevoegd gezag om strengere emissiegrenswaarden en eerdere tijdstippen vast te stellen voor veehouderijen die onder de Europese IPPC-richtlijn vallen (gpbv-installaties) vanwege de technische kenmerken en geografische ligging alsmede de plaatselijke milieu-omstandigheden.

Actieplan ammoniak
Op veehouderijen die vanaf 1 januari 2010 in overtreding zijn van het Besluit huisvesting is mogelijk landelijk gedoogbeleid van toepassing. Dit is uitgewerkt in het Actieplan ammoniak.
Op de volgende punten heeft het Actieplan ammoniak geen invloed:

1. Nieuwe stallen moeten direct voldoen aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting.
2. Voor IPPC-bedrijven verandert er niets en zij krijgen dus geen extra tijd om bestaande niet-emissiearme stallen aan te passen. Deze stallen kunnen tot uiterlijk 1 januari 2010 beste beschikbare technieken (BBT) zijn, onder de voorwaarden zoals genoemd in de oplegnotitie bij de BREF intensieve veehouderijen. (Bij pluimveehouderijen soms tot 1 januari 2012). Na afloop van deze termijnen kan het bevoegd gezag handhaven op grond van het Besluit huisvesting. De vergunning van IPPC- bedrijven moest uiterlijk op 30 oktober 2007 BBT zijn. In de vergunning kan er een eerdere datum zijn genoemd waarop niet-emissie arme stallen moeten zijn aangepast. In dat geval kan het bevoegd gezag na die datum handhaven op grond van de vergunning.
3. Bij een nieuwe aanvraag voor een milieuvergunning moet je altijd uitgaan van toepassing van BBT en daarmee voor ammoniak het Besluit huisvesting. Als een veehouder een stal aanvraagt die niet voldoet aan het Besluit huisvesting en dus niet BBT is, dan moet het bevoegd gezag de vergunning weigeren op grond van artikel 3,

lid 3 (1e volzin) van de Wav in samenhang met artikel 8.10, lid 2 van de Wm. De enige uitzondering hierop is als er intern gesaldeerd wordt.

3.2.6. IPPC beleidslijn-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij

De Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC-richtlijn ten aanzien van de ammoniakemissie vanuit veehouderijen dient te worden uitgevoerd. Met behulp van de beleidslijn kan het bevoegd gezag beslissen vanwege de lokale milieuomstandigheden of en in welke mate strengere emissie-eisen in de milieuvergunning opgenomen moeten worden dan de eisen die volgen uit de toepassing van BBT (Best Beschikbare Technieken).

3.2.7. Regeling aanwijzing BBT-documenten

Op 27 mei 2009 zijn in de Staatscourant (2009, nr 95) de wijzigingen van de Regeling aanwijzing BBT-documenten gepubliceerd. Hierbij zijn diverse wijzigingen doorgevoerd in tabel 1 van de bijlage van de Regeling.

Ten behoeve van de actualisatie van de Regeling aanwijzing BBT-documenten is de Bijlage bij die regeling opnieuw vastgesteld. Tabel 1 van de bijlage van de Regeling, is als volgt gewijzigd:

- Voor de subcategorieën 4.1 g en 4.1 k onder Chemische industrie zijn geen BREF's beschikbaar. Voor de duidelijkheid is dit expliciet in kolom 2 van tabel 1 van de bijlage van de Regeling, bij subcategorieën aangegeven.
- Kolom 3 van tabel 1 van de bijlage van de Regeling, is aangepast naar aanleiding van het recent op grond van de IPPC-richtlijn vastgestelde beste beschikbare technieken referentiedocument, BREF Energie-efficiëntie.
  Met het BREF Energie-efficiëntie hoeft geen rekening te worden gehouden bij inrichtingen die vallen onder het systeem van handel in broeikasemissierechten op grond van de ETS-richtlijn.
-

3.2.8. Wet geurhinder veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij is het landelijke toetsingskader voor geurhinder vanuit veehouderijen, ten opzichte van haar directe omgeving. In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde kom. Daarnaast wordt er ook onderscheid gemaakt of een inrichting en binnen of buiten een concentratiegebied gelegen is. Bij dieren waarvoor geen geuremissiefactoren zijn bepaald, gelden wettelijk vastgestelde afstanden die ten minste moeten worden aangehouden tot geurgevoelige objecten.

3.2.9. Wet Luchtkwaliteit

De Wet luchtkwaliteit voorziet onder meer in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Van bepaalde activiteiten met getalsmatige grenzen is vastgesteld, dat deze 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

3.2.10. Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR)

De Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR), is in 1992 tot stand gekomen binnen een samenwerkingsverband van overheden en bedrijfsleven. De NeR heeft tot doel om de milieuvergunningen in Nederland te harmoniseren, waar het gaat om eisen aan de emissies naar de lucht. Hierbij is de stand der techniek het uitgangspunt voor het vaststellen van de emissie-eisen en de daarbij behorende technieken die in de NeR zijn opgenomen. De richtlijn is daarmee een belangrijke bron van informatie voor de praktische invulling van het ALARA-principe en voor de invulling van het begrip Best Beschikbare Technieken, zoals beschreven in de Europese IPPC richtlijn.

In de adviesgroep NeR is op 25 juni 2009 een aantal wijzigingen van de Nederlandse Emissie Richtlijn Lucht (NeR) vastgesteld.

- §2.8 VOS-emissies. §2.8.4 en §2.8.6 zijn aangepast met betrekking tot de huidige wet- en regelgeving.
- §3.3 B10 Bierbrouwerijen. Uit de evaluatie hiervan blijkt dat een wijziging van de regeling niet nodig is. De laatste paragraaf is hierop aangepast.
- Bijlage 4.3. De stoffenlijst met MTR-waarden is verwijderd. Er wordt nu rechtsstreeks verwezen naar de stoffenlijst op de website van het RIVM.

3.2.11. Wet geluidhinder (Wgh)

De Wet geluidhinder (Wgh) vormt een belangrijk juridische kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. De Wet geluidhinder biedt onder andere geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerlawaai, spoorweglawaai en industrielawaai door middel van zonering.

3.2.12. Handreiking industrielawaai

De Handreiking industrielawaai en vergunningverlening is opgesteld, als hulpmiddel bij het voorkomen en beperken van hinder door industrielawaai. Primair zal moeten worden getracht het optreden van hinder als gevolg van industrielawaai te worden voorkomen. Door middel van de afstand te beperken tussen geluidsbron en ontvanger, kan hinder zo veel mogelijk worden voorkomen. Doordat niet altijd kan worden voorkomen dat het geluid van de industrie invloed heeft op de omgeving, waar derden/omwonenden zich bevinden, is het noodzakelijk de geluidsituatie formeel vast te leggen. Met behulp van vergunningvoorschriften kan hinder worden voorkomen en beperkt. De aard van de industriële bronnen is echter zo verschillend, dat niet voor iedere inrichting gelijke vergunningvoorschriften kunnen worden vastgesteld.

3.2.13. Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB)

De Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) is ontwikkeld om vergunningvoorschriften te uniformeren en harmoniseren. Met de NRB kunnen (voorgenomen) bodembeschermende maatregelen en voorzieningen binnen inrichtingen worden beoordeeld. Daarnaast kan ook de besluitvorming m.b.t. een optimale bodembeschermingsstrategie worden gestuurd. De NRB is van toepassing op activiteiten in inrichtingen, als bedoeld in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb). In de NRB zijn specifieke bodembedreigende activiteiten beschreven, waarbij steeds de gewenste beschermende maatregelen en voorzieningen zijn aangegeven. De NRB richt zich alleen op het 'algemeen beschermingsniveau'.

3.2.14. Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 biedt de juridische basis voor het Natuurbeleidsplan, de aanwijzing van te beschermen gebieden en landschapsgezichten, vergunningverlening, schadevergoeding, toezicht en beroep. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in de nationale regelgeving verankerd.
De natuurbeschermingswet kent drie typen gebieden:

1. Natura2000-gebieden; internationaal belangrijke gebieden, waar soorten voorkomen die in internationale richtlijnen en overeenkomsten zijn benoemd;
2. Beschermde natuurmonumenten; op nationaal niveau belangrijke natuurgebieden
3. Gebieden die de Minister van LNV aanwijst er uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), zoals Wetlands.

De instandhoudingsdoelstellingen, zoals bedoeld in de artikelen 19d, 19f en 19j van de Natuurbeschermingswet 1998, beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereis door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden. Aangezien deze vereisen voor een Natura2000-gebied in een aanwijzingsbesluit staan, kan op basis van het aanwijzingsbesluit mede het beheer worden gestuurd en kunnen mogelijke schadelijke activiteiten worden beoordeeld.

Ook is artikel 19kd op het bedrijf van toepassing. De gevolgen voor de stikstofdepositie van bestaande, niet in betekenende mate gewijzigde activiteiten (peildatum 7 december 2004), wordt niet getoetst bij de beoordeling van een aanvraag van een NB-wet-vergunning (artikel 19kd, eerste lid, onderdeel a, Nbwet). Dat geldt ook voor uitbreidingen van bestaande activiteiten en nieuwe activiteiten, onder de voorwaarden dat er per saldo nergens sprake is van een toename van stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied (artikel 19kd, eerste lid, onderdeel a, Nbwet). Wanneer een activiteit verder geen verslechterende of significant verstorende effecten heeft, is er in dat geval geen vergunningplicht.

In de wet staat ook dat voor elk Natura2000-gebied een beheerplan moet worden vastgesteld. Een beheerplan bevat in ieder geval de volgende zaken (artikel 19a):

- Een uitwerking van de instandhoudingsdoelstellingen in ruimte en tijd in de vorm van een beschrijving van de noodzakelijke instandhoudingsmaatregelen.
- Beoogde resultaten met het oog op het behoud of herstal van natuurlijke habitats en populaties van wilde plant- en diersoorten, in samenhang met het bestaande gebruik.

Het bestaande gebruik speelt, bij het opstellen van het beheerplan, een nadrukkelijke rol. Allereerst is dat bij de bepaling van de beoogde resultaten, derhalve de manier waarop de instandhoudingsdoelstellingen worden uitgewerkt in het beheerplan. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat bestaande vormen van gebruik, waarvan via de habitattoets kan worden vastgesteld dat deze de instandhoudingsdoelstelling niet in gevaar brengen, in het beheerplan worden gereguleerd en daarmee buiten de vergunningplicht van artikel 19d e.v. vallen. Dit maakt een beheerplan bij uitstek geschikt om integraal diverse (natuur, economische, sociale, culturele etc.) belangen onderling af te wegen. Hierdoor kan in de praktijk helderheid en duidelijkheid ontstaan, over wat wel en niet kan in en rondom het desbetreffende gebied.

Bij het verlenen van een vergunning voor activiteiten die niet zijn 'vrijgesteld' van de vergunningplicht en bij het vaststellen van een plan, moet vanzelfsprekend rekening gehouden worden met het beheerplan (artikel 19e en artikel 19 j, derde lid, juncto artikel 19e). Het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten van de Minister onder wiens verantwoordelijkheid het gebied beheerd wordt, in overeenstemming met de Minister van LNV) stelt het beheerplan vast in overleg met eigenaren, gebruikers en andere belanghebbenden (artikel 19a, eerste lid en artikel 19b, eerste lid).

3.2.15. Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. De EHS vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid, welke reeds is vastgelegd in het natuurbeleidsplan (NBP) en vervolgens nader invulling zal krijgen in de Nota Ruimte.
Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden, om daarmee een grote aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk in of nabij EHS als de werking ervan niet wordt bedreigd.

3.2.16. Flora- en faunawet

De Flora- en Faunawet regelt de bescherming en instandhouding van planten- en diersoorten die in het wild voorkomen. Daarnaast dienen alle in het wild levende planten en dieren in principe met rust te worden gelaten.
Eventuele schade aan in het wild levende planten en dieren, dient beperkt te worden middels het nemen van mitigerende maatregelen. Wanneer mitigatie niet voldoende is om schade te voorkomen, is het verplicht de resterende schade te compenseren.

3.2.17. Meststoffenwet

In de Meststoffenwet zijn bepalingen opgenomen die betrekking hebben op; de productie, het opslaan, het verhandelen en het vervoeren van dierlijke meststoffen. Deze bepalingen hebben als doel de bodem te beschermen tegen verontreiniging. Hiertoe zijn voorschriften opgesteld ten aanzien van de opslag van mest.

3.2.18. Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. De Waterwet voegt de volgende waterbeheerwetten samen:

- Wet op de waterhuishouding;
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- Wet verontreiniging zeewater;
- Grondwaterwet;
- Wet droogmakerijen en indijkingen;
- Wet op de waterkering;
- Wet beheer rijkswaterstaatswerken (de 'natte' delen daarvan);
- Waterstaatswet 1900 (het 'natte' gedeelte ervan).

Daarnaast wordt vanuit de Wet bodembescherming de regeling voor waterbodems ondergebracht bij de Waterwet. De Waterwet regelt niet alles. Voor bepaalde onderwerpen geldt dat deze nader zijn uitgewerkt in het Waterbesluit (een algemene maatregel van bestuur), de Waterregeling (een ministeriële regeling) of in verordeningen van waterschappen en provincies. Deze uitvoeringsregels zijn gelijk in werking getreden met de Waterwet.

De Waterwet is gericht op het voorkomen en zo nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Deze wet beschermt ook de chemische en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater. Daarnaast wordt hiermee ook gezorgd, dat er zonder belemmering kan worden gerecreëerd op en aan het water. Meestal is het waterschap het bevoegd gezag voor de vergunningverlening.

3.2.19. Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb)

In het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb) zijn de vergunningplichtige categorieën van bedrijven benoemd naar bevoegd gezag. In beginsel zijn de burgemeester en wethouders het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning Wet milieubeheer, maar voor specifieke bedrijven en situaties zijn de Gedeputeerde Staten of de minister bevoegd gezag. Daarnaast is in het Ivb vastgelegd, welke informatie bij een vergunningaanvraag milieubeheer vereist is.

3.2.20. Nota Ruimte

De Nota Ruimte is een nota van het Rijk, waarin de principes voor de ruimtelijke inrichting van Nederland vastgelegd worden. In de Nota Ruimte gaat het daarbij om inrichtingsvraagstukken die spelen tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030. In de nota worden de hoofdlijnen van beleid aangegeven, waarbij de ruimtelijke hoofdstructuur van Nederland (RHS) een belangrijke rol zal spelen.

3.2.21. Nota Belvedère

De Nota Belvedère is een Nederlandse beleidsnota over de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. De nota is in de zomer van 1999 uitgebracht en ondertekend door vier ministeries: de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Verkeer en Waterstaat.

De doelstelling van de nota is de cultuurhistorische waarde meer prioriteit te geven bij de inrichting van Nederland. De overheid erkent daarmee dat cultuurhistorie een inspiratiebron kan zijn voor (landschaps) architectuur en ruimtelijk ontwerp, waardoor tevens de positie van het cultuurhistorisch erfgoed wordt versterkt. Erkend wordt dat er tussen de zorg voor het cultuurhistorisch erfgoed en de dynamiek van de ruimtelijke inrichting een spanning bestaat. Er moet gezocht worden naar een nieuw evenwicht tussen behoud en ontwikkeling. Er moeten nieuwe gebruiksmogelijkheden voor oude landschappen en bouwwerken worden gezocht, want zonder vitale functies gaat het cultuurhistorisch erfgoed verloren.

De nota heeft niet de status van een wet, maar moet worden gezien als een bron van inspiratie voor provinciaal en lokaal beleid voor concrete ontwerpopgaven en ruimtelijke plannen. De Nota Belvedère is een uitwerking van voornemens uit de Cultuurnota 1997-2000 en de Nota over het architectuurbeleid 1997-2000.

3.2.22. Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI)

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen(BEVI) bevat veiligheidsnormen voor bedrijven die een risico vormen voor personen buiten dit bedrijfsterrein. Sommige bedrijfsactiviteiten kunnen een risico vormen voor omwonende burgers en haar woonomgeving. In het BEVI is vastgelegd op welke wijze deze risico's zoveel mogelijk beperkt/beheerst kunnen worden. Er zijn onder andere veiligheidsafstanden vastgelegd in het BEVI waaraan bevoegd gezag dient te toetsen bij vergunningverlening of het maken van bestemmingsplannen.

3.2.23. Varkensbesluit

In het Varkensbesluit worden regels gesteld met betrekking tot het houden, huisvesten en verzorgen van varkens; regels in het belang van dierenwelzijn en diergezondheid.
Het Varkensbesluit is vooral van belang voor het welzijn van de varkens. Het besluit stelt dat er naast inrichtingseisen, ook eisen om het welzijn van de varkens te optimaliseren. Een voorbeeld hiervan zijn de voorschriften voor het behandelen van zieke en gewonde dieren en de huisvesting van zeugen, biggen en dekberen.

3.2.24. Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (GWWD)

In de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, wordt het dierwelzijn geregeld. Uitgangspunt van deze wet is dat geen handelingen met dieren verricht mogen worden, tenzij in de wet staat dat het wel mag (dit wordt het 'nee, tenzij'- principe genoemd). De GWWD geldt voor alle dieren die door mensen gehouden worden, zowel; productiedieren, hobbydieren als gezelschapsdieren.

De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is een 'kaderwet'. Dat betekent dat de wet een soort raamwerk, geeft waarbinnen de uiteindelijke regels vastgesteld worden aan de hand van Algemene Maatregelen van Bestuur (AmvB's) of Ministeriële regelingen.

3.2.25. Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) uit 2008 vereenvoudigt de rolverdeling tussen Rijk, provincies en gemeenten. Via de AMvB Ruimte garandeert de Rijksoverheid nationale belangen in bestemmingsplannen van gemeenten en structuurvisies (vroeger streekplan) van provincies. Zoals ruimte voor grote rivieren. De wet zorgt ook voor snellere besluitvorming.

Met de Wet ruimtelijke ordening verandert ook de manier waarop de Rijksoverheid nationale doelen handhaaft bij provincies en gemeenten. Die vereisten legt de Rijksoverheid juridisch vast met een Algemene Maatregel van Bestuur. Dat is de AMvB Ruimte. Daarmee garandeert de Rijksoverheid dat bijvoorbeeld gemeenten voldoende rekening houden met waterberging voor grote rivieren.

Het kabinet legde nationale ruimtelijke doelen in juni 2008 vast in de Realisatieparagraaf ('Realisatie Nationaal Ruimtelijk Beleid'). Hierin staat welke instrumenten het Rijk inzet voor de behartiging van Rijksbelangen uit de PKB's Nota Ruimte, Derde Nota Waddenzee, Structuurschema Militaire Terreinen en Project Mainportontwikkeling Rotterdam. In een tweede ronde van de AMvB staat ook nieuw beleid.

Een ander gevolg van de Wet ruimtelijke ordening is verplichte digitalisering van plannen. Alle nieuwe ruimtelijke plannen van Rijk, provincies en gemeenten liggen sinds 1 januari 2010 ter inzage op RO-online. Bestemmingsplannen van tussen 2008 en 2010 moeten als pdf beschikbaar zijn. De eisen voor digitale plannen staan in de RO-standaarden in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening. Gemeenten, provincies en rijk kunnen zelf digitale plannen publiceren op RO-online.

Ambtenaren hoeven oude papieren bestemmingsplannen die nog van kracht zijn niet te scannen. Overheden kunnen bestaande ruimtelijke plannen ook op basis van vrijwilligheid digitaliseren en publiceren op RO-Online. De Wro verplicht wel dat ruimtelijke plannen eens in de 10 jaar worden geactualiseerd. Bestemmingsplannen die voor 2003 zijn vastgesteld, moeten uiterlijk 1 juli 2013 actueel zijn. Via actualisatie komen alle plannen alsnog digitaal beschikbaar volgens de eisen van de Wro.

Als een gemeente of provincie een bestemmingsplan maakt of wijzigt, moeten alle bijbehorende stukken digitaal openbaar worden gemaakt. Ook de kennisgeving dat er een ontwerpplan is gemaakt, het projectbesluit en buitenplanse ontheffingen moeten zo worden gepubliceerd. De gemeente, provincie of het Rijk bepaalt of en hoe de inspraak geregeld wordt, bijvoorbeeld in de inspraakverordening.

3.2.26. Reconstructiewet

De Reconstructiewet is vastgesteld door de Eerste Kamer in april 2002. De wet biedt de mogelijkheid om de verschillende problemen in onderlinge samenhang tegelijk aan te pakken in de vorm van een gebiedsgerichte aanpak. Het Rijk heeft prioriteit gegeven aan de reconstructie van de zandgebieden in Zuid- en Oost-Nederland (Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg). Er zijn in totaal twaalf reconstructiegebieden aangewezen.

De doelstelling van de reconstructiewet is het geven van een positieve impuls aan zowel de agrarische structuur alsmede aan de kwaliteit van natuur, bos, landschap, recreatie, water en milieu door een wijziging van inrichting van de concentratiegebieden. Met de reconstructie wil het Rijk een goede ruimtelijke structuur bewerkstelligen en het woon-, werk-, leef- en economische klimaat verbeteren.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1. Verordening ruimte

Vanaf 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) van kracht. Hierin wordt geregeld hoe de ruimtelijke plannen in Nederland tot stand komen en gewijzigd worden. De gemeente, de Provincie en het Rijk beschrijven in de structuurvisie waar er gebouwd kan worden, waar het groen moet blijven en wie beslissingsbevoegdheid heeft. Er wordt dus in deze structuurvisie vastgelegd welke keuzes er zijn gemaakt voor de ruimtelijke ordening.

Een gemeente kan daar alleen van afwijken indien er een goede motivering voor is. Ook kunnen gemeenten besluiten een structuurvisie (gedeeltelijk) te herzien. De Provincie gebruikt de eigen structuurvisie om de plannen van de gemeente daaraan te toetsen, net zoals het Rijk de plannen afgestemd die als uitgangspunt gelden voor bestemminsplannen, inpassingsplannen en projectbesluiten.

In de nieuwe Wet ruimtelijke ordening is het verplicht om (nieuwe) ruimtelijke plannen digitaal op te stellen conform landelijke afspraken en standaarden. Onder de naam DURP (Digitale uitwisseling in Ruimtelijke Processen) heeft het Ministerie van VROM met diverse partners samengewerkt, aan het realiseren van een digitale ruimtelijke ordening. Met de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening is het gebruik van digitale plannen toegestaan. Per 1 januari 2010 zijn digitale plannen verplicht.

In paragraag 5.1.2 zal de verordening ruimte nog nader worden toegelicht.

3.3.2. Interimstructuurvisie

Met de vaststelling van de Interimstructuurvisie (2008) anticipeert de provincie op de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) per 1 juli 2008. De Wro verplicht provincies tot het opstellen van een structuurvisie. De hoofdlijnen van beleid uit de Interimstructuurvisie komen overeen met de het beleid uit het streekplan Brabant in balans (2002). In de Interimstructuurvisie is een ruimtelijke visie voor 2020 ontwikkeld:

"In 2020 is Brabant een aantrekkelijk leefgebied tussen drie metropolen met ruimte voor alle Brabanders om te leven en te werken met respect voor sociaal-culturele waarden en ontwikkelingen en met respect voor bodem, water, natuur en landschap, dus een contrastrijk Brabant."

De vijf leidende principes voor het provinciaal ruimtelijk beleid zijn:

- meer aandacht voor de onderste lagen;
- zuinig ruimtegebruik;
- concentratie van verstedelijking;
- zonering van het buitengebied;
- grensoverschrijdend denken en handelen.

Op 1 oktober 2010 hebben Provinciale Staten de structuurvisie ruimtelijke ordening voor de provincie Noord Brabant vastgesteld en vervangt daarmee de Interimstructuurvisie 2008. De structuurvisie treedt op 1 januari 2011 in werking.

3.3.3. Reconstructieplan

De Reconstructiewet[10] levert het wettelijke kader voor de herinrichting van het landelijke gebied. Eén van de elementen hiervan is de integrale zonering van het buitengebied. Bij integrale zonering wordt onderscheid gemaakt tussen Landbouwontwikkelingsgebieden, Verwevinggebieden en Extensiveringgebieden. De locatie aan de Steenovensebaan 28 te Dorst is gelegen in een Verwevingsgebied. Onderstaand worden de drie gebieden toegelicht.

Landbouwontwikkelingsgebieden
Landbouwontwikkelingsgebieden zijn voor grootschalige, intensieve of gebouwgebonden vormen van landbouw. Natuur en recreatie zijn ondergeschikt aan de landbouwfunctie. Natuurwaarden komen niet of in mindere mate voor en het gebied is nu al geschikt en belangrijk voor de landbouw.

Verwevinggebieden
Een verwevinggebied is gericht op mogelijkheden voor landbouw, wonen, natuur, landschap en recreatie en toerisme. Deze waarden komen al voor of zijn eenvoudig te ontwikkelen. In een verwevinggebied is hervestiging of uitbreiding van intensieve veehouderij mogelijk mits de locatie duurzaam is. In verwevinggebieden komen dezelfde soort waarden voor als in extensiveringgebieden. Echter zijnde waarden in de kwaliteit en omvang lager, als in het extensiveringgebied. In het verwevinggebied liggen veel sterke landbouwbedrijven.

Extensiveringgebied
Het doel van de extensiveringgebieden is, het behouden en versterken van waarden op het gebied van; water, bodem, natuur, bos, landschap en cultuurhistorie. Daarnaast is er ruimte voor wonen (op bestaande locaties), grondgebonden landbouw, kleinschalige en extensieve recreatie. Uitbreiding of vestiging van intensieve veehouderij, is in principe niet mogelijk.

[10] Stbl. 2002, 115

3.3.4. Cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden

Cultuurhistorische (landschaps)waarden
Bij de opstelling en de uitvoering van ruimtelijke plannen, moet met cultuurhistorische (landschaps)waarden rekening worden gehouden. Dit geldt in het bijzonder voor de historisch-landschappelijke vlakken met hoge en zeer hoge waarde. In beginsel zijn in deze vlakken alleen ruimtelijke ingrepen toelaatbaar, die gericht zijn op de voortzetting of het herstel van de historische functie en die leiden tot behoud of versterking van de cultuurhistorische (landschaps)waarden.

Het bestemmingsplan is een belangrijk instrument om cultuurhistorische waarden in een gebied te beschermen. Dit betekent dat de rol die gemeenten, provincies en de rijksoverheid hebben in de erfgoedzorg verandert. In oktober 2010 stuurden de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de steunpunten een brief over de ondersteuning op dit gebied aan de gemeenten.

In 2010 wordt in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen dat gemeenten bij het maken van bestemmingsplannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden. Dat kan natuurlijk alleen maar als gemeenten ter voorbereiding op het bestemmingsplan deze waarden ook inventariseren en analyseren. De Rijksdienst gaat gemeenten helpen om hieraan te voldoen. In 2010 maakt de dienst een handreiking waarin staat hoe gemeenten zo'n inventarisatie en analyse kunnen uitvoeren. Ook maken we een rapport over de manier waarop cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplan kunnen worden gevat, compleet met voorbeeldbepalingen.

Archeologische waarden
Bij de opstelling en de uitvoering van ruimtelijke plannen moet rekening worden gehouden met bekende archeologische waarden. Het uitgangspunt hierbij is dat het archeologisch erfgoed moet worden beschermd op de plaats waar het wordt aangetroffen. Gezien dit uitgangspunt moeten in geval van voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden met een hoge of een middelhoge verwachtingswaarde voor archeologisch erfgoed, de archeologische waarden door middel van een vooronderzoek in kaart worden gebracht. De bescherming van het archeologisch erfgoed, is opgenomen in het Verdrag van Valletta.

Het verdrag van Valetta: Op 16 januari 1992 sloot de Raad van Europa het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed, beter bekend als het Verdrag van Valletta, ook wel het Verdrag of de Conventie van Malta genoemd. Aanleiding was de toenemende druk op het archeologisch erfgoed in Europa, onder meer door ruimtelijke ontwikkelingen, waardoor bodemarchief ongezien verloren dreigde te gaan. Het verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Grondslag van het verdrag is dat dit archeologische erfgoed integrale bescherming nodig heeft en krijgt. In het Verdrag zijn drie uitgangspunten ten aanzien van de omgang met archeologie geïntroduceerd:

- Het streven naar het behouden van archeologie in de bodem, het zogenaamde "behoud in situ"
- Het betrekken van archeologie in processen van ruimtelijke ordening
- Het de "verstoorder betaalt"-principe. De ontwikkelaar is verantwoordelijk voor de kosten van het archeologisch onderzoek en de uitwerking van de resultaten

Aardkundig waardevolle gebieden

Aardkundig waardevolle gebieden, zoals; beekdalen, kreekgebieden, stuifzand- en landduinen dienen behouden te worden. Het merendeel van deze gebieden ligt in de GHS en de AHS-landschap. Voor onomkeerbare ruimtelijke ingrepen, zoals de bouw, de aanleg of de uitbreiding in enige omvang van woon- of werklocaties, infrastructuur, recreatiecomplexen en projectlocaties voor de intensieve veehouderij, geldt hier het 'nee, tenzij-principe'. In aardkundig waardevolle gebieden buiten de GHS en de AHS-landschap is het uitgangspunt 'behoud door ontwikkeling'. Hier moet de hoogwaardige inpassing, in het geval van een ruimtelijke ingreep,worden verzekerd.

Er is geen apart Europees beleid met betrekking tot aardkundige waarden, maar er is wel overkoepelend beleid (in ontwikkeling), dat ook betrekking heeft op aardkundige waarden. Hiertoe behoort onder andere het 'Verdrag van Malta'. Het Verdrag biedt voldoende aanknopingspunten om aardkundige waarden mee te nemen in projecten (met name in Nederland met recente holocene aardkundige fenomenen). Daarnaast is in de Natura 2000 – Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn opgenomen dat, de aardkundige waarden die in deze natuurgebieden liggen ook door deze wet worden beschermd. Ook het Nationaal beleid biedt kansen om de bescherming van de aardkundige waarden op te nemen.

Als laatste is er ook nog het Referentiekaden provincie Noordt Brabant. Belangrijk referentiekader voor de provincie Noord-Brabant is de Monumentenwet van 1988 en de herziening daarvan in 2007 in de Wet en het Besluit op de archeologische monumentenzorg. De Monumentenwet bevat de nationale implementatie van het internationale Verdrag van Malta, waarin is afgesproken dat aardkundige waarden moeten worden beschermd en meegenomen in ruimtelijke planning. De provincie heeft de binnen de provincie aanwezige waardevolle gebieden opgenomen op de 'Aardkundig waardevolle gebiedenkaart'.

3.3.5. Provinciaal waterhuishoudingsplan

In het wettelijk verplichte Provinciale Waterhuishoudingsplan (WHP), wordt in grote lijnen omschreven hoe er met water moet worden omgegaan. Hierin worden op hoofdlijnen doelen beschreven en wordt aangegeven hoe deze bereikt kunnen worden. De waterschappen en gemeenten houden bij de uitvoering van het waterbeleid voor hun gebied, rekening met deze provinciale hoofdlijnen. Belangrijke doelstellingen die de Provincie nastreeft, zijn onder andere; dat het water voldoende schoon moet zijn en dat de juiste hoeveelheden beschikbaar moeten zijn op de juiste plekken.

Grondwaterbeleid
Het grondwaterbeleid van de Provincie is gericht op het verminderen en reguleren van de omvang van grondwateronttrekkingen. De Provincie is door het Rijk aangewezen als grondwaterbeheerder en heeft in al 1991 bepaald dat de totale hoeveelheid onttrokken grondwater niet verder mag toenemen. Doel: voldoende grondwater beschikbaar hebben en verdroging tegengaan. Dit zogeheten standstill-beleid is vastgelegd in het WHP.

Vergunning of melding
Onttrekkingen die kleiner zijn dan of gelijk aan 10 m^3 per uur en niet dieper dan 30 meter onder het maaiveld, niet gelegen in beschermde gebieden, zijn vrijgesteld van regelgeving.
In alle andere gevallen moet eerst worden beoordeeld of deze meldings- of vergunningsplichtig is. Dit hangt af van de hoeveelheid en de tijdsduur van de onttrekking.

3.3.6. Provinciale verordening Stikstof en Natura2000

De verordening is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant. De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 met diverse partijen is bereikt. Deze partijen zijn de provincie Noord-Brabant, provincie Limburg, Brabantse Milieufederatie (BMF), Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Stuurgroep Dynamisch Platteland, Brabants Landschap, Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten.

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.
Met het convenant en de daaruit voortvloeiende verordening is een balans gevonden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.

De provincie is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet 1998 en daarmee ook voor de uitvoering van de verordening stikstof en natura2000 Noord-Brabant. Dit betekent dat zij verantwoordelijk is voor:

- In behandeling nemen van meldingen voor nieuwe stallen
- Beheren van de depositiebank
- Toezicht en handhaving: de provincie moet erop toezien, dat de verordening wordt nageleefd door bijvoorbeeld controles op bedrijven.
- Monitoring van de beoogde afname van stikstofdeposities op de Natura2000-gebieden

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1. Bestemmingsplan

Het bestemmingsplan is een bijzonder plan. Het is namelijk een bindend plan, voor zowel de overheid als burgers. De gemeenteraad stelt het bestemmingsplan vast. Ze wijst daarin de bestemming, ofwel functie van de grond aan. Ook geeft ze regels over het gebruik van de grond en hetgeen daarop gebouwd is (bouwwerken). Bouwvergunningen moeten worden getoetst aan het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan bepaalt daardoor mede, of ergens gebouwd mag worden.

De bedrijfslocatie is gelegen in het buitengebied van de gemeente Oosterhout. De bestemming zoals deze in het bestemmingsplan van de gemeente Oosterhout is opgenomen, luidt: Agrarisch gebied met landschappelijke cultuurhistorische en/of abiotische waarden, zie onderstaande figuur. Wanneer een gebied deze bestemming heeft, houdt dit in dat: *het gebied is gedifferentieerd als geologisch/abiotisch, landschappelijk en/of cultuurhistorisch waardevol, mits deze gebieden niet overlapt worden door een natuurwaarde.* Uit de waarden kaart 2 'natuur' van het bestemmingsplan van de gemeente Oosterhout, blijkt dat er op deze locatie geen overlapping is met natuurwaarden.

De voorgenomen plannen en de uitvoeringsalternatieven voor de varkensfokkerij, zullen allen binnen het bouwvlak passen. Echter is met de komst van de verordening ruimte, geen mogelijkheid tot het houden van dieren in de twee lagen van een verdiepingsstal. In eerste instantie bestond het voorkeursalternatief, uit het plaatsten van een verdiepingsstal. Het voornemen voor dit voorkeursalternatief is door de Verordening ruimte bijgesteld, naar het plaatsten van een enkellaag stal.

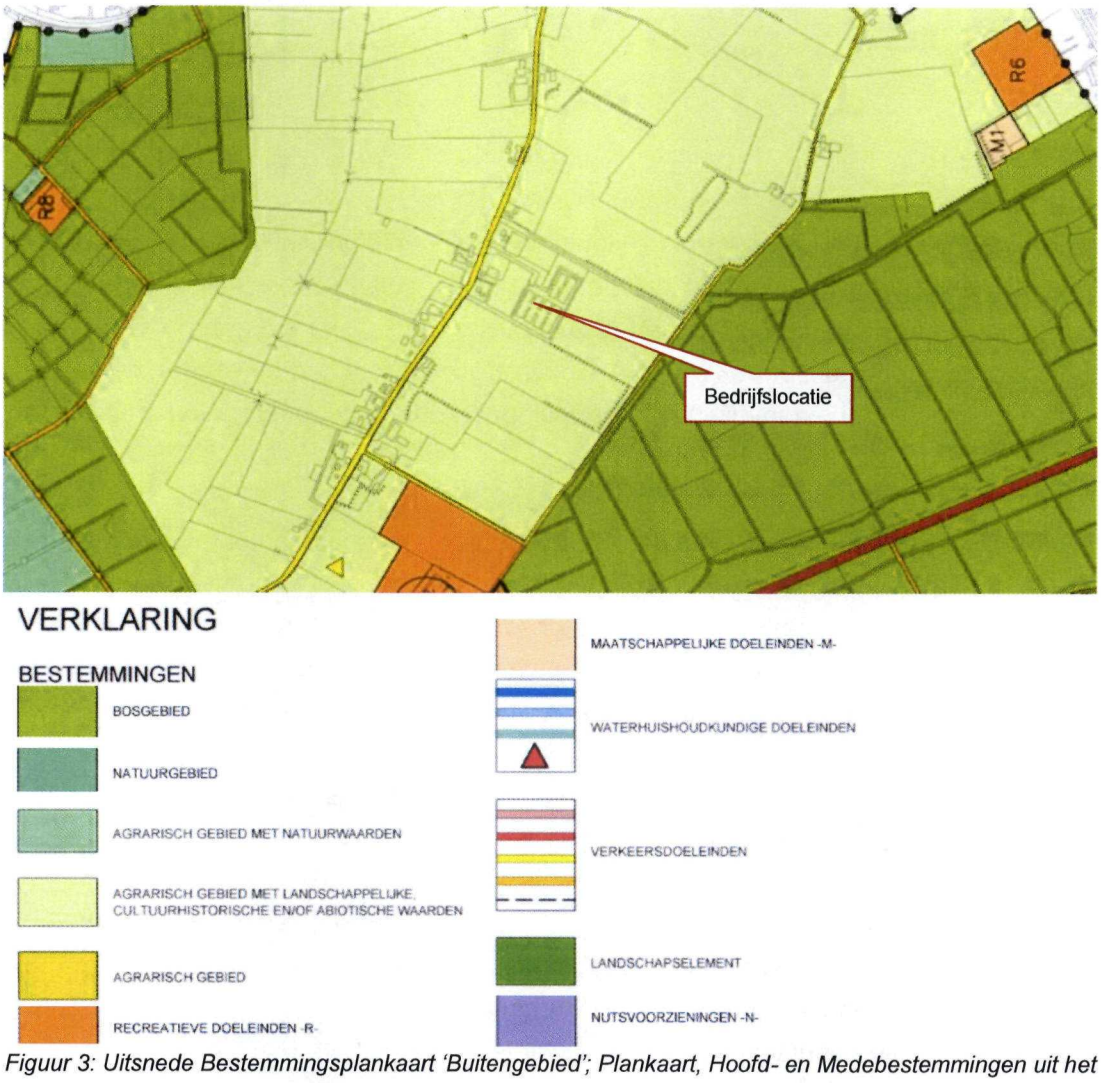

Figuur 3: Uitsnede Bestemmingsplankaart 'Buitengebied'; Plankaart, Hoofd- en Medebestemmingen uit het bestemmingsplan van de gemeente Oosterhout

Daarnaast is in het bestemmingsplan opgenomen, dat de agrarische sector van groot belang is in de gemeente Oosterhout. Vooral rond de kerkdorpen is een sterke landbouw aanwezig, die een duidelijke relatie heeft met deze dorpen. De landbouw krijgt de ruimte om zich verder te ontwikkelen, zij het onder voorwaarden. Het streven is daarbij gericht op de kwaliteitsverbetering van de producten, niet op vergroting van de productie. Deze kwaliteitsverbetering dient bij voorkeur gepaard te gaan met extensivering, met afstemming op het watersysteem en met minder belasting van het milieu. Dit streven kan overigens niet uitputtend geregeld worden in het bestemmingsplan Buitengebied. Ook regelgeving via andere sporen (milieu, waterbeheer e.d.) zal hiertoe moeten bijdragen. Daarnaast dienen (verantwoorde) noodzakelijke ontwikkelingen van agrarische bedrijven mogelijk te blijven.

Tevens is met de gemeente Oosterhout bekeken om de bedrijfslocatie eventueel te verplaatsten, in het kader van verplaatsingsregelingen. De gemeente Oosterhout kan hier niet aan meewerken, omdat maximaal 3 bouwkavels beschikbaar kunnen/mogen worden gesteld volgens eigen gemeentelijk beleid. Hierdoor is het economisch onmogelijk om het bedrijf op onderhavige locatie te beëindigen.

3.4.2. Verordening geurhinder en veehouderij

De gemeente Oosterhout wijkt niet af van de wettelijk vastgestelde normen voor geurbelasting. In onderstaande tabel worden de wettelijk vastgestelde normen voor de geurbelasting weergegeven.

Tabel 3: Wettelijk vastgestelde normen voor de geurbelasting.

	Binnen de bebouwde kom	Buiten de bebouwde kom
Binnen concentratiegebied [Oue/m^3 lucht]	3	14
Buiten concentratiegebied [Oue/m^3 lucht]	2	8

Doordat de gemeente Oosterhout buiten de twee concentratiegebieden valt, worden de geurnormen voor de bedrijfslocatie daarmee 2 odour units voor de bebouwde kom en 8 odour units voor buiten de bebouwde kom.

3.4.3. Geluidsnota gemeente Oosterhout

De gemeente Oosterhout hanteert de handreiking 'industrielawaai en vergunningverlening' voor geluid begrenzing binnen de gemeente. Dit houdt in dat de richtwaarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) in een landelijk gebied vastgesteld op 40 dB(A) etmaalwaarde. Het maximale geluidsniveau dient getoetst te worden aan 70 dB(A) etmaalwaarde.

4. Voorkeursalternatief

In dit hoofdstuk wordt de voorgenomen activiteit nader toegelicht. De voorgenomen activiteit bestaat uit het houden van 1.125 kraamzeugen, 3.568 guste/dragende zeugen en 2 beren.

Om deze situatie te kunnen realiseren zullen de bestaande stalen worden afgebroken en wordt een nieuwe stal gebouwd. Op de nieuwe stal zullen in totaal 6 luchtwassers worden geplaatst. Deze luchtwassers zullen allemaal het gecombineerd luchtwassysteem BWL 2006.14.V2 zijn; chemische wasser (lamellenfilter) en waterwasser (stalsysteem).

4.1 Huisvesting

Toelichting nieuwe zeugenstallen
De nieuwe zeugenstallen zullen uit twee gedeelten bestaan; een gedeelte voor de kraamzeugen en dekstal en een gedeelte voor de (guste-) dragende zeugen. De stal heeft de vorm van twee aan elkaar gelegde rechthoeken, met afmetingen van 160,4 m. x 48,4 m. en 89,7 m. x 80 m.

Het gedeelte met een afmeting van 160,4 m. x 48,4 m., loopt van Noord-West naar Zuid-Oostelijke richting. Deze stal zal worden voorzien van een viertal brandmuren, namelijk; drie brandmuren die de stal opsplitst in een viertal stallen en een brandmuur die de twee stalgedeeltes van elkaar scheidt. De stallen 1, 2 en 4 zullen plaats bieden aan in totaal 1.125 kraamzeugen met biggen. Per stal zullen 375 kraamzeugen kunnen worden gehuisvest. In stal 3 zullen de zeugen worden gedekt. In deze stal zijn twee beren aanwezig en kunnen 290 zeugen worden plaatsnemen.

Deze stal is ook voorzien van een centrale gang. Deze gang wordt gebruikt voor de plaatsing van de dragende zeugen, in de kraamzeugen stallen. Daarnaast zal deze gang als laadruimte voor de gespeende biggen en slachtzeugen zal worden gebruikt. Aan het einde van de centrale gang, op het Zuid-Oosten, zullen de gespeende biggen en de slachtzeugen op de vrachtwagen worden geladen. Buiten de stal, op hoogte van de voersilo's en naast de vulpunten voor zuur, is een kadaverkoeling aanwezig. Dode biggen zullen hierin tijdelijk worden opgeslagen, totdat zij worden opgehaald door een erkende verwerker. Voor het ophalen, is aan het begin van de oprit een kadaver aanbiedplaats aanwezig.

Dit gedeelte van de stal zal worden voorzien van een viertal luchtwassers. De luchtwassers zullen worden geplaatst aan de uiteinden van de stal, twee aan iedere kant. Aan de Zuid-Oostelijke kant van de stal, zullen twee wassers met een grootte van 7 vakken worden

geplaatst. Aan de andere kant van de stallen hebben de luchtwassers een grootte van 5 vakken. De stallen 1 en 2 zullen door de luchtwassers 1 en 2 worden geventileerd. Er lopen twee luchtkanalen door de stallen 1 en 2, die ieder op één luchtwasser is aangesloten. De lucht uit de helft van stal 1 en de helft van stal 2 zal door luchtwasser 1 worden gewassen. De andere helft van de lucht uit de stallen 1 en 2 zal door luchtwasser 2 heen gaan.

Het gedeelte met een afmeting van 89,7 m. x 80 m., loopt van Noord-Oost naar Zuid-Westelijke richting. Deze stal zal worden voorzien van één grote brandmuur in het midden van de stal. Daarnaast zullen de bunkers voor de opslag van zuur, ook van brandmuren worden voorzien.

In stal 5 zullen in totaal 1.672 (guste-) dragende zeugen kunnen worden gehuisvest.
In deze stal zijn de 26 grote hokken en 2 wat kleinere hokken. Per hok worden 62 zeugen gehuisvest en in de andere twee hokken 30 zeugen per hok. Deze stal zal worden aangesloten op een luchtwasser met een grootte van 17 vakken. Doordat stal 5 één grote open ruimte is, hoeft er geen luchtkanaal in deze stal worden aangebracht.

In stal 6 zullen in totaal 1.606 (guste-) dragende zeugen kunnen worden gehuisvest.
In deze stal hebben de hokken 4 verschillende hok oppervlakten. In deze hokken kunnen, van groot naar klein, respectievelijk; 62, 43, 31 en 21 zeugen worden gehuisvest. Er zullen 23 hokken van 62 dieren, 3 hokken van 43 dieren, 1 hok van 30 dieren en 1 hok van 21 dieren aanwezig zijn. Deze stal zal worden aangesloten op een luchtwasser met een grootte van 17 vakken. Doordat stal 6 ook één grote open ruimte is, hoeft ook hier geen luchtkanaal in de stal worden aangebracht.

In stal 6 is tevens een voerkeuken met de benodigde voerbunkers en pompen aanwezig. Op de hoogte van deze voerkeuken, aan de buitenzijde van de stal, zijn voersilo's geplaatst. Het voer zal vanuit de silo's met leidingen naar de voerkeuken worden getransporteerd. Daarnaast is er in deze stal ook een hygiënesluis, kantoor, kantine en opslagruimte aanwezig.
In deze opslagruimte zullen voornamelijk medicijnen en reinigingsmiddelen worden opgeborgen.

De mest kan op een drietal plaatsen op het bedrijf worden afgezogen. Twee van de drie afzuigpunten, zijn op het gedeelte van de stal voor kraamzeugen geplaatst. Het afzuigen van mest kan plaatsvinden aan de korte zijdes, van dit gedeelte van de stal. Het derde punt is gesitueerd, aan de lange kant van stal 6. Het afzuigen van de mest vindt dus plaatst, rechts van de voersilo's.

Bedrijfsvoering
Wekelijks zullen er zeugen van de dragende zeugenstal naar de kraamstal worden verplaatst. Binnen 7 dagen zullen de kraamzeugen, die in naar de kraamzeugenstal zijn verplaatst, gaan biggen. Voor een goede ontwikkeling van het lichaam en opbouw van de weerstand, heeft een

big 28 dagen moedermelk nodig. De biggen zullen daarom 4 weken bij de kraamzeug blijven liggen.

Na 4 weken lang verblijf in de kraamzeugen stal, zullen de biggen een gewicht van ongeveer 8 kilogram hebben bereikt. De biggen zullen met dit gewicht voldoende sterk zijn voor transport. Wekelijks zullen de gespeende biggen van het bedrijf worden afgevoerd en elders worden opgefokt.

De kraamzeugen zullen na het spenen, naar de dekstal worden verplaatst. Hier verblijven zij een aantal dagen, waarna zij weer worden geïnsemineerd. Wanneer de zeug dragend is, zal zij naar stal 5 of 6 gaan en hier haar draagtijd verblijven.

Luchtwasser

In het voorkeursalternatief worden de stallen voorzien van een gecombineerd luchtwassersysteem met een ammoniakemissiereductie van 85% en 70% geur emissiereductie (voorlopige waarde). Het systeem staat in de Regeling ammoniak en veehouderij geregistreerd onder de Regeling ammoniak en veehouderij geregistreerd onder systeemnummer BWL 2006.14.V2.

De ammoniakemissie (inclusief geur- en stofemissie) wordt beperkt door de ventilatielucht te behandelen in een gecombineerd luchtwassysteem. Dit is een installatie die is opgebouwd uit meerdere wassystemen. Bij het beschreven systeem bestaat de installatie uit twee achter elkaar geplaatste filterelementen van het type dwarsstroom. Het eerste element is een chemische wasser die bestaat uit een lamellen filter. Om de 10 minuten wordt gedurende 1 minuut aangezuurde wasvloeistof over het filter gesproeid. Achter dit filter staat een waterwasser. Dit is een kolom vulmateriaal waarover continu water wordt gesproeid met behulp van sproeiers die zich voor en achter het filterelement bevinden, De gezuiverde lucht verlaat vervolgens via een druppelvanger de installatie.

Bij passage van de ventilatielucht door het luchtwassysteem wordt de ammoniak opgevangen in de wasvloeistof. Door toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeistof, wordt in de chemische wasser de ammoniak gebonden en ontstaat ammonium sulfaat. De verwijdering van stof en geurcomponenten gebeurt in beide wassers.

Spuiwater komt vrij uit de chemische wasser. Het spuien van waswater vindt plaats, nadat het waswater in de chemische wasser vijf keer achter elkaar op de ingestelde pH van 1,5 is gebracht (dit proces begint wanneer het waswater een pH van 4,0 heeft bereikt). Na het spuien van het waswater uit de chemische wasser wordt de opvangbak gevuld met het waswater uit de waterwasser. Vervolgens wordt ten behoeve van de waterwasser vers water aangevoerd tot het ingestelde vloeistofniveau in de opvangbak.

De passende maatregelen tegen verontreiniging zijn voor de inrichtinghouder hierbij niet alleen op het gebruik van stallen van toepassing, maar ook: de kosten, bouwwijze, ontwerp, onderhoud en ontmanteling ervan. Hierbij spelen de emissies van ammoniak, geur, fijn stof en geluid een rol.

Het dimensioneringsplan van bovengenoemde luchtwassers is als bijlage toegevoegd aan onderhavige rapportage. Tevens zijn de plattegronden toegevoegd als bijlage, met daarop aangegeven de plaatsing van het luchtafzuig- en luchtwassysteem.

Varkensbesluit

Het varkensbesluit bepaalt aan welke minimale eisen voldaan moet worden, om varkens te mogen houden. De eisen hebben betrekking op het houden, huisvesten, het verzorgen van varkens, ingrepen bij varkens en het scheiden van varkens van het ouderdier. De eisen met betrekking tot het houden en huisvesten van varkens zien toe op de stalinrichting en de leefoppervlakten. In de voorgenomen plannen worden de eisen uit het varkensbesluit nageleefd.

Tabel 4: leefoppervlakten

stalnummer	diersoort	aantal dieren	leefoppervlak (in m2)	opmerkingen
1	kraamzeugen	375	4,5	0,6 m2 dichte vloer
2	kraamzeugen	375	4,5	0,6 m2 dichte vloer
3	dekberen	2	3,8	beren tot 18 mnd
	guste- dragende zeugen	290	1,3	
4	kraamzeugen	375	4,5	0,6 m2 dichte vloer
5	guste- dragende zeugen	1672	2,025	
6	guste- dragende zeugen	1606	2,025	

Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD)

Op de uit te breiden varkenshouderij 'Lavi B.V.' aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, worden kraamzeugen, dekberen en guste-/dragende zeugen houden. Het bedrijf blijft dus dezelfde productiedieren houden en zal ook in de toekomst moeten gaan voldoen aan de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD). Met deze wet wordt serieus omgegaan binnen het bedrijf en zal zo goed mogelijk worden nageleefd. Zo zullen onder andere: de hokken op die manier worden ingedeeld, zodat alle dieren een leefoppervlak volgens de wettelijke norm tot hun beschikking hebben, bevatten de hokken zowel een rooster- als betonnen vloer, worden er goede en voldoende eet en drink voorzieningen aangebracht en zal er zorgvuldig worden omgegaan met de hygiëne.

Besluit omgevingsrecht (Bor)
Als hoofdregel kent de Wabo het bevoegd gezag toe aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project (in hoofdzaak) zal worden uitgevoerd. Als uitzondering op deze hoofdregel is het mogelijk dat een ander bestuursorgaan wordt aangewezen als bevoegd gezag. Dit kunnen gedeputeerde staten van de provincie zijn, indien het projecten van provinciaal belang betreft, of een minister voor projecten van nationaal belang. De aanwijzing van het bevoegd gezag geschiedt in hoofdstuk 3 van dit besluit en is ten aanzien van inrichtingen verder uitgewerkt in bijlage I van het besluit. Bij de aanwijzing van bevoegd gezag was aanvankelijk zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande verdeling van taken en bevoegd-heden tussen gemeente, provincie en Rijk, zoals deze op dit moment ten aanzien van inrichtingen is neergelegd in het Ivb.

De uitbreiding van de varkenshouderij 'LaviB.V.' aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, zal onder het bevoegd gezag van de gemeente vallen. Het betreft een verandering binnen de gemeente, die geen verdere provinciale of nationale consequenties betreft. De aanvraag zal dus geheel via de gemeente 'Oosterhout' verlopen.

BREF-document
Het BREF-document behandelt de best beschikbare technieken (BBT) voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij onderverdeeld naar een aantal aspecten, te weten:

Goede landbouwpraktijk in de intensieve pluimvee- en varkenshouderij;
De hoeveelheden veevoer en mest worden geregistreerd in het kader van het 'Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet'. Tevens wordt de hoeveelheid water en energie, die wordt verbruikt binnen de inrichting, geregistreerd.

Voerstrategieën voor pluimvee en varkens;
Stikstof- en fosfaatgehalte van het diervoer wordt geregistreerd op grond van het 'Uitvoeringsbesluit meststoffenwet'. Dit wordt gedaan om het verlies aan nitraat en fosfaat te bepalen voor de toetsing aan de gebruiksnormen van de Meststoffenwet.

In het voorkeursalternatief zal er gebruik worden gemaakt van brijvoer. In de bijlage is een voorbeeldrantsoen opgenomen. In dit rantsoen staat de juiste verhouding van alle componenten, die samen tot voer worden vermengd. Tweemaal daags zal er worden gevoerd.

Huisvestingssystemen;
Binnen de inrichting wordt gebruik gemaakt van een stalsysteem welke als BBT++ gekenmerkt wordt. De emissiefactor voor ammoniak van deze luchtwasser is niet hoger dan de maximale emissiewaarde in bijlage 1 van het Besluit huisvesting.

Het toegepaste stalsysteem realiseert een lage ammoniakemissie, maar heeft ook als positief effect dat de geuremissie lager is. Naar verwachting wordt ook een deel van de emissie van fijn stof tegengehouden. Naast de positieve effecten zijn er ook nadelige effecten. Wanneer een stal wordt voorzien van een luchtwasser, neemt het energiegebruik toe. Daarnaast ontstaat er ook spuiwater, dat op een doelmatige wijze verwijderd moet worden.

Water in de pluimvee- en varkenshouderij:
Het spuiwater dat ontstaat bij het gebruik van het gecombineerde luchtwassysteem (BWL 2006.14.V2), wordt apart opgevangen en afgevoerd door een daartoe erkend bedrijf. Het spuiwater is een afvalstof, die op een doelmatige wijze moet worden verwijderd. Op het bedrijf wordt water hoofdzakelijk gebruikt voor; de luchtwasser, voor schoonmaak activiteiten en als drinkwater voor de dieren.

Om te kunnen voldoen aan de Best beschikbare technieken voor waterverbruik, moet aan het onderstaande worden voldaan:

- Het schoonmaken van stallen en materieel na ieder productieronde of ronde. Dit schoonmaakwater komt bij de mest terecht en wordt door de mestverwerking geleid;
- De drinkwaterinstallatie wordt geijkt om verspillingen te voorkomen;
- Het watergebruik wordt gemeten en bijgehouden;
- Eventuele lekkages worden opgespoord en na constatering worden lekkages gelijk verholpen.
- Gebruik van hemelwater en hergebruik van water.

In de uitvoering van het voorgenomen plan, zal het eerste punt uit de bovenstaande opsomming afwijkend worden uitgevoerd. Er wordt na iedere ronde schoongemaakt. Dit schoonmaakwater zal ook in de mestput terecht komen. Echter zal de mest regelmatig van het bedrijf worden afgevoerd, in plaats van door een mestverwerking te worden geleid.

Energiegebruik:
Het energiegebruik is voor een deel toe te schrijven aan het elektriciteitsverbruik van de luchtwasser. De meeste energie gaat in de luchtwasser naar de ventilatoren en de waswaterpomp. Deze zijn namelijk continu in bedrijf, om de luchtwasser zijn werk te kunnen laten doen. Om het energieverbruik zoveel mogelijk te beperken, kunnen de volgende energiebesparende maatregelen worden toegepast:

- Klimaatcomputer
- Regeling met meetwaaier en smoorunit
- Frequentieregeling
- Centrale afzuiging

Opslag van pluimvee- en varkensmest;
De mest wordt opgeslagen in mestkelders conform de richtlijnen mestbassins 1992. De mest wordt regelmatig afgevoerd.

Behandeling van pluimvee- en varkensmest op bedrijfsniveau;
In onderhavige situatie wordt de mest regelmatig opgehaald en is er geen behandeling van de mest nodig. Wanneer de mest te dik is om op te zuigen, wordt de mest geroerd.

Het uitrijden van pluimvee- en varkensmest.
In onderhavige situatie is dit niet van toepassing, daar de mest niet wordt uitgereden.

BREF op- en overslag bulkgoederen
Deze (horizontale) BREF gaat in, op allerlei soorten opslag. Op het bedrijf is de opslag, mest en mengvoeders relevant. De opslag van deze stoffen geschiedt in hiervoor geschikte silo's, tanks en mestkelders. Indien de opslag buiten plaats vindt, worden de tanks en/of silo's doelmatig afgedekt. Afhankelijk van de stoffen die opgeslagen worden in de tanks en/of silo's worden deze voorzien van meet- en regelsystemen (bijvoorbeeld overvulling, overvulbeveiliging en lekdetectie). De transportpompen, kleppen en leidingen die gebruikt worden zijn geschikt voor de te transporten stoffen.

BREF monitoring
Dit document verschaft degenen die vergunningen verlenen voor installaties die onder de IPPC-regeling vallen ("IPPC-vergunningen") en de exploitanten van dit type installaties informatie die hen helpt om aan de verplichtingen te voldoen zoals die voor hen uit de richtlijn voortvloeien met betrekking tot monitoring aan de bron van emissies van industriële installaties.

Het functioneren van de luchtwassers wordt PLC gestuurd en gecontroleerd op het juist functioneren.

4.2 Milieu

4.2.1 Ammoniak

In de onderstaande tabel wordt de emissie van ammoniak per stal en per diercategorie weergegeven voor het voorkeursalternatief.

Tabel 5: Emissie van ammoniak in het voorkeursalternatief

luchtwasser	RAV	diersoort	omschrijving	aantal	NH3 dier	NH3 totaal
1	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	375	1,25	468,75
2	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	375	1,25	468,75
3	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	187	1,25	233,75
	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	145	0,63	91,35
	D 2.4.1	beren	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1	0,83	0,83
4	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	188	1,25	235
	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	145	0,63	91,35
	D 2.4.1	beren	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1	0,83	0,83
5	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1.672	0,63	1053,36
6	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1.606	0,63	1011,78
Totaal						**3655,75**

In de onderstaande tabel wordt de emissie van ammoniak per stal en per diercategorie weergegeven voor de referentie situatie.

Tabel 6: Emissie van ammoniak van de referentie situatie

RAV	diersoort	omschrijving	aantal dieren	NH3 dier	NH3 totaal
D 1.1.100.2	gespeende big	overige huisvesting	4480	0,75	3360
D 1.2.100	kraamzeug	overige huisvesting	294	8,3	2440,2
D 1.3.100	guste/dragende zeug	overige huisvesting, groep	1064	4,2	4468,8
D 2.100	dekbeer	overige huisvesting	45	5,5	247,5
Totaal					**10516,5**

In de onderstaande tabel wordt de emissie van ammoniak per stal en per diercategorie, weergegeven voor de referentie situatie na 30-10-2007. Deze waarden moeten in de ammoniak berekeningen worden gehanteerd, omdat de referentie situatie een IPPC-bedrijf betreft. Tevens moeten deze waarden worden gehanteerd volgens de Wet ammoniak en veehouderij. In

paragraaf 5.1.8. wordt het tweede aspect nader toegelicht.

Tabel 7: Emissie van ammoniak in de referentie situatie na 30-10-2007

RAV	diersoort	omschrijving	aantal dieren	NH3 dier	NH3 totaal
D 1.1.100.2	gespeende big	BBT	4480	0,23	1030,4
D 1.2.100	kraamzeug	BBT	294	2,9	852,6
D 1.3.100	guste/dragende zeug	BBT	1064	2,6	2766,4
D 2.100	dekbeer	BBT	45	5,5	247,5
Totaal					**4896,9**

Wanneer de emissie voor de emissie van het voorkeursalternatief wordt vergeleken met de tabellen voor zowel de referentie situatie als de referentie situatie na 30-10-2007, wordt een afname aan ammoniak emissie geconstateerd. De emissie daalt in het voorkeursalternatief maar liefst met 6.860,75 kg NH_3 ten opzichte van de referentie situatie. Ten opzichte van de referentie situatie na 30-10-2007 wordt er een afname van 1.241,15 kg NH_3, na realisatie van het voorkeursalternatief, verwacht.

De ammoniakdepositie van de inrichting op de omliggende natuurgebieden, kan worden vastgesteld met het zogenoemde Ammoniak-depositiemodel. Dit Ammoniak-depositiemodel is ontwikkeld door KEMA en Wageningen UR en heet "Aagro-stacks". Dit programma berekend op basis van NNM (Nieuw Nationaal Model)-Stacks de ammoniakdepositie in de directe omgeving uit. Naast de contouren in de directe omgeving (op een grid van 10 bij 10 kilometer om het zwaartepunt van de bronnen) berekent het programma naar wens ook direct de depositie uit op de ammoniakgevoelige locaties.

De ammoniakgevoelige gebieden die binnen een straal van 10 km om het bedrijf liggen, zijn in de Aagro-Stacks berekening meegenomen. Het programma rekent immers op een grid van 10 bij 10 kilometer. Wanneer de ammoniakgevoelige gebieden buiten deze kilometergrens worden opgenomen in de berekening, kan mogelijk onnauwkeurigheid optreden. In de onderstaande tabel wordt een overzicht getoond, met de omliggende natura2000-gebieden.

In de onderstaande tabel worden de resultaten, berekend met Aagro-Stacks, per ammoniakgevoelig gebied weergegeven. In deze tabel wordt per ammoniakgevoelig gebied is alleen de hoogst berekende ammoniakdepositie weergegeven, ter voorkoming van grote en onoverzichtelijke tabellen. In deze tabel is de ammoniakdepositie van de referentie situatie, referentie situatie en het voorkeursalternatief weergegeven. Ook zijn de verschillen tussen het voorkeursalternatief en zowel de referentie- als de referentiesituatie na 30-10-2007 berekend. De drie ammoniak (Aagro-Stacks) berekeningen zijn in de bijlage toegevoegd.

Tabel 8: de hoogste ammoniakdepositie op de omliggende ammoniakgevoelige gebieden voor de referentie- en de referentie situatie na 30-10-2007 en voor het voorkeursalternatief

Volgnr.	Naam	X coordinaat	Y coordinaat	Depositie referentie situatie	Depositie referentie situatie na 30-10-2007	Depositie aangevraagd	verschil t.o.v. referentie	verschil t.o.v. referentie na 30-10-2007
1	De vijf eiken punt 1	121 297	401 874	340,58	155,35	100,84	-239,74	-54,51
5	Langstraat punt 2	125 607	410 123	2,11	0,98	0,73	-1,38	-0,25
7	Ulvenhoutse bos pnt1	115 808	396 144	1,24	0,58	0,43	-0,81	-0,15
10	Eendennest punt 2	126 798	408 869	2,6	1,21	0,9	-1,7	-0,31
13	Regte H. punt 2	129 984	392 695	0,65	0,3	0,22	-0,43	-0,08
18	Kampina punt 4	138 653	396 501	0,42	0,19	0,14	-0,28	-0,05
20	Loonse & Drunense 1	132 192	407 376	1,27	0,59	0,44	-0,83	-0,15

Uit de bovenstaande tabel kan worden geconcludeerd dat op alle berekende punten de ammoniakdepositie afneemt in het voorkeursalternatief. Het milieu zal er na realisatie van het voorkeursalternatief, dus minder door de bedrijfslocatie aan de Steenovensebaan 28 te Dorst worden belast.

IPPC bedrijven

Op grond van artikel 22.1a van de Wm draagt het bevoegd gezag er zorg voor, dat installaties die onderbijlage I van de IPPC-richtlijn vallen, voldoen aan Beste Beschikbare Technieken (BBT) en de vergunning conform BBT moet zijn.

Ten aanzien van uitbreiding van een IPPC-veehouderij geldt de volgende beleidslijn:

- *Bij uitbreiding kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet meer bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar.*
- *Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding bij toepassing van BBT meer dan 5.000 kg, dan dient boven het* ***meerdere*** *een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd. De hoogte daarvan hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie.*
- *Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken dan BBT (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het* ***meerdere*** *een reductie van circa 85% te worden gerealiseerd.*

Het bevoegd gezag kan dit bewerkstellingen door de vergunning te actualiseren met 8.22 Wm, de vergunningvoorschriften te wijzigen, aan te vullen of in te trekken ambtshalve, op verzoek

van een derde (8.23 Wm) of op verzoek van vergunninghouder (8.24 Wm), of de vergunning in te trekken (8.25 en 8.26 Wm). Indien het bedrijf niet valt onder bijlage I van de IPPC-richtlijn is verdere actie niet nodig. Wel verdient het de aanbeveling dat daarvan een aantekening wordt gemaakt in het dossier.
De IPPC-richtlijn is alleen van toepassing op een bedrijf dat met het aantal dieren een bepaalde drempelwaarde overschrijdt. De onderstaande tabel weergeeft de drempelwaarden, waarop een bedrijf tot IPPC-bedrijf behoord.

Tabel 9: Drempelwaarde IPPC-bedrijven

Aantal dierplaatsen wel IPPC	**Aantal dierplaatsen** wel IPPC	**Diercategorie**
tot en met 40.000	> 40.000	pluimvee
tot en met 2000	> 2.000	mestvarkens
tot en met 750	> 750	zeugen

Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij
In paragraaf 3.2.6. is het wettelijk kader beschreven, betreffende de toelichting op de beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij. Bepaald moet worden of de aangevraagde situatie aan deze beleidslijn voldoet. Onderstaand wordt de berekening weergegeven van de 'beleidslijn omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij'. De maximale ammoniakemissie uit de beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing, wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 10: IPPC-omgevingstoetsing

		ammoniakemissie [kg NH_3/jaar]	
Diersoort	**aantal dieren**	**dier**	**totaal**
tot 5000 kg BBT			
guste/dragende zeugen	664	2,6	1726,4
kraamzeugen	1125	2,9	3262,5
dekberen	2	5,5	11
			4999,9
5000-10000 kg BBT +			
guste/dragende zeugen	2173	2,3	**4997,9**
5000-10000 kg BBT +			
guste/dragende zeugen	731	0,63	**460,53**
		totaal	**10.458,33**

Uit de bovenstaande tabel blijkt; dat de maximale ammoniakemissie 10.458,33 kg NH_3 mag bedragen, om aan de IPPC-beleidslijn te kunnen voldoen. De werkelijke ammoniakemissie, na realisatie van het voorgenomen plan, bedraagt 3.655,75 kg NH_3. Hiermee wordt de grens van 10.458,33 kg NH_3 niet overschreden en wordt er voldaan aan de IPPC-beleidslijn.

4.2.2 Geur

Het voorkeursalternatief heeft een geur verwijderingrendement van 70% (voorlopige waarde). In onderstaande tabel wordt de berekening van de totale emissie van weergegeven voor het voorkeursalternatief.

Tabel 11: Emissie van geur in het voorkeursalternatief

luchtwasser	RAV	diersoort	omschrijving	aantal	OUe dier	OUe totaal
1	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	375	8,4	3150
2	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	375	8,4	3150
3	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	187	8,4	1570,8
	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	145	5,6	812
	D 2.4.1	beren	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1	5,6	5,6
4	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	188	8,4	1579,2
	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	145	5,6	812
	D 2.4.1	beren	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1	5,6	5,6
5	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1.672	5,6	9363,2
6	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1.606	5,6	8993,6
Totaal						**29442**

In de volgende tabel wordt de emissie van geur van de referentie situatie weergegeven.

Tabel 12: Emissie van geur in de referentie situatie

RAV	diersoort	omschrijving	aantal dieren	OUe dier	OUe totaal
D 1.1.100.2	gespeende big	overige huisvesting	4480	7,8	34944
D 1.2.100	kraamzeug	overige huisvesting	294	27,9	8202,6
D 1.3.100	guste/dragende zeug	overige huisvesting, groep	1064	18,7	19896,8
D 2.100	dekbeer	overige huisvesting	45	18,7	841,5
					63884,9

Bij het voorkeursalternatief worden de zeugen gehuisvest in een nieuw te bouwen stal. Alle bestaande stallen zullen worden gesloopt. Op de nieuwe stal zullen in totaal 6 combi luchtwassers (BWL 2006.14.V2) worden aangesloten. De plattegrondtekening geeft duidelijk weer welke stallen op welke luchtwassers zijn aangesloten. Ook zal in deze tekening een dwarsdoorsnede worden weergegeven, zodat de plaatsing van de luchtwasser op de stal wordt verduidelijkt. De plattegrondtekening is als bijlage aan het rapport toegevoegd.

Om de verspreiding van de geur vanuit bedrijfslocatie te berekenen, is gebruik gemaakt van het rekenprogramma V-stacks vergunning. V-Stacks vergunning is een geavanceerd computerprogramma gemaakt door KEMA, in opdracht van het Ministerie van Volksvestiging, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM). Het rekenresultaat van de V-Stacks vergunning berekening, is de geurbelasting op in de omgeving gelegen geurgevoelige objecten. Een geurgevoelig object is: *"een 'locatie, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf, en die daarvoor permanent of regelmatig wordt gebruikt'. Door de keuze voor het woord 'locatie' kende het begrip een betrekkelijk ruim toepassingsbereik. Niet alleen aan woningen en dergelijke, maar bijvoorbeeld ook aan recreatieterreinen zou ingevolge het wetsvoorstel bescherming tegen geurhinder toekomen"*[11].

Om de geurbelasting te berekenen, worden gegevens ingevoerd over het bedrijf (bronnen) en de omliggende geurgevoelige objecten (receptoren). Voor de (geur)berekeningen zijn de uitstroomopeningen van de luchtwassers als emissiepunt gehanteerd. Daarnaast moet ook; de gemiddelde gebouwhoogte, diameter van de uitstroomopening, uittrede snelheid en de totale geuruitstoot worden ingevoerd. De totale geuruitstoot is per emissiepunt berekend, aan de hand van de twee bovenstaande tabellen.

In onderstaande figuur is de ligging van de bedrijfslocatie ten opzichte van de omliggende geurgevoelige objecten en veehouderijbedrijven weergegeven.

Geuremissie situatie per 30 oktober 2007

Zoals beschreven valt het bedrijf onder de IPPC-richtlijn, voor wat betreft het aspect ammoniak zijn hiertoe maximale emissiewaarden vastgesteld, voor geur is dit niet het geval. Gesteld kan worden dat door het toepassen van emissiearme stalsystemen ook de emissie van geur zal verminderen. Hoe groot de reductie aan geur is, kan niet vastgesteld worden omdat dit geheel afhankelijk is van het systeem wat wordt gekozen. Een vergelijk hiervan is nader uitgewerkt in onderhavig MER.

[11] Geciteerd uit: De Wet geurhinder en veehouderij en de ruimtelijke ordening; www.stab.nl

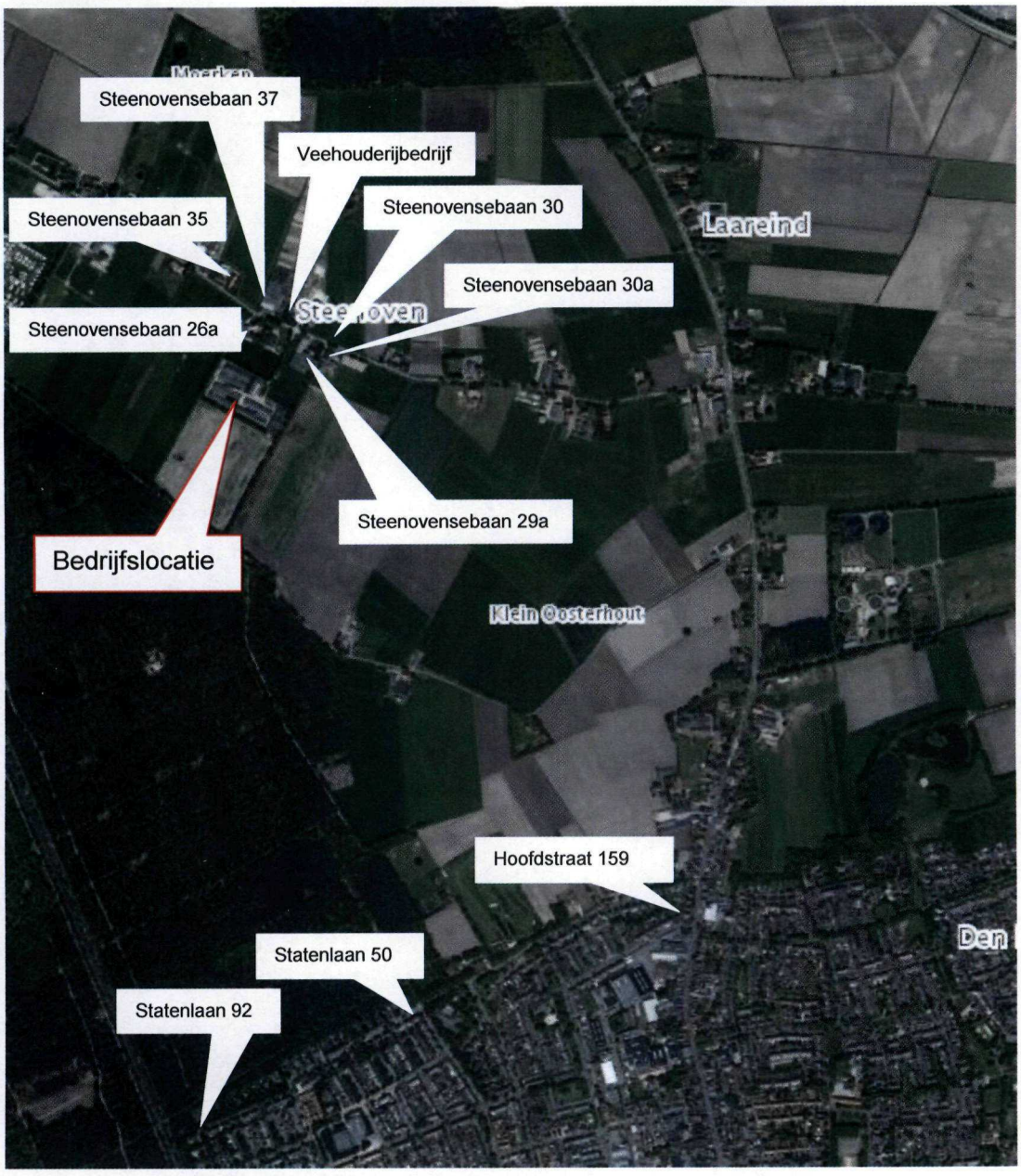

Figuur 4: ligging geurgevoelige objecten

In de onderstaande tabel worden de resultaten van de bovengenoemde V-Stacks vergunning berekening weergegeven. Tevens worden in deze tabel; X- en Y-coördinaten van de geurgevoelige objecten, de geurbelasting voor de referentie situatie, de geurbelasting van het voorkeursalternatief en het verschil tussen de referentie situatie en het voorkeursalternatief weergegeven.

Tabel 13: geurgevoelige objecten met bijbehorende geurbelasting

Geurgevoelig object	Xcoordinaat	Ycoordinaat	Geurnorm	Geurbelasting referentie	Geurbelasting aangevraagd	Verschil
Steenovensebaan 35	121 389	402 379	8	12,2	4,2	-8
Steenovensebaan 26A	121 446	402 295	8	23	7	-16
Steenovensebaan 37	121 503	402 317	8	16,8	5,4	-11,4
Steenovensebaan 29A	121 552	402 236	8	17,5	5,4	-12,1
Steenovensebaan 30A	121 602	402 224	8	13,7	4,3	-9,4
Steenovensebaan 30	121 611	402 236	8	12,4	3,9	-8,5
Statenlaan 92	121 318	400 559	2	0,5	0,1	-0,4
Statenlaan 50	121 768	400 803	2	0,6	0,1	-0,5
Hoofdstraat 159	122 399	401 040	2	0,6	0,2	-0,4

Uit de bovenstaande tabel kan worden geconcludeerd dat de geurbelasting op alle berekende punten afneemt. Concluderend kan worden gesteld dat de omgeving, daarmee de geurgevoelige objecten, na realisatie van het voorkeursalternatief, minder door de bedrijfslocatie aan de Steenovensebaan 28 te Dorst worden belast.

4.2.3 Luchtkwaliteit

In de onderstaande tabel wordt de berekening van de emissie van fijn stof weergegeven voor de referentiesituatie.

Tabel 14: Emissie van fijn stof voor de referentie situatie

RAV	diersoort	omschrijving	aantal dieren	FO/dier	FO totaal
D 1.1.100.2	gespeende big	overige huisvesting	4480	74	331520
D 1.2.100	kraamzeug	overige huisvesting	294	160	47040
D 1.3.100	guste/dragende zeug	overige huisvesting, groep	1064	175	186200
D 2.100	dekbeer	overige huisvesting	45	180	8100
Totaal					**572860**

In de onderstaande tabel wordt de berekening van de emissie van fijn stof per stal en per diercategorie weergegeven voor het voorkeursalternatief.

Tabel 15: Emissie van fijn stof in het voorkeursalternatief

luchtwasser	RAV	diersoort	omschrijving	aantal	FO/dier	FO totaal
1	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	375	32	12000
2	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	375	32	12000
3	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	187	32	5984
	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	145	35	5075
	D 2.4.1	beren	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1	36	36
4	D 1.2.17.1	kraamzeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	188	32	6016
	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	145	35	5075
	D 2.4.1	beren	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1	36	36
5	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1.672	35	58520
6	D 1.3.12.1	guste-/dragende zeugen	combiluchtwasser 85%, chemische- en waterwasser	1.606	35	56210
Totaal						**160952**

Bij de beoordeling van een aanvraag voor een milieuvergunning voor een veehouderij moet de emissie van fijn stof getoetst worden aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer (voorheen Besluit luchtkwaliteit 2005). Voor het toetsen van fijn stof bij een veehouderij kan een berekening worden gemaakt. Hiervoor is het rekenprogramma ISL3a ontwikkeld. Dit rekenprogramma wordt ook wel het luchtkwaliteitsmodel genoemd. Met dit rekenprogramma wordt de fijn stof emissie op de omliggende woningen, vanuit de stallen binnen de inrichting te berekend.

Het luchtkwaliteitsmodel ISL3a is gebaseerd op het Nieuw Nationaal Model (NNM) en rekent conform Standaard rekenmethode 3 (SRM3), zoals omschreven in de (gewijzigde) Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007 (RBL 2007). Het programma kan worden gebruikt om de gevolgen van (agrarische en industriële) puntbronnen op de luchtkwaliteit in de omgeving te bepalen. Het model is in opdracht van het Ministerie van VROM door KEMA ontwikkeld.

In onderstaande tabel worden de resultaten van de maatgevende woning en de dichtstbijzijnde kas weergegeven, voor het jaar 2011 en voor het jaar 2020 voor zowel het voorkeursalternatief als voor de referentie situatie. In de berekening wordt rekening gehouden met de handelingen die op het erf worden verricht, maar ook de interne vervoersbewegingen. De resultaten in deze tabel, zijn de resultaten op de maatgevende woning aan de Steenovensebaan 26a en op de dichtstbijzijnde kas aan de Steenovensebaan 29a. Deze woning en de kas ondervinden de hoogste bronbijdrage en daarom worden de grenswaarden aan deze maatgevende woning en kas getoetst. In de bijlagen worden de invoergegevens, BLK rapporten en alle reken resultaten van het rekenprogramma ISL3a toegevoegd.

Tabel 16: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de maatgevende woning

Maatgevende woning: Steenovensebaan 26a	**referentie 2011**	**referentie 2020**	**voorkeursalternatief 2011**	**voorkeursalternatief 2020**
bronbijdrage vanuit de inrichting (stallen) (ug/m3)	0,60	0,60	0,04	0,04
achtergrond concentratie (ug/m3)	24,79	22,49	24,79	22,49
zeezout (ug/m3)	3	3	3	3
Totaal (ug/m3)	25,39	23,09	24,84	22,54

Tabel 17: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de dichtstbijzijnde kas

Dichtstbijzijnde kas: Steenovensebaan 29a	**referentie 2011**	**referentie 2020**	**voorkeursalternatief 2011**	**voorkeursalternatief 2020**
bronbijdrage vanuit de inrichting (stallen) (ug/m3)	0,83	0,83	0,09	0,09
achtergrond concentratie (ug/m3)	24,79	22,49	24,79	22,49
zeezout (ug/m3)	3	3	3	3
Totaal (ug/m3)	25,62	23,32	24,88	22,58

In de fijn stof berekeningen wordt gerekend met een fictief gebouw: de stallen worden dan als één gebouw gezien, doordat de stallen zo dicht op elkaar zijn gelegen. In de voorgenomen plannen wordt uitgegaan van twee fictieve gebouwen, omdat de totale lengte en breedte van de stal niet in het rekenprogramma kunnen worden ingevoerd. De twee fictieve gebouwen hebben een afmeting van; 160,4 x 48,42 meter en van 89,7 x 80,0 meter. De twee emissiepunten die in de berekeningen worden gehanteerd, zijn het middelpunt van de twee fictieve gebouwen.

De achtergrondconcentratie op de woning aan de maatgevende woning is 24,79 µg/m^3 in 2011. In de volgende jaren zal de achtergrondconcentratie afnemen. De bronbijdrage op de maatgevende woning van het voorkeursalternatief bedraagt 0,04 µg/m^3. Op de dichtstbijzijnde kas bedraagt de bronbijdrage van het voorkeursalternatief 0,09 µg/m^3. Op grond van artikel 5 'Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)'van de Wet milieubeheer, draagt het project niet in betekenende mate bij aan de concentratie aan fijn stof in de buitenlucht. Het project draagt in betekende mate bij wanneer de concentratie groter is dan 1,2 µg/m^3. Toetsing aan de andere grenswaarden, zoals gesteld bijlage 2 bij de Wet milieubeheer is derhalve niet nodig.

De grenswaarde voor $PM_{2,5}$ van 25 µg/m^3 geldt pas op 1 januari 2015. De totale concentratie PM_{10} in 2020 bedraagt 22,58 µg/m^3. De totale concentratie in 2020 is lager dan de grenswaarde voor $PM_{2,5}$ in 2015. Er wordt vanuit gegaan dat in 2015 ook voldaan wordt aan de grenswaarde voor $PM_{2,5}$.

4.2.4 Geluid

De factoren die de hoogste bijdrage leveren aan de geluidsproductie zijn: ventilatoren ten behoeve van de luchtwassystemen en de transportbewegingen van en naar de inrichting ten behoeve van: de afvoer van mest, spuiwater, kadavers en bedrijfsafval en de aanvoer van voeders, diergeneesmiddelen en het laden en lossen van dieren. Boven genoemde transportbewegingen vinden voornamelijk van maandag tot en met vrijdag plaats en zoveel mogelijk in de dagperiode. De ventilatoren in de luchtwassers zullen 24 uur per dag aanstaan.

Voor een uitgebreide omschrijving wordt verwezen naar de rapportage van het akoestisch onderzoek die is toegevoegd als bijlage aan het MER.

4.3 Bodem en (grond)water

Bodem

De volgende processen binnen het bedrijf vormen een mogelijk risico voor de bodem:

- *Opslag voer in silo's.*
  In de aanvraag is een brijvoerkeuken opgenomen. In het voorkeursalternatief en tevens alle andere alternatieven, zal dan ook gebruik worden gemaakt van brijvoer. Binnen de inrichting zullen 8 voersilo's worden opgericht ten behoeve van de opslag van droogvoer. Alle silo's hebben een inhoud van 50 ton. In totaal is dat een opslagcapaciteit voor mengvoer van 400 ton. Ook zijn er bunkers binnen de inrichting aanwezig. Voor een voorbeeld rantsoen wordt verwezen naar de bijlagen van dit rapport

  In de onderstaande tabel wordt een schatting gemaakt van de hoeveelheid voor die jaarlijks op het bedrijf nodig is in het voorkeursalternatief. Echter zijn deze gegevens niet gebaseerd op het voeren van brijvoer en kunnen de waarden dus afwijken van de werkelijkheid.

Tabel 18: Geschatte totale hoeveelheid voer[12] per jaar

diercategorie	aantal dieren	Kg per dier per jaar	totale hoeveelheid (in ton)
zeugen	4693	1175	5.514,3
dekbeer	2	1060	2,1
			5.516

[12] Gebaseerd op: Kwin 2010-2011, Pag. 260 en 262

- *Opslag mest.*
  Onder de stallen zal de mest in de mestkelders van de stallen worden opgeslagen. In de mestkelders kan circa 22.500 m³ mest worden opgeslagen. Regelmatig zal de mest van het bedrijf worden afgevoerd. In de onderstaande tabel wordt de geschatte mestproductie voor het voorkeursalternatief weergegeven.

Tabel 19: Geschatte totale mestproductie[13] per jaar

diercategorie	aantal dieren	m^3 per dier per jaar	totale hoeveelheid in m^3
zeugen incl. biggen	1125	5,8	6.525
dekbeer	2	3,2	6,4
gust- dragende	3568	2,9	10.347,2
			16.878,

- *Opslag spuiwater.*
  Een restproduct van de toegepaste luchtwassers, is spuiwater. Dit spuiwater bevat ammoniumsulfaat. Jaarlijks wordt er naar verwachting circa 450 m^3 spuiwater[14] geproduceerd. Dit spuiwater moet van het bedrijf afgevoerd worden. Dit af te voeren spuiwater wordt opgeslagen in een tweetal spuiwatersilo's met beide een opslagcapaciteit van 25 m^3. Deze silo's zijn bij de voersilo's geplaatst.
- *Opslag zuur.*
  Een product dat nodig is voor de werking van de toegepaste luchtwasser, is zuur. Het zuur wordt in stal 6 opgeslagen in een aparte ruimte. In deze ruimte zijn twee bunkers voor zuur aanwezig, die ommuurd zijn door brandmuren. Hierdoor voldoet de zuuropslag aan de eisen van de brandweer. De bunker zelf is vloeistof kerend, waardoor het zuur binnen de bunker blijft. Met leidingen zal het zuur, verdund, naar de luchtwassers worden getransporteerd.
- *Opslag reinigings- en diergeneesmiddelen.*
  Deze worden in een aparte ruimte opgeslagen.

Water

Voor drinkwater/ reiniging etc. is na schatting jaarlijks ca. 28.125 m³ leidingwater/jaar nodig:

*Een gemiddeld aanwezige niet lacterende zeug heeft jaarlijks ongeveer 4,38 m^3 water nodig[15]. In het voorkeursalternatief zijn er 3568 niet lacterende zeugen op het bedrijf aanwezig. Deze zeugen hebben, in totaal, jaarlijks ca. 15.628 m^3 water nodig (3.568*4,38).*

[13] Gebaseerd op: Kwin 2010-2011, Pag. 39.

[14] Dimentioneringsplan Uniqfill

[15] Gebaseerd op: www.agro2000.be/nieuwsbrief.php?lang=nl&id=3&iddiersoort=1

*Een gemiddeld aanwezige wel lacterende zeug heeft jaarlijks ongeveer 7,3 m^3 water nodig[16]. In het voorkeursalternatief zijn er 1125 wel lacterende zeugen op het bedrijf aanwezig. Deze zeugen hebben, in totaal, jaarlijks ca. 8.212 m^3 water nodig (1.125*7,3).*

*Een gemiddeld aanwezige wel beer heeft jaarlijks ongeveer 3,65 m^3 water nodig[17]. In het voorkeursalternatief zijn er 2 beren op het bedrijf aanwezig. Deze beren hebben, in totaal, jaarlijks ca. 7,3 m^3 water nodig (1.125*7,3).*

Echter zijn de boven staande berekeningen gebaseerd op gegevens uit de KWIN, waarbij geen rekening wordt gehouden van het voeren van brijvoer. Mogelijk wijken de resultaten in de werkelijke situatie af van de bovengenoemde, geschatte, hoeveelheid water.

De Luchtwassers verbruiken jaarlijks ca. 4.285 m^3 water/jaar[18].

Hemelwater
Het hemelwater (totaal oppervlak daken en verhardingen: ca. 10.300 m^2) zal binnen de bedrijfslocatie in de bodem, op de grastegels, infiltreren.

4.4 Energie

Op het bedrijf wordt gebruik gemaakt van elektriciteit. De energie wordt voornamelijk gebruikt voor: het ventileren van stallucht, voerinstallatie, de verlichting en de luchtwassers. Het elektraverbruik voor de dieren is naar verwachting ca. 1.652.000 kWh per jaar:

- *Per gemiddeld aanwezige productieve zeug (inclusief biggen) jaarlijks gemiddeld 314,34 kWh[19] verbruikt. Op het bedrijf zullen na uitbreiding 4.693 productieve zeugen worden gehuisvest. Het verbruik voor deze dieren is jaarlijks 1.475.826,3 kWh.*
- *Per gemiddeld aanwezige dekbeer jaarlijks gemiddeld 39,29 kWh[20] verbruikt. Op het bedrijf zullen na uitbreiding 2 dekberen worden gehuisvest. Het verbruik voor deze dieren is jaarlijks 78,58 kWh.*

Voor de luchtwassers is het opgenomen vermogen jaarlijks circa 147.346 kWh/jaar[21].
Het totaal elektraverbruik zal dus naar verwachting ca. 1.475.905 + 147.346 =
ca. 1.623.251 kWh zijn.

---

[16] Gebaseerd op: www.agro2000.be/nieuwsbrief.php?lang=nl&id=3&iddiersoort=1

[17] Gebaseerd op: www.agro2000.be/nieuwsbrief.php?lang=nl&id=3&iddiersoort=1

[18] Dimentioneringsplan Uniqfill

[19] Gebaseerd op: Kwin 2010-2011, Pag. 263 en122

[20] Gebaseerd op: Kwin 2010-2011, Pag. 262 en122

[21] Dimentioneringsplan Uniqfill

4.5 Afval en afvalwater

Afvalstoffen

De volgende afvalstoffen ontstaan op onderhavig bedrijf.

- Afvalstoffen als papier, glas en GFT:
  Dit afval wordt zoveel mogelijk gescheiden, zodat het elders kan worden gerecycled.
- Klein chemische afval zoals verfblikken, spuitbussen en TL-lampen:
  Dit afval wordt opgeslagen in een chemo-box en periodiek afgevoerd naar een erkend afvalverwerkingsbedrijf.

Opslag en afvoer mest

De mest zal onder de stallen, in de mestkelders, worden opgeslagen. In de mestkelders kan circa 22.500 m³ mest worden opgeslagen. Regelmatig zal de mest van het bedrijf worden afgevoerd.

Kadavers

Op het terrein zal een kadaverkoeling worden geplaatst. Tevens is er een kadaver ophaalplaats bij de grens van het erf gelegen. De kadavers zullen 1 tot 2 keer per week worden opgehaald. In het akoestische onderzoek is het ophalen van de kadavers maximaal één keer per dag opgenomen. Deze handeling geeft geen geluidsoverschrijding en zou dus ook vaker mogen plaatsvinden.

Afvalwater

Afvalwater is onder andere het water, dat vrij komt bij het reinigen van stallen. Dit water zal de mestput inlopen en met de mest worden afgevoerd. Daarnaast is spuiwater ook afvalwater dat op het bedrijf wordt geproduceerd. Spuiwater is een restproduct van luchtwassers. Dit spuiwater bevat ammoniumsulfaat. Jaarlijks wordt er naar verwachting 450 m^3 spuiwater[22] geproduceerd. Dit spuiwater moet van het bedrijf afgevoerd worden. Dit af te voeren spuiwater wordt opgeslagen in een tweetal spuiwatersilo's met beide een opslagcapaciteit van 25 m^3.

[22] Dimensioneringsplan uniqfill

5. Milieu- en natuurgevolgen

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling in het plangebied. Autonome ontwikkeling betekent de ontwikkeling van het milieu indien de voorgenomen activiteit noch de beschreven alternatieven worden ondernomen.

Momenteel exploiteert 'Lavi B.V.' een varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst. Het bedrijf is voornemens uit te breiden en te vernieuwen opdat de volledige bedrijfsvoering en stalsystemen voldoen aan de thans geldende wet- en regelgeving.

In de voorgenomen plannen zullen er 1.125 kraamzeugen, 3.568 guste- en dragende zeugen en 2 dekberen worden gehuisvest. De huidige stallen zullen worden afgebroken en er zullen nieuwe stallen voor worden teruggebouwd. De nieuwe stallen zullen worden voorzien van 6 luchtwassers (BWL 2006.14.V2). Door toepassing van luchtwassers, zal de uitstoot van geur-, fijn stof- en ammoniakemissies worden gereduceerd ten behoeve van de omgeving, natuur en milieu. Na toepassing van luchtwassers, zijn er geen verdere mitigerende maatregelen noodzakelijk voor de voorgenomen plannen.

De voorgenomen plannen betreffen vernieuwing en uitbreiding van stallen, waardoor er ook een uitbreiding van de veestapel wordt gerealiseerd. Omkeerbaarheid naar de bestaande situatie is uiteindelijk mogelijk, want de veestapel zou theoretisch weer naar oorsprong kunnen worden gereduceerd en de oude stallen terug gebouwd. Echter zal de structuur van de bodem hierdoor onherstelbaar worden veranderd en kan er dus niet meer worden gesproken van omkeerbaarheid.

5.1 Natuur en landschapsaspecten

Gebiedsbescherming
In Nederland is gebiedsbescherming geregeld middels de Natuurbeschermingswet 1998, waarin alle gebiedbeschermende internationale afspraken en richtlijnen zijn geïmplementeerd[23].

Soortenbescherming
De soortenbescherming is in Nederland geregeld via de Flora en Faunawet, waarin de soortbeschermingsparagrafen van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en de internationale afspraken, zoals de conventies van Bonn[24] en Bern[25], zijn geïmplementeerd.

5.1.1. Structuurvisie ruimtelijke ordening

In de interim structuurvisie geeft de hoofdlijnen aan voor de ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Noord-Brabant. De hoofdlijnen van deze interim structuurvisie zijn grotendeels overeenkomstig aan het streekplan 2002 van de provincie Noord-Brabant. Het beleid van deze structuurvisie wordt gehandhaafd in de verordening ruimte.

In de onderstaande figuur is de kaart van de interim structuurvisie, van de bedrijfslocatie met omgeving, weergegeven. In deze figuur is duidelijk te zien dat de bedrijfslocatie is gelegen in AHS-landbouw. AHS is de afkorting van 'Agrarische HoofdStructuur'. De betekenis van dit begrip, wordt doormiddel van het onderstaande citaat toegelicht: *"In de AHS-landbouw worden aan het grondgebruik door agrarische bedrijven buiten het bouwblok in beginsel alleen beperkingen gesteld ter bescherming van landschappelijke waarden. Hierbij moet voornamelijk worden gedacht aan de beperking van het beplanten van gronden met houtgewas in open gebieden, de beperking van bodemverstorende werkzaamheden in aardkundig waardevolle gebieden, en regels voor de wijziging van de verkaveling, de verwijdering van houtopstanden en hagen en het verharden van paden in cultuurhistorische waardevolle gebieden, en regels voor de wijziging van de verkaveling, de verwijdering van houtopstanden en hagen en het verharden van paden in cultuurhistorische waardevolle gebieden".*

---

[23] Gebieden welke beschermd worden i.h.k.v. de Natuurbeschermingswet 1998 zijn zowel Natura 2000- gebieden alsook Beschermde (Staats)natuurmonumenten.

[24] De Bonn-conventie (Convention on Migratory Species (CMS)) is een verdrag dat op initiatief van de Verenigde Naties in 1979 in Bonn werd gesloten met als doel het behoud van (met name bedreigde) trekkende diersoorten.

[25] De Conventie van Bern is een internationaal verdrag inzake het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus (habitats) in Europa. De inhoud van het verdrag is volledig opgenomen in de nationale en Europese wetgeving.

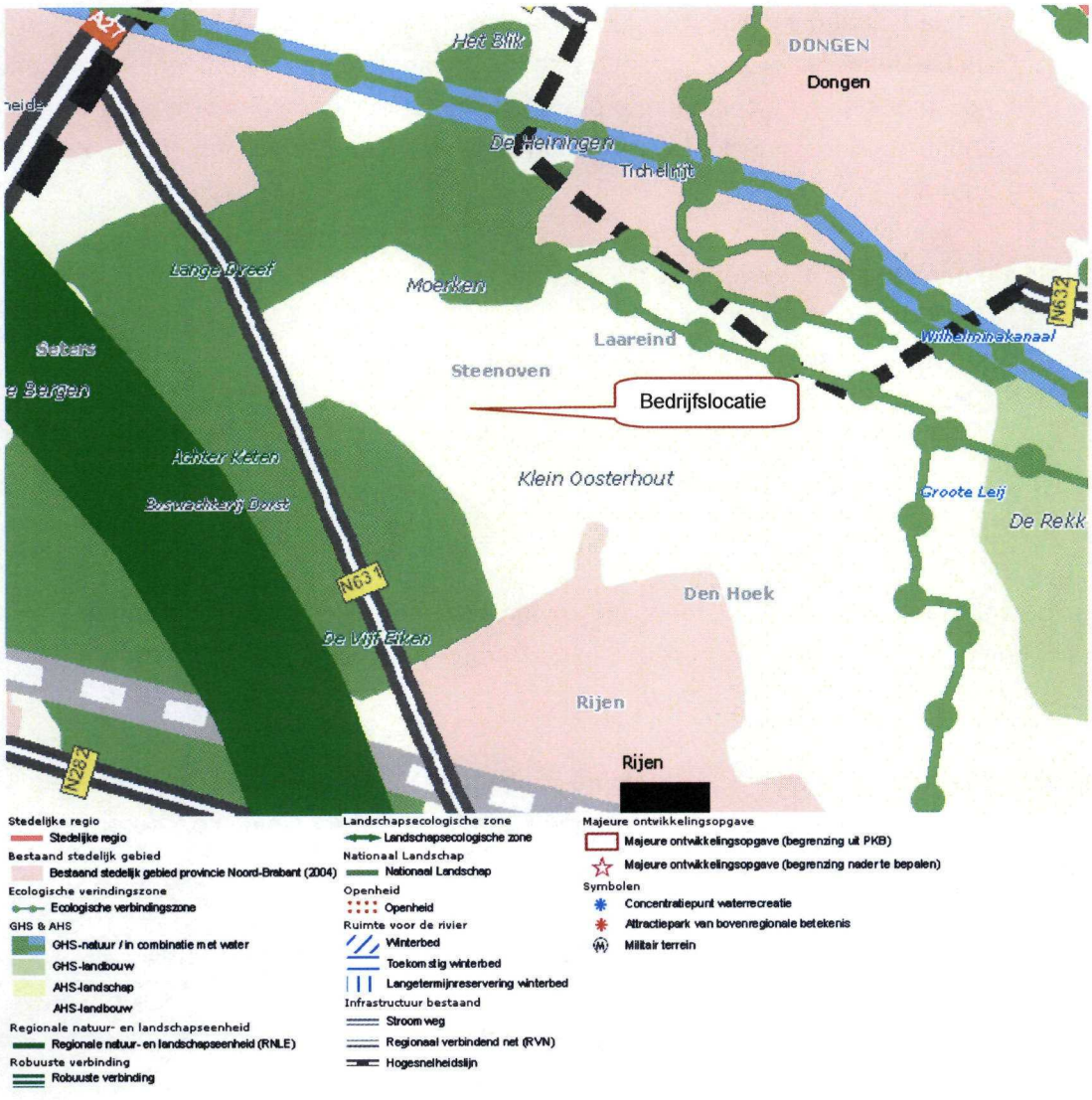

Figuur 5: Uitsnede plankaart interimstructuurvisie: site Provincie Noord-Brabant

5.1.2. Verordening ruimte Noord-Brabant 2011

Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden. Deze wet bepaalt dat als het vanuit provinciale belangen noodzakelijk is, Provinciale Staten een verordening kunnen vaststellen die regels bevat omtrent op te stellen bestemmingsplannen, projectbesluiten en beheersverordeningen. Deze verordening is daarmee een belangrijk instrument voor Provincies, om invloed te hebben op de inrichting van haar grondbeleid. Gemeenten en planopstellers moeten bij het opstellen van dergelijke besluiten de regels van de provinciale verordening toepassen, waarmee de gemeentelijke bevoegdheden worden ingeperkt.

Het ruimtelijk beleid van de provincie Noord-Brabant zal worden vertaald in de Verordening ruimte Noord-Brabant. De verordening zal in twee fasen in werking treden. Op 23 april 2010

hebben de Provinciale Staten van Noord-Brabant de Verordening ruimte Noord-Brabant "fase 1" vastgesteld. Behalve dat de verordening ruimte eisen stelt aan de door de gemeenten in Noord-Brabant op te stellen bestemmingsplannen, projectbesluiten en beheersverordeningen, vormt de verordening ruimte een toetsingskader voor bouwaanvragen die betrekking hebben op de intensieve veehouderij.

De Verordening ruimte "fase 1" bevat regels voor:

- ruimte-voor-ruimteregeling
- regionaal perspectief voor wonen en werken
- GHS-natuur/EHS
- bescherming tegen wateroverlast en overstromingen
- grond- en oppervlaktewatersysteem
- land- en tuinbouw (integrale zonering, glas, TOV)

Met ingang van 22 juni 2010 moet bij het opstellen van gemeentelijke ruimtelijke plannen ook rekening gehouden worden met het ontwerp van de Verordening ruimte Noord-Brabant, "fase 2".

Op 1 maart 2011 is de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 definitief in werking getreden. In deze verordening zijn fase 1 en fase 2 beide opgenomen. Onderwerpen die in de Verordening ruimte fase 2 onder andere zijn opgenomen zijn:

- ruimtelijke kwaliteit en verbetering daarvan bij nieuwe ontwikkelingen
- natuurcompensatie
- groenblauwe mantel (de opvolger van GHS-landbouw/AHS-landschap/AHS-landbouw uit de Interimstructuurvisie en Paraplunota)
- grondwaterbeschermingsgebieden
- biomassavergistingsinstallaties en mestbewerking en -verwerking
- windenergie
- cultuurhistorische en aardkundige waarden
- bovenregionale detailhandel en leisurevoorzieningen
- agrarische functies, waaronder grondgebonden agrarische bedrijven
- verblijfs- en dagrecreatie
- overige niet-agrarische functies in het buitengebied

Op 7 december 2010 is door de Provinciale Staten van Noord-Brabant is de "Wijzigingsregeling Verordening ruimte Noord-Brabant, fase 1, intensieve veehouderij" vastgesteld. In deze wijzigingsregeling, wordt paragraaf 3.3 "Ontwikkelingsmogelijkheden intensieve veehouderij" aangevuld met de volgende twee artikelen:

- artikel 3.3.8 Specifieke locaties intensieve veehouderij
- artikel 3.3.9 Tijdelijke regels voor uitbreiding intensieve veehouderij

In paragraaf 3.3 "Ontwikkelingsmogelijkheden intensieve veehouderij", zal het bestaande artikel 3.3.6 worden gewijzigd. Artikel 3.3.6 "Tijdelijke regels voor lopende zaken komt als volgt te luiden: Artikel 3.3.6 Tijdelijke regels voor verplaatsing intensieve veehouderij.

Het voornemen voor de bedrijfslocatie aan de Steenovensebaan 28 te Dorst was, in eerste instantie, om er een verdiepingsstal te plaatsen. Echter door het in werking treden van de Verordening ruimte, was dit voornemen niet meer uitvoerbaar en zijn de plannen gewijzigd. Het huidige voorkeursalternatief past binnen het bouwblok en voldoet aan de verordening ruimte. Op basis van deze gegevens is het voorkeursalternatief uitvoerbaar.

Reconstructieplan en gebiedsplan

Reconstructieplan: Het Reconstructieplan[26] levert het wettelijke kader voor de herinrichting van het landelijke gebied. Eén van de elementen hiervan is de integrale zonering van het buitengebied. Bij integrale zonering wordt onderscheid gemaakt tussen Landbouwontwikkelingsgebieden, Verwevingsgebieden en Extensiveringsgebieden. In de onderstaande figuur is de bedrijfslocatie met omgeving in kaart gebracht. De bedrijfslocatie is gelegen in een licht geel gebied. Dit houdt dat de bedrijfslocatie in een "Verwevingsgebied in West-Brabant" gelegen is.

Een verwevingsgebied is gericht op mogelijkheden voor landbouw, wonen, natuur, landschap en recreatie en toerisme. Deze waarden komen al voor of zijn eenvoudig te ontwikkelen. In verwevingsgebieden komen dezelfde soort waarden voor als in extensiveringsgebieden, maar met een lagere kwaliteit of omvang. In het verwevingsgebied liggen veel sterke landbouwbedrijven. Op sommige plekken zijn er groeimogelijkheden, op andere plekken niet. Op zogenoemde duurzame locaties is onder bepaalde voorwaarden een vergroting van het bouwblok mogelijk. Daarnaast kent elk reconstructiegebied een aantal landbouwontwikkelingsgebieden. Varkens- en pluimveebedrijven kunnen met behulp van een provinciale regeling (Verplaatsingsregeling Intensieve Veehouderij of VIV) hun oude locatie nabij de natuur saneren en een nieuw bedrijf beginnen in een landbouwontwikkelingsgebied.

Gebiedsplan: Samen met de gemeenten en tal van andere partijen heeft de provincie Noord-Brabant de afgelopen vijf jaar gewerkt aan een uniek plan om het buitengebied op te knappen. Voor zeven reconstructiegebieden in het midden en oosten van de provincie zijn evenzoveel reconstructieplannen opgesteld. Voor de twee westelijke gebieden Wijde Biesbosch en Brabantse Delta heet dit een gebiedsplan.

De gemeenten spelen een belangrijke rol bij zowel het maken van de plannen als bij de uitvoer en de financiering ervan. Maar ook bij de communicatie met de burgers over de revitalisering is de gemeente belangrijk. Eén en ander vergt forse investeringen, zowel in ambtelijk en

[26] Stbl. 2002, 115

bestuurlijk als in financieel praktisch opzicht. Die investeringen zijn echter niet voor niets; ze leveren een aantrekkelijk en leefbaar platteland op voor burgers en bedrijven.

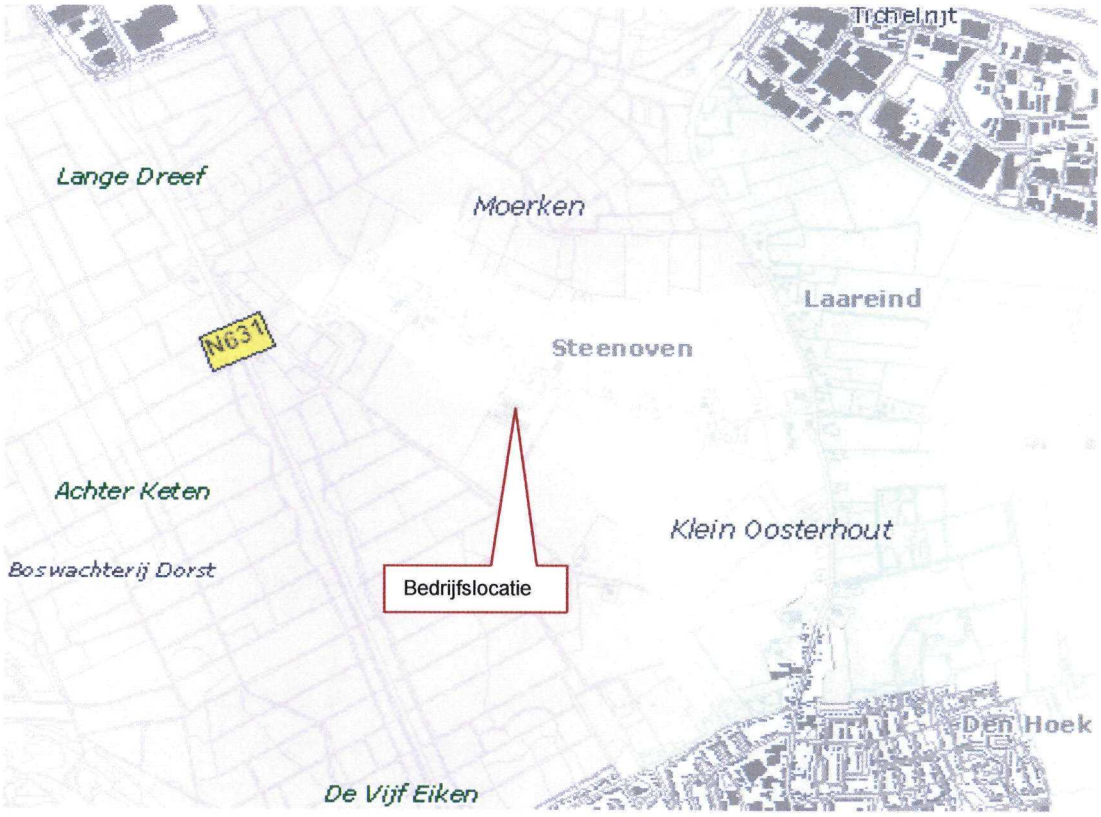

Integrale zonering

- Extensiveringsgebied
- Primair landbouwontwikkelingsgebied
- Primair landbouwontwikkelingsgebied, aandacht voor stuweelvogels/dassen
- Secundair landbouwontwikkelingsgebied
- Verwevingsgebied
- Extensiveringsgebied intensieve veehouderij in West-Brabant
- Verwevingsgebied in West-Brabant

Figuur 6: Integrale zonering omgeving Steenovensebaan te Dorst: site Provincie Noord-Brabant

Artikel 3.3.4. Regels voor verwevingsgebieden

1. Een bestemmingsplan dat is gelegen in een verwevingsgebied bepaalt dat:
   a. nieuwvestiging van een intensieve veehouderij niet is toegestaan;
   b. hervestiging van en omschakeling naar intensieve veehouderij binnen een bestaand bouwblok toegestaan zijn op een duurzame locatie;
   c. binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren;
   d. uitbreiding van bouwblokken voor intensieve veehouderij is toegestaan tot ten hoogste 1,5 hectare op een duurzame locatie;

e. ingeval van uitbreiding op grond van d ten minste 10 % van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing.

2. Uit de toelichting bij een bestemmingsplan blijkt ten aanzien van de duurzame locatie als bedoeld in het eerste lid, onder b en d, dat:
   a. aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig zijn die noodzaken tot hervestiging, omschakeling of uitbreiding ter plaatse;
   b. zuinig ruimtegebruik wordt toegepast door aan te sluiten bij bestaande bebouwing of, al dan niet door herschikking, optimaal gebruik te maken van de beschikbare ruimte;
   c. de beoogde ontwikkeling zowel vanuit milieuoogpunt, in het bijzonder wat betreft ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen, als vanuit ruimtelijk oogpunt, in bijzonder wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie, aanvaardbaar is.
3. Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan dat in overeenstemming is met het eerste lid, onder c en d, in werking is getreden, geldt de regel dat:
   a. binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren;
   b. vergroting van de bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij welke op 20 maart 2010 aanwezig of in uitvoering is dan wel gebouwd mag worden krachtens een onherroepelijk verleende wettelijke vergunning, uitsluitend is toegestaan voor zover dit niet leidt tot een bouwblok dat groter is dan 1,5 hectare waarbij ten minste 10 % van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing.
4. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, onder d, is voor bouwblokken die op 20 maart 2010 een omvang hebben van 1,5 hectare en geheel zijn benut, éénmalig uiterlijk tot 1 januari 2013 vergroting van het bouwblok boven de 1,5 hectare toegestaan om te kunnen voldoen aan de huisvestingseisen voortvloeiend uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij en uit de op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gestelde eisen.

Het voorkeursalternatief betreft een uitbreiding/vernieuwing van de bestaande intensieve veehouderij. Doordat aan de BBT eisen moet worden voldaan, moeten er andere stalsystemen in de stallen worden gebruikt dan dat er in de huidige situatie aanwezig zijn. Graag wilt de initiatiefnemer de bestaande stallen, welke ook asbest bevatten, afbreken en een nieuwe stal realiseren. Dit is voor de gezondheid van de dieren, werknemers en omwonende beter. Het toepassen van een BBT stalsysteem op deze bestaande stallen, wordt technisch en economisch gezien een enorme klus.

Voor de uitvoering van de voorgenomen plannen, is geen uitbreiding van het bouwblok voor nodig. Er hoeft dus geen 10% van het bouwblok, aan landschappelijke inpassing worden aangewend. Daarnaast zullen de stallen zullen slechts uit één bouwlaag bestaan en zijn aaneengesloten binnen het bouwblok gesitueerd. Zuinig ruimtegebruik wordt dus in het voorkeursalternatief toegepast.

Wanneer het plan gerealiseerd kan worden, zal de gehele stal gaan voldoen aan de BBT++ eisen. Dit zal voor de dieren, werknemers en omwonende het beste zijn en hierdoor wordt het aanpassen van de stallen naar BBT, economisch een stuk aantrekkelijker. Door het vernieuwen van de stallen, wordt er vanuit het milieu- en ruimtelijk oogpunt sterk verbeterd. Het voorkeursalternatief zal geheel aan alle regels van een Verwevingsgebied gaan voldoen.

5.1.4. Cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden

Cultuurhistorische waarden

Bij de opstelling en de uitvoering van ruimtelijke plannen moet met de cultuurhistorische (landschaps)waarden rekening worden gehouden. Dit geldt in het bijzonder voor de historisch-landschappelijke vlakken, met hoge en zeer hoge waarde. In beginsel zijn in deze vlakken, alleen ruimtelijke ingrepen toelaatbaar, welke gericht zijn op de voortzetting of het herstel van de historische functie en die leiden tot behoud of versterking van de cultuurhistorische (landschaps)waarden.

De bedrijfslocatie is gelegen in een historisch landschappelijk vlak met middel hoge en zeer hoge waarden, zie onderstaande figuur.

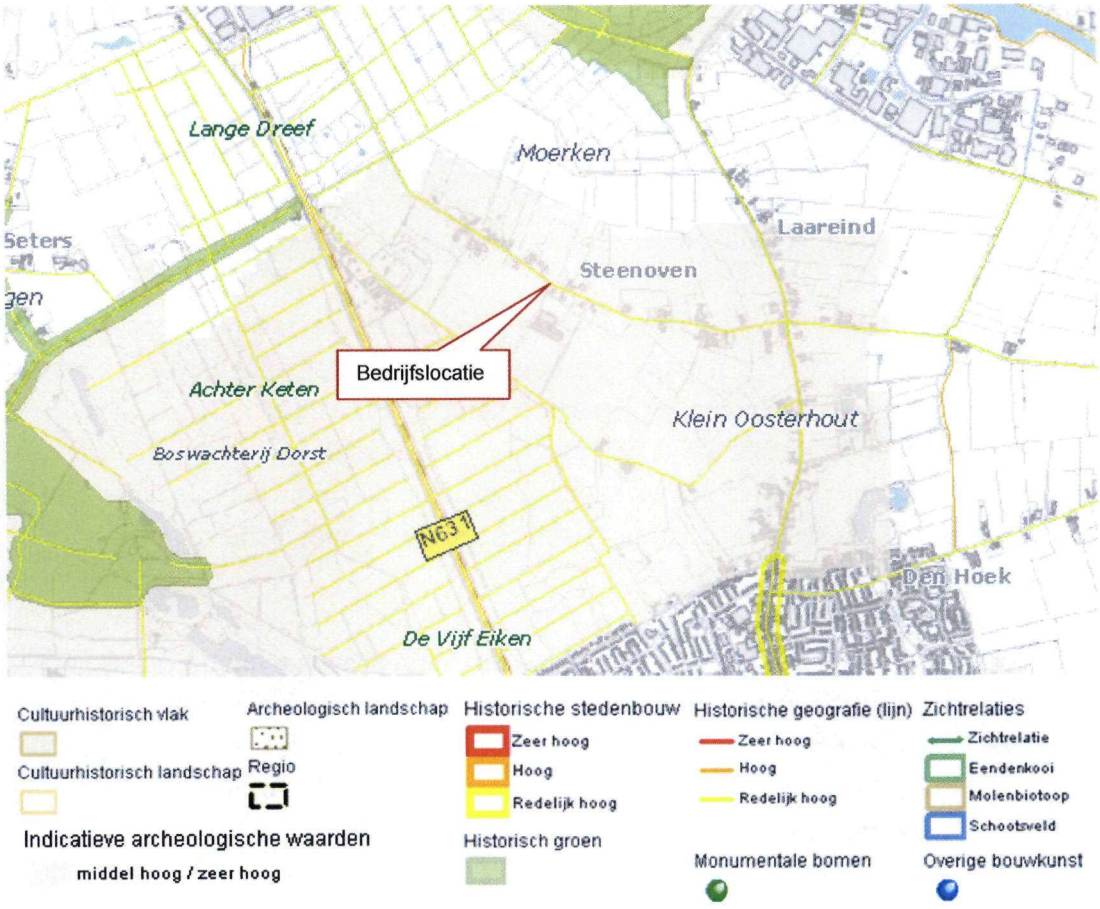

Figuur 7: cultuurhistorische waarden kaart: site Provincie Noord-Brabant

De uitvoering van de voorgenomen plannen, zullen naar aanleiding van de bovenstaande figuur, geen bedreiging voor de cultuurhistorie van de gemeente 'Oosterhout' zijn. De uitbreiding zal namelijk binnen het bestaande bouwblok plaatsvinden. De omliggende geografische lijnen (Steenovensebaan, Klein oosterhout en Dongenseweg) zullen niet door de voorgenomen uitbreiding worden aangetast of worden bedreigd.

Het bedrijf is niet gelegen in een Belvedere-gebied[27]. Dit zijn gebieden met een hoge concentratie van cultuurhistorische waarden. Voor de Belvedere-gebieden geldt een actief cultuurhistorisch ruimtelijke beleid, gericht op de instandhouding van de cultuurhistorische identiteit en de daarvoor bepalende cultuurhistorische waarden.

Wel is het bedrijf gelegen in het gebied "Baronie". Gebied "Baronie" is onderdeel van het dekzandplateau dat doorsneden wordt door beken. De Aa of Weerijs en de Mark bevinden zich in het westelijk deel. In het oostelijke gedeelte ligt de breuklijn die de westgrens vormt van de Centrale Slenk. Hier stromen 't Merkske, de Chaamse beken en de Strijbeekse beek. Het zandlandschap bestaat uit een grofmazige mozaïk van oude en jonge zandontginningen en bossen. Kenmerkend voor de oude zandontginningen zijn dorpen en buurtschappen met open akkercomplexen en bijbehorende groenstructuren. De bebouwing en de akkers liggen vaak op de rand van beekdalen, de graslanden (beemden) in het beekdal en de (voormalige)heidevelden op de hogere zandgronden. Een mooi voorbeeld van een goed bewaard gebleven historisch agrarisch cultuurlandschap is de omgeving van Castelré.

Archeologische waarden

Bij de opstelling en de uitvoering van ruimtelijke plannen moet rekening worden gehouden met bekende archeologische waarden. Het uitgangspunt hierbij is dat het archeologisch erfgoed moet worden beschermd, op de plaats waar het wordt aangetroffen.

Het perceel wat zal worden gebruikt voor de betreffende uitbreidingsplannen, is voor een gedeelte gelegen in 'Historisch stedenbouwkundige structuur', zie onderstaand figuur. Echter worden de stallen binnen het vigerend bouwblok opgericht. Op het bestaande bouwblok zijn momenteel alleen stallen aanwezig. Er zullen voor de uitvoering van het voorkeursalternatief, geen waardevolle historisch-stedenbouwkundige structuren worden afgebroken.

[27] De Belvedere-gebieden zijn aangegeven in de "nota Belvedere", een beleidsnota over de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting

Figuur 8: cultuurhistoriekaart uit bestemmingsplan buitengebied; gemeente Oosterhout (NB): site Provincie Noord-Brabant

Aardkundig waardevolle gebieden

Aardkundig waardevolle gebieden zoals beekdalen, kreekgebieden, stuifzand- en landduinen, dienen, in de toekomst, behouden te worden. Het merendeel van deze gebieden ligt in de GHS en de AHS-landschap. Voor onomkeerbare ruimtelijke ingrepen, zoals de bouw, de aanleg of de uitbreiding in enige omvang van woon- of werklocaties, infrastructuur, recreatiecomplexen en projectlocaties voor de intensieve veehouderij geldt hier het 'nee, tenzij-principe'. In aardkundig waardevolle gebieden buiten de GHS en de AHS-landschap is het uitgangspunt 'behoud door ontwikkeling', waarbij in het geval van een ruimtelijke ingreep een hoogwaardige inpassing moet worden verzekerd.

De planlocatie is niet gelegen in of aangrenzend aan een aardkundig waardevol gebied, zie onderstaande figuur.

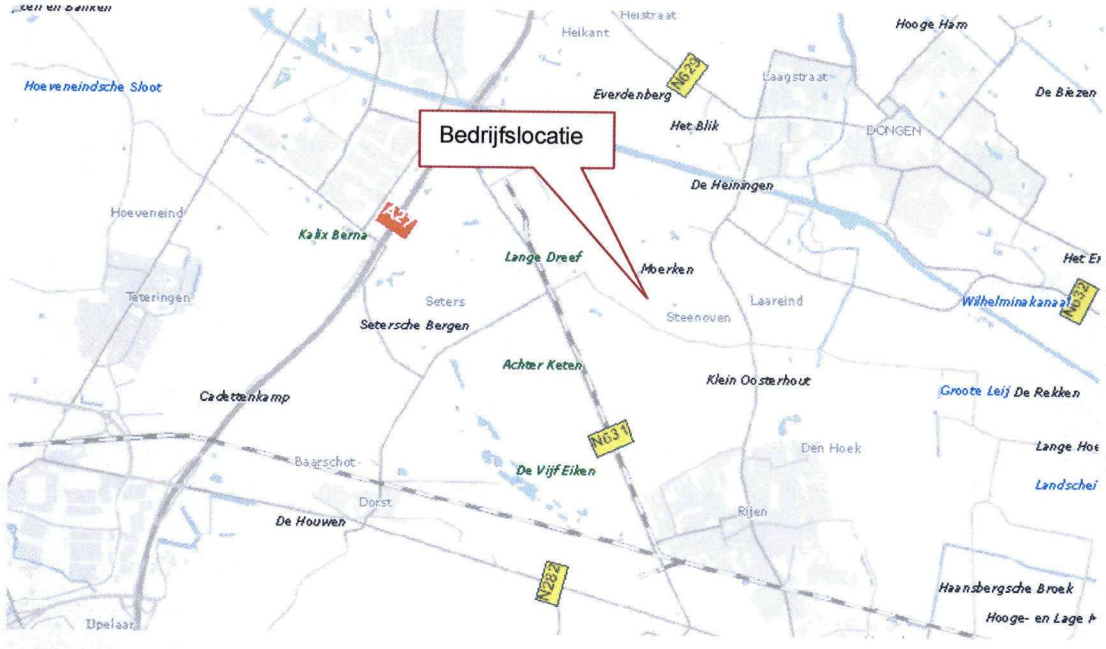

Aardkundige waardevolle gebieden

Figuur 9: CHW-kaart met Aardkundige waarden: site Provincie Noord-Brabant

Landschapselementen

Gekeken naar de omgeving, vormt de nieuwe stal geen storend object in de omgeving. Door middel van een erfbeplantingsplan, zal het uitstralingseffect van het bedrijf binnen de sfeer van het buitengebied van Dorst passen. De bestaande natuurlijke elementen op en rond het plangebied worden zoveel mogelijk gehandhaafd. Het gehele bedrijf zal tevens door de landschappelijke inpassing in de landschapselementen, een mooier en strakker aanzicht krijgen. Aan de bijlagen is het beplantingsplan toegevoegd, waardoor een beeld gevormd kan worden van de beplanting in de voorgenomen situatie.

Autonome ontwikkeling

Wanneer de voorgenomen plannen niet tot uitwerking zullen komen, zal dit geen verdere consequenties hebben voor de cultuurhistorie, archeologie en aardkundige waarden. Wanneer er niet gebouwd wordt, zullen er geen veranderingen plaatsvinden in bodem of omgeving. De locatie heeft in de bestaande/onaangetaste situatie geen nadelige gevolgen in de vier boven toegelichte aspecten.

5.1.5. Natura2000-gebieden

Natura2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden binnen de Europese Unie. Dit zijn alle gebieden, die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn[28] (1979) en de Habitatrichtlijn[29] (1992). Ook gebiedbescherming die voortvloeit uit andere internationale afspraken[30], wordt opgenomen in Natura2000.

Aanwijzingsbesluiten
Eerst wordt per Natura2000-gebied in een (ontwerp) aanwijzingsbesluit, vastgelegd voor welke soorten of habitats het gebied een bijzondere beschermingsopgave krijgt en hoe het gebied precies wordt begrensd. Vervolgens wordt hiertoe een beheerplan opgesteld, waarin o.a. de realisatie van de instandhoudingdoelstellingen wordt vastgelegd.
De bedrijfslocatie aan de Steenovensebaan 28 te Dorst is gelegen ten Noord-Oosten van de plaats Breda en ligt in de nabijheid van de N631 en de N629. Conform het reconstructieplan van de gemeente Oosterhout, is onderhavige locatie gelegen in het verwevininingsgebied. De bedrijfslocatie is niet gelegen in of dichtbij een natura2000-gebied.

Binnen een straal van 20 kilometer van de planlocatie liggen een zestal Natura2000-gebieden[31], namelijk; Ulvenhoutse bos, Langstraat, Loonse- en Drunense duinen & Leemkuilen, Biesbosch, de Regte heide & Riels Laag en Kampina & Oisterwijkse vennen. Daarnaast liggen binnen deze straal ook een tweetal Beschermde Natuurmonumenten: Eendennest en Kooibosje Terheijden. De 8 boven genoemde gebieden zijn in de onderstaande figuur weergegeven en aangeduid met nummers. In de onderstaande tabel worden deze nummers met bijbehorend gebied weergegeven en daarbij de afstand tot de bedrijfslocatie. In deze tabel wordt ook verdere gebiedsspecifieke informatie getoond. In de berekeningen zijn alleen de gebieden opgenomen, welke binnen een straal van 10 km zijn gelegen.

---

[28] Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand.

[29] Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

[30] Ramsar- Verdrag in 1971: Wetlandsconventie > beschermingebieden aan Wetlands en de planten- en dierensoorten die erin leven: onder Wetlands worden waterrrijke gebieden verstaan o.a. moerassen of veengebieden.

[31] Conform het richtlijnenadvies van de Commissie voor de MER zijn deze gebieden in kaart gebracht en de milieueffecten nader onderzocht.

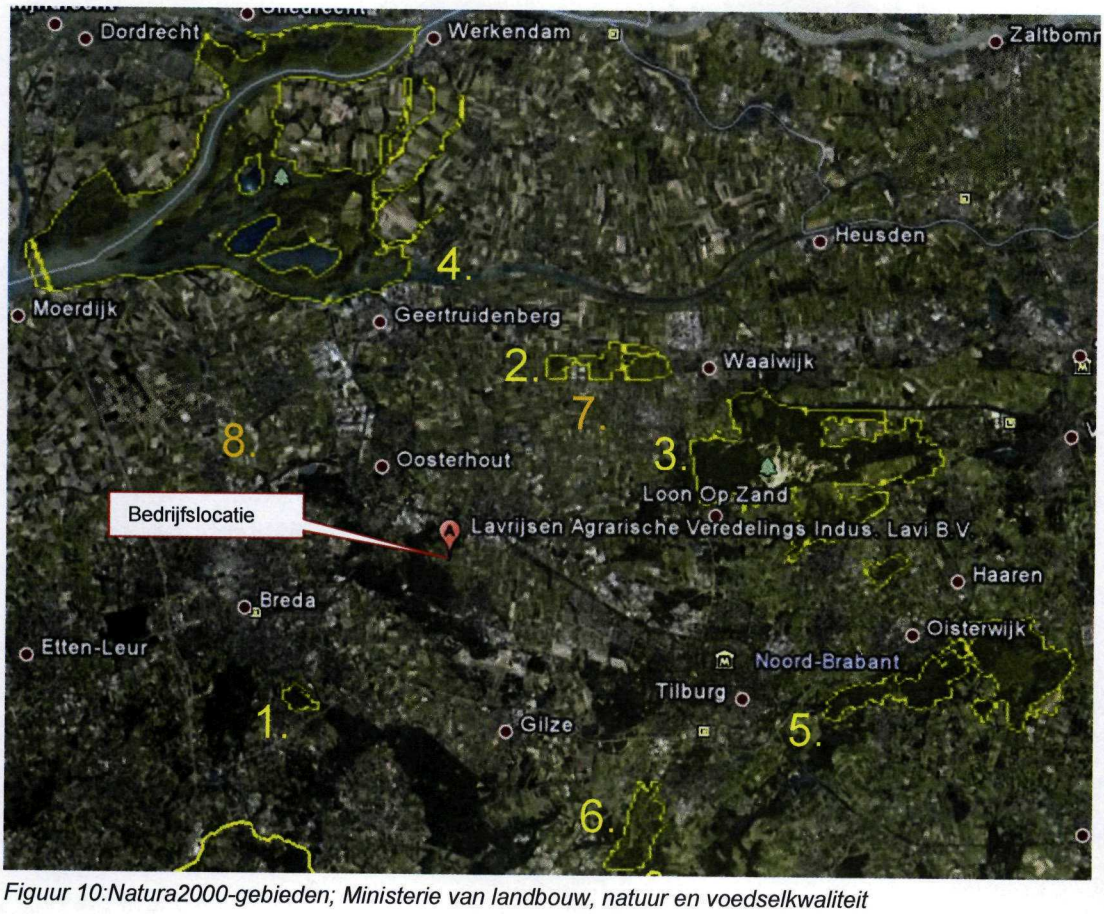

Figuur 10:Natura2000-gebieden; Ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit

Tabel 20: Natura2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten

Nr.	*gebied*	*afstand (km.)*	*HR*	*VR*	*BN*	*Gebiedsnr.*
	NATURA2000					
1	Ulvenhoutse bos	Ca. 8,4	x			129
2	Langstraat	Ca. 9,0	x			130
3	Loonst- Drunense duinen & Leemkuilen	Ca. 11,2	x			131
4	Biesbosch	Ca. 12,0	x	x		112
5	Regte Hiede & Riels Laag	Ca. 12,9	x			133
6	Kampina & Oisterwijkse vennen	Ca. 17,1	x	x		134
	BESCHERMD MATUURMONUMENT					
7	Eendenest	Ca. 8,4			26-6-1973	
8	Kooibosje Terheijden	Ca. 10,3			26-6-1973	

HR = Habitat richtlijn

VR = Vogelt richtlijn

BN = Beschermd Natuurmonument

5.1.6. Natuurbeschermingswet gebieden

In de Natuurbeschermingswet 1998[32] worden natuurgebieden beschermd. In deze wet zijn de gebieden ingedeeld in drie typen gebieden. De natuurbeschermingswet kent de volgende drie typen gebieden:

1. Natura2000-gebieden; internationaal belangrijke gebieden, waar soorten voorkomen die in internationale richtlijnen en overeenkomsten zijn benoemd;
2. Beschermde natuurmonumenten; op nationaal niveau belangrijke natuurgebieden
3. Gebieden die de Minister van LNV aanwijst er uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), zoals Wetlands.

Type 1 zoals hierboven beschreven als natura2000, is in de vorige paragraaf en in bovenstaande figuur nader toegelicht. De beschermde natuurgebieden; type 2 zoals hierboven beschreven is, worden ook inzichtelijk gemaakt in bovenstaande figuur. Om de bedrijfslocatie zijn, binnen een straal van 20 kilometer, geen gebieden gelegen van type 3 volgens de beschrijving zoals hierboven vermeld.

5.1.7. Ecologische Hoofdstructuur en verbindingszone

De Ecologische Hoofdstructuur is een aaneengesloten netwerk van gebieden in Nederland, waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De begrenzing van de ecologische hoofdstructuur is door de verschillende provincies bepaald en vastgelegd. Ruimtelijke ontwikkelingen in of nabij de ecologische hoofdstructuur zijn alleen mogelijk, wanneer het de werking van de ecologische hoofdstructuur hierdoor niet bedreigt wordt.

Bij de ecologische hoofdstructuur is de saldo benadering van toepassing. Een eventuele aantasting hoeft niet te leiden tot een verbod, wanneer de werking van de ecologische infrastructuur op een andere wijze gegarandeerd wordt. In de volgende figuur wordt de ecologische hoofdstructuur van de omgeving rond bedrijfslocatie in kaart gebracht.

[32] Stbl. 1998, 403 en Stbl. 2005,195

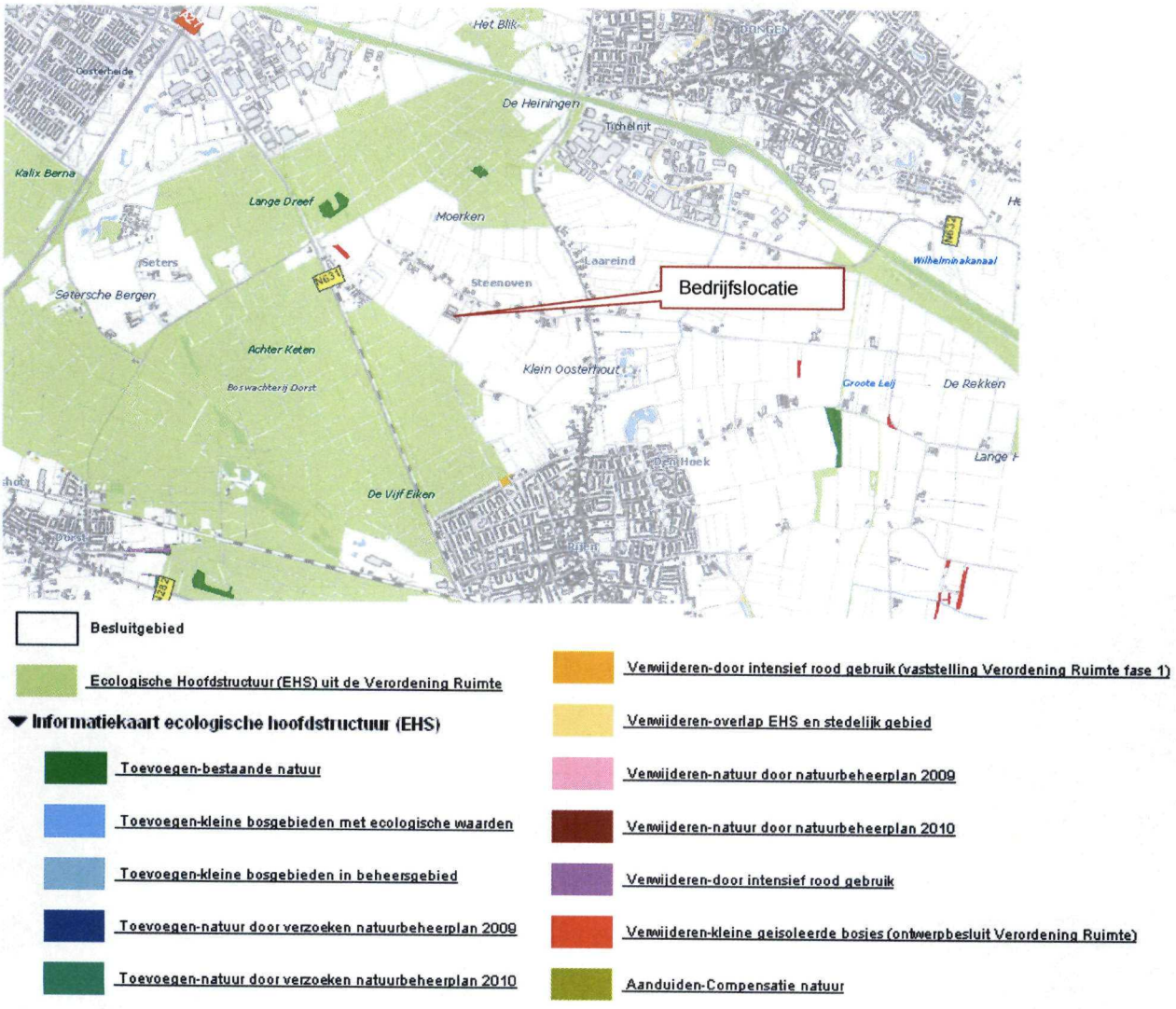

Figuur 11: Ecologische hoofdstructuur: site Provincie Noord-Brabant

De bedrijfslocatie is op geruime afstand van de ecologische hoofdstructuur gelegen. Daarnaast zal de bedrijfslocatie niet in bouwblok hoeven uit te breiden, om de voorgenomen uitbreiding te kunnen realiseren. Naar verwachting zullen de voorgenomen plannen, geen bedreiging vormen voor de werking van de ecologische hoofdstructuur.

5.1.8. Wav-gebieden

In onderstaande figuur is de ligging van het huidige bedrijf ten opzichte van zeer kwetsbare gebieden weergegeven. Het bedrijf aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, ligt met één stal voor een klein gedeelte binnen een zone van 250 meter van een (zeer) kwetsbaar gebied. Dit heeft consequenties op het ammoniakplafond voor de referentie situatie.

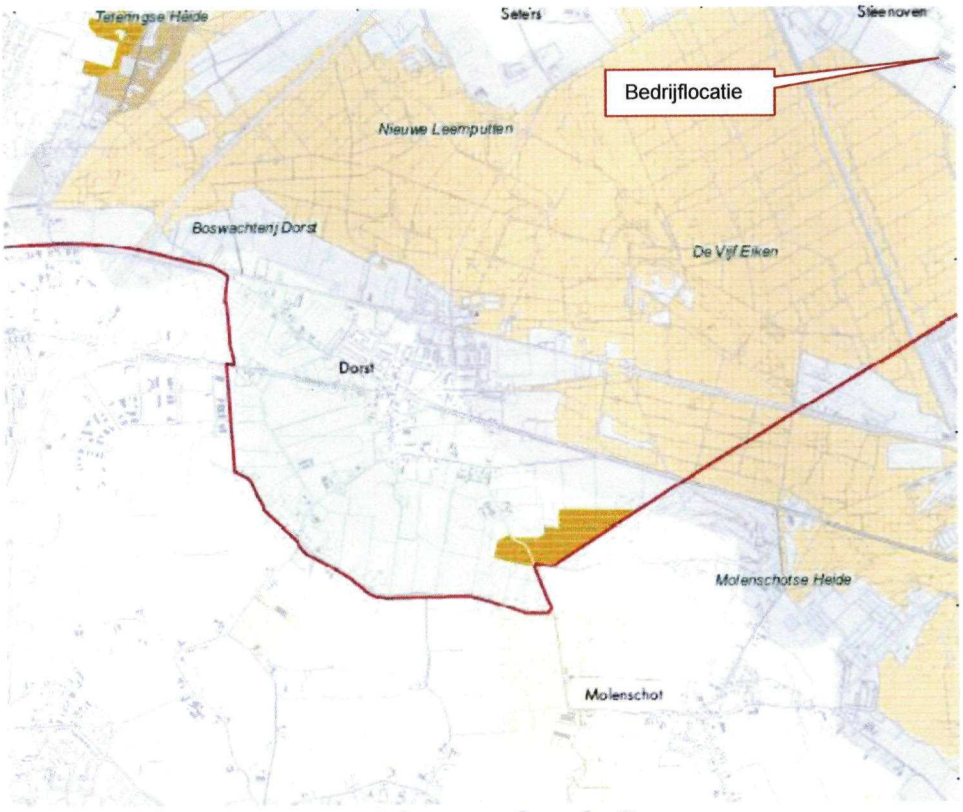

Besluit Atlas Wet ammoniak en veehouderij

Legenda behorend bij kaartbladen 1 t/m 103

Zeer kwetsbare gebieden

Aanvullende informatie

250 m zone Wav-gebieden

Vervallen Wav-gebieden

A-gebieden (1)

B-gebieden (1)

(1) Bron: Kwetsbare gebieden Wet ammoniak en veehouderij, Reconstructie- en Gebiedsplannen, 2005
(2) Bron: Integrale Zonering, Reconstructie- en Gebiedsplannen, 2005
Topografische ondergrond: Copyright 2006 Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn

Figuur 12: WAV kaart nummer 45 provincie Noord-Brabant

Doordat in de bestaande situatie een gedeelte van de inrichting binnen de 250-meter zone van een (zeer) kwetsbaar gebied ligt, moet er worden gerekend met de drempelwaarden BBT voor ammoniak per dier. De onderstaande tabel geeft het ammoniakplafond voor de locatie aan de Steenovensebaan 28 te Dorst in de referentie situatie. Dit zijn ook de waarden, waaraan een IPPC bedrijf moet voldoen.

Tabel 21: Ammoniakplafond voor de referentie situatie na 30-10-2007

aantal dieren	RAV	diersoort	omschrijving	NH3 dier	NH3 totaal
4480	D 1.1.100.2	gespeende big	BBT	0,23	1030,4
294	D 1.2.100	kraamzeug	BBT	2,9	852,6
1064	D 1.3.100	guste/dragende zeug	BBT	2,6	2766,4
45	D 2.100	dekbeer	BBT	5,5	247,5
					4896,9

5.1.9. Flora en Fauna

De bestaande stallen, zullen in de beoogde activiteit worden afgebroken. Het perceel waar de stallen momenteel op zijn gesitueerd, zal na de afbraak weer opnieuw worden bebouwd. Daarnaast zullen de stallen worden uitgebreid op het perceel dat grenst aan de inrichting. Dit betreffende perceel bestaat momenteel uit grasland en zal in de toekomst een andere bestemming krijgen. In de onderstaande figuur wordt inzichtelijk gemaakt, welke planten- en dierensoorten in het plangebied aanwezig zijn.

Rapportage voor kilometerhok X:121 / Y:402

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					1	slecht	-	1975-1990
Mossen						goed		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren						niet		1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders					1	goed	0%	1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

*** Legenda**

FF = Flora- en faunawet lijst 1 / lijst 2+3
H/V = Habitatrichtlijn (alleen bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
RL = Rode Lijst
(#) = tevens meetnetgegevens verzameld.

Volledigheid onderzoek: Hiermee wordt aangegeven of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. Een **toelichting** op deze categorieën kunt u vinden onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.

niet van toepassing

Figuur 13: Resultaten natuurloket; www.natuurloket.nl

In de bovenstaande figuur wordt aangegeven dat: de meeste flora en fauna vogels niet voorkomen, binnen in het betreffende kilometerhok. Daarnaast zijn er ook een heel aantal mossen, schimmels en dieren uit de flora en faunawet lijst 1 t/m 3 niet van toepassing in dit kilometerhok. De meest recente onderzoeken, zijn 3 jaar geleden uitgevoerd. Mogelijk zijn er inmiddels al veranderingen van dieren- en plantensoorten binnen het kilometerhok 121-402 opgetreden.

Rode lijsten

Naast flora en fauna wet, worden in Nederland ook de Rode Lijsten[33] gehanteerd. Rode lijsten geven een overzicht van soorten die (in een bepaald gebied) verdwenen zijn en soorten die (in een gebied) sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn.

De Rode Lijsten vormen een indicatie van de toestand van de zeldzame(re) soorten in Nederland: ze worden regelmatig bijgesteld op basis van de meest actuele gegevens.
De lijsten kennen vijf verschillende categorieën waarin een soort zich kan bevinden, naar gelang de toestand van de soort in Nederland:

- VN: de soort is in het wild uit Nederland verdwenen;
- EB: status 'ernstig bedreigd';
- BE: status 'bedreigd';
- KW: status 'kwetsbaar';
- GE: status 'gevoelig'.

Rode lijsten hebben geen juridische status. Plaatsing op de Rode Lijst betekent daardoor niet automatisch dat de soort beschermd is, conform het wettelijk kader van de Flora- en faunawet. Uit de resultaten van het natuurloket blijkt dat; een Dagvlinder en een Vaatplant uit de rode lijst zijn aangetroffen in het gebied. Echter wordt de volledigheid van het onderzoek naar de Vaatplant als 'slecht' beoordeeld en de gedetailleerdheid van het onderzoek naar de Dagvlinder wordt als 0% weergegeven. Er worden daarom geen belemmeringen verwacht op basis van de rode lijst.

Het bouwblok van de Steenovensebaan 28 te Dorst, is momenteel gedeeltelijk bebouwd met stallen. In de voorgenomen plannen worden de stallen afgebroken en wordt er nieuwe stal terug gebouwd. Er zal dus geen landbouwgrond buiten het bouwblok worden verstoord. Daarnaast is er geen sprake van bouwblokvergroting en zal het woongebied van beschermde dieren niet verder worden beperkt.

Uit de resultaten van het natuurloket kan niet worden gesproken van een vast verblijf van een van de soorten. Er kan namelijk een geen volledigheid van het onderzoek worden gegarandeerd. Op basis van deze gegevens kan niet met zekerheid worden aangegeven of een

[33] Het uitbrengen van de Rode lijsten wordt vereist door de Conventie van Bern.

ontheffing voor de flora en faunawet moet worden aangevraagd.

5.1.10. Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn[34] biedt bescherming aan alle in het wild levende vogels, hun eieren, nesten en leefgebieden in de Europese Unie. De Vogelrichtlijn kent een regime voor soortbescherming en gebiedsbescherming. Het soortbeschermingsregime is gericht op de bescherming van individuele exemplaren met ondermeer een verbod op het opzettelijk doden en vangen van vogels, het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten en het verbod om eieren te rapen. De soortenbescherming is opgenomen in de Flora- en Faunawet.

De gebiedsbescherming verplicht de lidstaten alle nodige maatregelen te nemen om voor alle in de Europese Unie in het wild levende vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en van een voldoende omvang te beschermen, in stand te houden en te herstellen. De gebiedsbescherming is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998.
Het dichtstbijzijnde Vogelrichtlijn gebied (tevens Habitatrichtlijn gebied + Natura2000-gebied) betreft de Biesbosch en ligt op circa 12,5 kilometer van de bedrijfslocatie, zie onderstaande figuur.

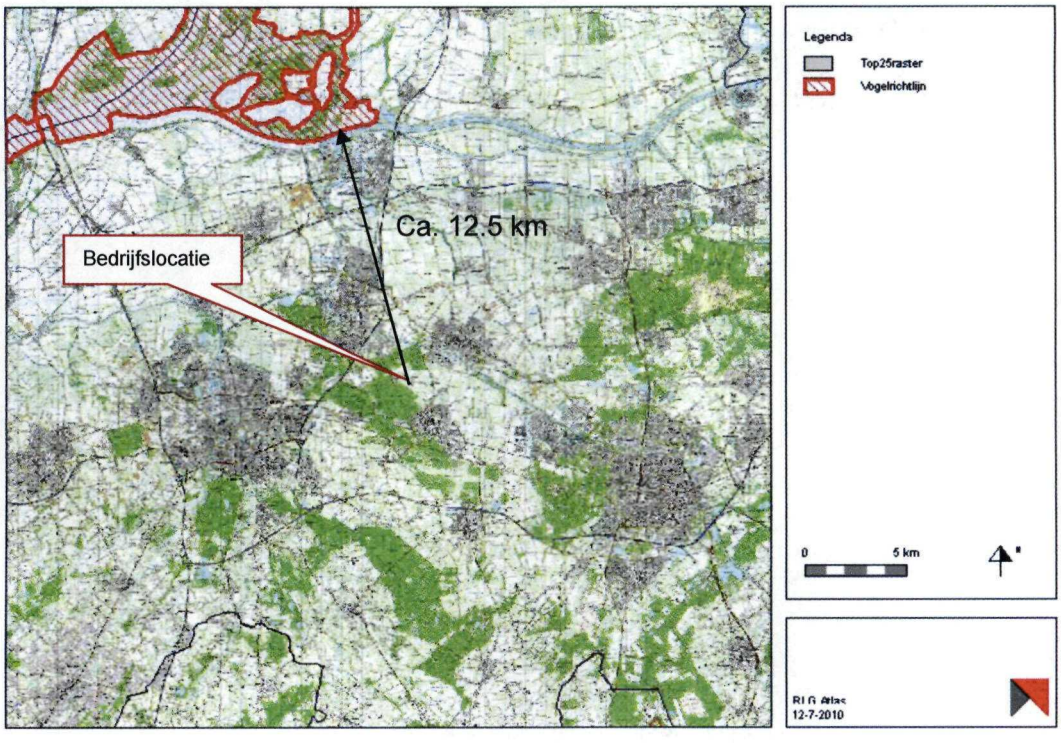

Figuur 14: Vogelrichtlijngebied "de Biesbosch": digitale Bosatlas van de Provincie Noord-Brabant

[34] Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand.

5.1.11. Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn[35] heeft tot doel, bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit in de lidstaten. Aanleiding is de continue achteruitgang van de natuurlijke habitats en de bedreiging voor het voortbestaan van bepaalde wilde soorten. De richtlijn stelt een Europees ecologisch netwerk vast, van speciale beschermingszones: Natura2000. Ook de door de lidstaten aangewezen beschermingszones op grond van de Vogelrichtlijn, maken deel uit van dit netwerk.

De Habitatrichtlijn kent een soortenbescherming die enigszins vergeleken kan worden met die van de Vogelrichtlijn. Deze richtlijn biedt echter, in tegenstelling tot die van de Vogelrichtlijn, een mogelijkheid om vanwege dringende redenen van sociale en/of economische aard een uitzondering op het opgelegde soortenbeschermingsregime te maken.
Elke lidstaat moet op zijn grondgebied de gebieden, die het belangrijkst zijn voor het behoud van de onder de richtlijn vallende habitats, soorten identificeren en vervolgens aanwijzen als speciale beschermingszones.

Evenals bij de Vogelrichtlijn is de soortenbescherming in Nederland opgenomen in de Flora- en faunawet en wordt de gebiedsbescherming geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Dit laatste geldt alleen voor de aangewezen gebieden. Voor de aangemelde, maar nog niet aangewezen gebieden, gelden sommige bepalingen rechtstreeks.
Intussen zijn er in Nederland 162 gebieden aangewezen, waaronder Ulvenhoutse bos. Dit gebied ligt op circa 8,38 kilometer van de planlocatie, zie onderstaand figuur.

[35] Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

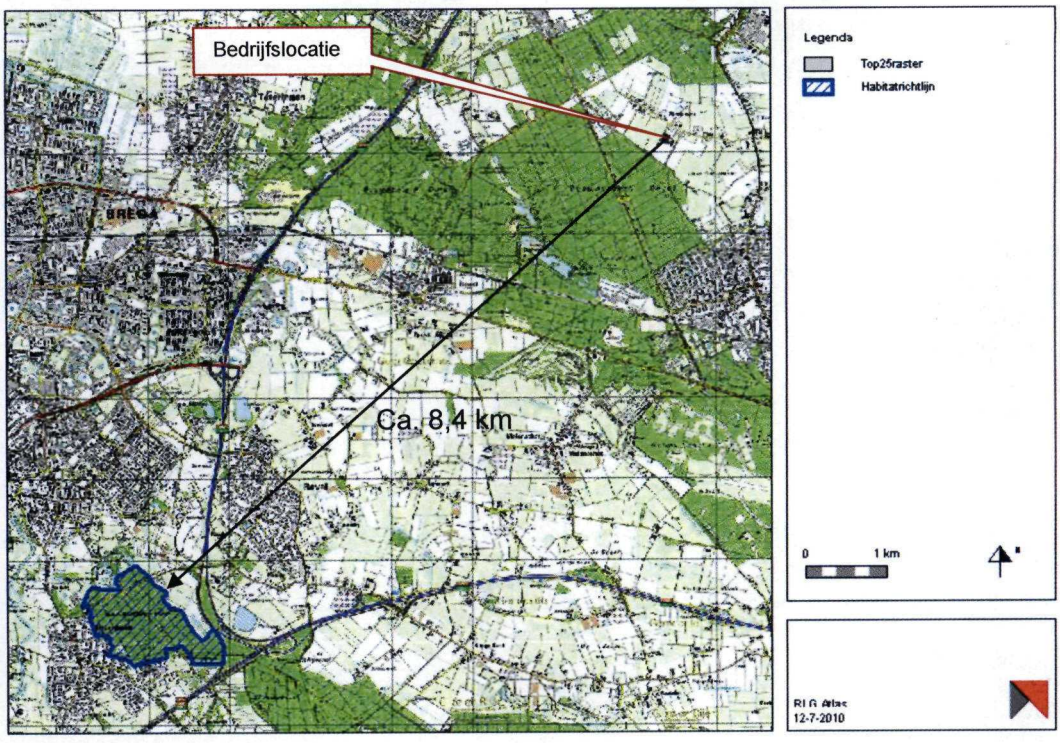

Figuur 15: Natuurbeschermingsgebied Ulvenhoutse bos: digitale Bosatlas van de Provincie Noord-Brabant

5.2 Milieuaspecten

5.2.1. Ammoniak

Een natuurgebied kan, afhankelijk van de natuurwaarden die er aanwezig zijn, een bepaalde hoeveelheid ammoniak verdragen. Door een overmaat aan ammoniak ontstaat verzuring, wat schadelijk is voor bos- en natuurgebieden. Daarnaast kan door een overmaat aan ammoniak, ook een overmaat aan voedingsstoffen ontstaan. Hierdoor kan bijvoorbeeld de algengroei in het water explosief toenemen (vermesting of *eutrofiëring* wat aan het einde van het groeiseizoen als de algen afsterven en gaan rotten weer tot hypoxie - het ontbreken van zuurstof - kan leiden).

De ammoniakdepositie van de inrichting op de omliggende natuurgebieden, kan worden vastgesteld met het zogenoemde Ammoniak-depositiemodel. De toelichting over dit rekenprogramma wordt in paragraaf 4.2.1. van dit rapport weergegeven. In de onderstaande tabel worden de resultaten, berekend met Aagro-Stacks, per ammoniakgevoelig gebied weergegeven. In deze tabel wordt per ammoniakgevoelig gebied is alleen de hoogst berekende

ammoniakdepositie weergegeven, ter voorkoming van grote en onoverzichtelijke tabellen. De resultaten voor zowel de referentie situatie, de referentie situatie na 30-10-2007 als het voorkeursalternatief zullen in deze tabel worden getoond. Ook het verschil van de referentie situatie en de referentie situatie na 30-10-2007 ten opzichte van het voorkeursalternatief, worden in deze tabel gepresenteerd.

Tabel 22: hoogst berekende ammoniakdepositie op de getoetste ammoniakgevoelige gebieden

Volgnr.	Naam	X coordinaat	Y coordinaat	Depositie referentie situatie	Depositie referentie situatie na 30-10-2007	Depositie aangevraagd	verschil t.o.v. referentie	verschil t.o.v. referentie na 30-10-2007
1	De vijf eiken punt 1	121 297	401 874	340,58	155,35	100,84	-239,74	-54,51
5	Langstraat punt 2	125 607	410 123	2,11	0,98	0,73	-1,38	-0,25
7	Ulvenhoutse bos pnt1	115 808	396 144	1,24	0,58	0,43	-0,81	-0,15
10	Eendennest punt 2	126 798	408 869	2,6	1,21	0,9	-1,7	-0,31
13	Regte H. punt 2	129 984	392 695	0,65	0,3	0,22	-0,43	-0,08
18	Kampina punt 4	138 653	396 501	0,42	0,19	0,14	-0,28	-0,05
20	Loonse & Drunense 1	132 192	407 376	1,27	0,59	0,44	-0,83	-0,15

De bedrijfslocatie zal na de uitbreiding een lagere ammoniakuitstoot realiseren, dankzij de geplaatste luchtwassers. Er wordt op alle getoetste ammoniakgevoelige locaties afgenomen in ammoniakdepositie, zie de laatste twee kolommen van bovenstaande tabel. De realisatie van de voorgenomen plannen zal een positieve bijdrage leveren op de omliggende kwetsbare natuurgebieden. Er wordt geen negatief significant effect verwacht na realisatie, omdat de ammoniakdepositie op de ammoniak gevoelige gebieden afneemt. Een ADC-toets is voor de voorgenomen plannen niet nodig, omdat er sprake is van een afname van de ammoniakemissie vanuit de inrichting.

Achtergronddepositie

In onderstaande figuur is voor de bedrijfslocatie de depositie van 'Totaal stikstof' weergegeven. Deze waarde is terug te vinden in de onderstaande tabel. In deze tabel worden ook de NH_x (gereduceerde stikstof), Eq (potentieel zuur), NO_2 (stikstofdioxide) en SO_2 (zwaveldioxide) weergegeven. Deze waarden zijn allen voor de getoetste ammoniak gevoelige gebieden bepaald. Alle waarden zijn getoetst voor het jaar 2010.

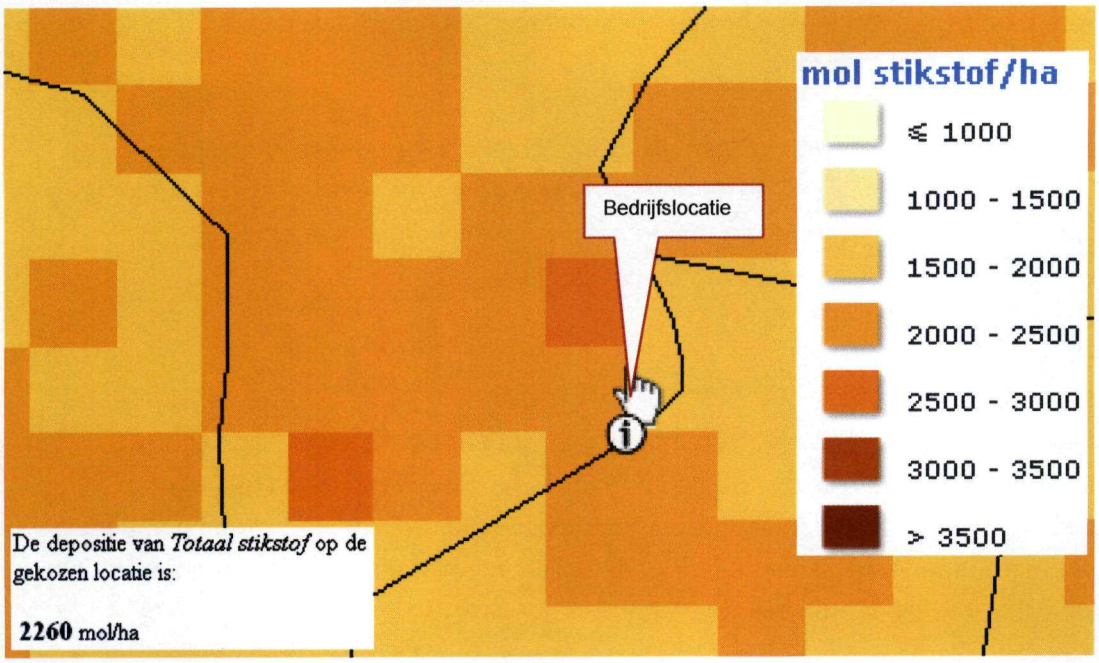

Figuur 16: Totaal Stikstof op de bedrijfslocatie (Planbureau voor de leefomgeving, 2010)

Tabel 23: Depositie planlocatie en omliggende ammoniakgevoelige gebieden[36]

Gebied	**NHx** gereduceerde stikstof (mol/ha/jr)	**N totaal** (mol/ha/jr)	**Eq** potentieel zuur (mol/ha/jr)	**NO_2** stikstofdioxide (µg/m³)	**SO_2** zwaveldioxide (µg/m³)
Ulvenhoutse bos	1200	1590	2750	20,1	3
Langstraat	927	1530	2420	20,3	3
Loonst- Drunense duinen & Leemkuilen	1920	1960	2580	19,9	3,4
Regte Hiede & Riels Laag	1110	2280	2750	20,5	3
Biesbosch	1100	1830	2970	26,5	3,2
Kampina & Oisterwijkse vennen	1520	1940	3200	24	3
Eendenest	1440	1900	2420	19	3
Kooibosje Terheijden	1050	1670	2550	19,4	2,9
bedrijfslocatie	**1650**	**1770**	**3260**	**19,7**	**3**

Directe ammoniakschade

Naast indirecte schade door vermesting en verzuring op natuurgebieden, kan de NH_3 emissie op bepaalde gewassen leiden tot directe ammoniakschade. Uit onderzoek van het AB-DLO te Wageningen[37] blijkt dat: voornamelijk kasgewassen, fruitteelt en coniferen kunnen worden aangemerkt als gevoelig voor directe ammoniakschade.

De directe schade door ammoniak op gewassen dient te worden beoordeeld op basis van het rapport "Stallucht en Planten". Hierin is opgenomen dat een afstand van 50 meter van de gevel

[36] Bron: website: Milieu- en Natuurplanbureau (Grootschalige Concentratiekaarten Nederland).

[37] Stallucht en planten, Instituut voor Plantenziektekundig Onderzoek 1981; Effecten van ammoniak op planten in directe omgeving van stallen: update van risicoschatting, AB-rapport 72, P.H.B. de Visser en L.J. van Eerden 1996

tot coniferen aangehouden moet worden, 25 meter voor tuinbouwgewassen en 0 meter voor akkerbouwgewassen en grasland.

In de directe omgeving zijn twee kassen gelegen. Echter zijn deze kassen gelegen op een afstand van meer dan 25 meter van de gevel. Voor de voorgenomen plannen zullen er voor de directe ammoniakschade, geen extra maatregelen hoeven worden toegepast.

5.2.2 Geur

De omliggende geurgevoelige objecten mogen niet worden blootgesteld aan hogere geurbelasting, als is vastgesteld in de geurnormen van de desbetreffende gemeente. De geurbelasting op de omliggende geurgevoelige objecten, kan worden berekend met behulp van het rekenprogramma V-stacks vergunning. De toelichting over dit rekenprogramma wordt in paragraaf 4.2.2. van dit rapport weergegeven.

In de onderstaande tabel worden de resultaten, berekend met V-stacks vergunning, weergegeven. In deze tabel wordt per geurgevoelig object de: X- en Y- coordinaat, geurnorm, geurbelasting in de referentie situatie en de voorkeurssituatie en het verschil tussen de referentie situatie en de voorkeurssituatie.

Tabel 24: resultaten V-stacks vergunning op de geurgevoelige objecten

Geurgevoelig object	Xcoordinaat	Ycoordinaat	Geurnorm	Geurbelasting referentie	Geurbelasting aangevraagd	Verschil
Steenovensebaan 35	121 389	402 379	8	12,2	4,2	-8
Steenovensebaan 26a	121 446	402 295	8	23	7	-16
Steenovensebaan 37	121 503	402 317	8	16,8	5,4	-11,4
Steenovensebaan 29A	121 552	402 236	8	17,5	5,4	-12,1
Steenovensebaan 30A	121 602	402 224	8	13,7	4,3	-9,4
Steenovensebaan 30	121 611	402 236	8	12,4	3,9	-8,5
Statenlaan 92	121 318	400 559	2	0,5	0,1	-0,4
Statenlaan 50	121 768	400 803	2	0,6	0,1	-0,5
Hoofdstraat 159	122 399	401 040	2	0,6	0,2	-0,4

De bedrijfslocatie zal na de uitbreiding een lagere geuruitstoot realiseren, dankzij de geplaatste luchtwassers. Er wordt op alle getoetste geurgevoelige objecten afgenomen in geurbelasting, zie de laatste kolom van bovenstaande tabel. De realisatie van het voorkeursalternatief, zal een positieve bijdrage leveren op de omgeving en specifiek de geurgevoelige objecten.

Momenteel wordt er op alle geurgevoelige objecten in de Steenovensebaan een overschrijding van geur gerealiseerd. Na realisatie van de voorgenomen plannen, zal er op geen van de geurgevoelige objecten nog een overbelasting van geur heersen. De omgeving van de

bedrijfslocatie zal na realisatie van de plannen minder met geur worden belast. Ook het milieu en de natuur in de omgeving zullen minder geur vanuit de bedrijfslocatie ondervinden.

Cumulatieve geurhinder

Naast een geurtoets op geurgevoelige objecten, moet ook de cumulatieve geurbelasting op de omgeving worden berekend. De cumulatieve geurbelasting kan worden omschreven als: de verspreiding van geur vanuit meerdere veehouderijbedrijven in een gebied.

Deze cumulatieve geurbelasting kan met behulp van het computerprogramma V-Stacks Gebied[38] worden berekend. V-Stacks gebied is een geavanceerd computerprogramma gemaakt door KEMA, in opdracht van het Ministerie van Volksvestiging, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM). Het rekenresultaat is de achtergrondbelasting aan geur, op in de nabije omgeving gelegen geurgevoelige objecten.

Het RIVM heeft waarden toegekend, in de GGD-richtlijn, aan de toetsing van het woonklimaat geur hinder in de omgeving. In de volgende tabel worden deze waarden weergegeven. De resultaten van de cumulatieve geurberekening, zullen aan deze gradaties moeten worden getoetst. De resultaten van de cumulatieve geurberekening zijn als bijlage aan dit rapport toegevoegd. In de volgende tabel is het percentage van de resultaten per gradatie van het geurhinder percentage weergegeven. Doordat de geuremissie vanuit het bedrijf lager wordt, heeft dit een positief effect op de achtergrond belasting geur. De omgeving wordt immers met minder geur belast.

De woningen van de gemeente Rijen en de gemeente Dongen zijn niet in de berekening opgenomen. In de gebruikershandleiding voor V-Stacks gebied wordt aangegeven dat; "situaties waar zich binnen 2 km nauwelijks bedrijven van enige omvang bevinden, niet in de berekening hoeven te worden opgenomen". In de gemeente Rijen en Dongen, aan de kant van de Steenovensebaan, zijn geen geurproducerende bedrijven bekend. Het is daarom niet relevant deze woningen mee te nemen in de cumulatieve geur toets.

Daarnaast zijn ook de bestanden van de gemeente Rijen en van de gemeente Dongen zo groot, dat het rekenprogramma niet met zo veel gegevens tegelijk kon rekenen. Hierdoor zouden we aparte berekeningen moeten maken en de resultaten van deze aparte berekeningen bij elkaar op tellen. De betrouwbaarheid van de gegevens wordt hierdoor mogelijk beïnvloed.

Vervolgens blijkt uit de resultaten van de cumulatieve geurberekening, dat alleen de achtergrondbelasting op de omliggende woningen van enige betekenis is. De woningen die wat verder van de bedrijfslocatie af liggen, hebben een lage of zelfs een achtergrondbelasting van 0. De woningen van de gemeente Rijen en van de gemeente Dongen liggen nog verder weg.

[38] V-Stacks- Gebied, gepubliceerd door het Ministerie van VROM.

Daarnaast zijn er ook geen geurproducerende bedrijven bekend. Hierdoor neemt de achtergrondbelasting geur, naar deze woningen toe, nog verder af. Aan de hand van het bovengenoemde, is besloten om alleen de woningen in Dorst in de berekening mee te nemen.

Tabel 25:Gradaties woonklimaat geurhinder met het percentage van de resultaten per gradatie

Geurhinder (%)	Milieukwaliteit	% van de resultaten
<5	*zeer goed*	57,47
5 tot 10	*goed*	34,93
10 tot 15	*redelijk goed*	3,6
15 tot 20	*matig*	1,47
20 tot 25	*tamelijk slecht*	1,2
25 tot 30	*slecht - zeer slecht*	0,4
30 tot 49	*zeer slecht*	0,93

5.2.3 Luchtkwaliteit (RBL)

Om de fijn stof concentratie van een agrarische inrichting op de omgeving te berekenen, wordt gebruik gemaakt van het rekenprogramma ISL3a. De toelichting over dit rekenprogramma wordt in paragraaf 4.2.3. van dit rapport gegeven. In deze berekening zal de fijn stof emissie vanuit de stal worden berekend, maar ook de emissie aan fijn stof van de interne transport bewegingen. Beide dragen bij aan de fijn stof concentratie in de omgeving, waardoor beide worden opgenomen.

De uitstoot aan fijn stof vanuit de inrichting moet aan bepaalde grenswaarden voldoen. Deze grenswaarden zijn opgesteld in de wet luchtkwaliteit. Hierin wordt gesteld dat een project in betekenende mate bij draagt wanneer de concentratie PM_{10} groter is dan 1,2 µg/m^3. Het streven is dan ook om een fijn stof uitstoot te realiseren die onder deze grenswaarden blijft.

Wanneer een inrichting wel in betekenende mate bijdraagt, moet aan de grenswaarde PM_{10} van 40 µg/m^3 worden voldaan. Deze grenswaarde mag dan maximaal 35 dagen per jaar worden overschreden. Ook is er al een grenswaarde vastgesteld voor fijn stof $PM_{2,5}$. De grenswaarde voor $PM_{2,5}$ is vastgesteld op 25 µg/m^3 en zal pas op 1 januari 2015 worden gehandhaafd.

In de onderstaande tabel worden de resultaten, berekend met ISL3a, op de getoetste woningen weergegeven. De getoetste woningen zijn; de woningen, kassen en camping welke binnen een straal van 250 meter om de bedrijfslocatie heen gelegen zijn. In deze tabel worden alleen de resultaten van de maatgevende woning en de dichtstbijzijnde kas getoond. Wanneer de maatgevende woning en de dichtstbijzijnde kas aan alle grenswaarden voldoen, zullen de andere doorgerekende woningen ook voldoen. Er zijn berekeningen gemaakt voor het jaar 2011 en voor 2020 voor zowel de referentie- als de voorkeurssituatie. Voor beide situaties worden in de tabel de resultaten voor 2011 en voor 2020 in de onderstaande twee tabellen weergegeven.

Tabel 26: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de maatgevende woning: Steenovensebaan 26a

Maatgevende woning: Steenovensebaan 26a	referentie 2011	referentie 2020	voorkeursalternatief 2011	voorkeursalternatief 2020
bronbijdrage vanuit de inrichting (stallen) (ug/m3)	0,60	0,60	0,04	0,04
achtergrond concentratie (ug/m3)	24,79	22,49	24,79	22,49
zeezout (ug/m3)	3	3	3	3
Totaal (ug/m3)	25,39	23,09	24,84	22,54

Tabel 27: Fijn stof concentraties berekend met ISL3a op de dichtstbijzijnde kas: Steenovensebaan 29a

Dichtstbijzijnde kas: Steenovensebaan 29a	referentie 2011	referentie 2020	voorkeursalternatief 2011	voorkeursalternatief 2020
bronbijdrage vanuit de inrichting (stallen) (ug/m3)	0,83	0,83	0,09	0,09
achtergrond concentratie (ug/m3)	24,79	22,49	24,79	22,49
zeezout (ug/m3)	3	3	3	3
Totaal (ug/m3)	25,62	23,32	24,88	22,58

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de inrichting in niet betekenende mate bijdraagt aan de fijn stof concentratie. Er hoeven dus geen verdere toetsen te worden uitgevoerd of aan andere grenswaarden te worden getoetst. De omgeving en het milieu worden dus niet door de bedrijfslocatie overbelast. Ten opzichte van de referentie situatie neemt de bronbijdrage vanuit de inrichting af.

Door een hoge concentratie fijn stof in de lucht, kan de gezondheid van de mens schade oplopen. Ook kunnen kwetsbare plantensoorten verdwijnen en verminderd hierdoor het broeikaseffect. Doordat de inrichting aan de gestelde grenswaarden voldoet, zullen de bovengenoemde problemen niet zijn opgelost. Wel wordt er bijgedragen aan de afname van de problematiek en zal er door de uitstoot van de inrichting geen extra schade worden toegebracht.

5.2.4 Geluid en verkeer

Geluid

De gemeente Oosterhout hanteert 'de handreiking industrielawaai en vergunningverlening' voor de geluidsgrenswaarden. In deze handreiking zijn richtwaarden voor woonomgevingen opgenomen. Er zijn hierin een drietal categorieën opgenomen:

- Landelijk gebied *dag: 40 dB(A) avond: 35 dB(A) nacht: 30 dB(A)*
- Rustige woonwijk *dag: 45 dB(A) avond: 40 dB(A) nacht: 35 dB(A)*
- Woonwijk in stad *dag: 50 dB(A) avond: 45 dB(A) nacht: 40 dB(A)*

Door gebruik te maken van deze handreiking, wordt rechtszekerheid geboden aan zowel bedrijven als aan bewoners/gebruikers van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Bedrijven kunnen aan de ene kant hun geluidsproducerende activiteiten niet

onbeperkt uitbreiden ter bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen en buiten de zone. Aan de andere kant wordt, ter bescherming van hun akoestische ruimte, voorkomen dat woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen te veel oprukken naar de bedrijven toe.

De bedrijfslocatie is gelegen in 'Landelijk gebied' en zal dus aan de richtwaarden van 40, 35 en 30 dB(A) moeten gaan voldoen. Toelichting op de geluidproductie van dit specifieke bedrijf en de resultaten van de toetsing, worden in het akoestisch onderzoek nader toegelicht. Het akoestische onderzoek is als bijlage aan dit rapport toegevoegd.

Vervoersbewegingen:
Door de toename van het aantal dieren, zal het aantal vervoersbewegingen van en naar het bedrijf gaan stijgen. Er moet meer voer worden aangeleverd en meer mest en biggen worden afgevoerd. Ook zullen er luchtwassers op het bedrijf aanwezig zijn, die zelf geluid produceren en ook enige aan en afvoer bewegingen met zich meebrengt. Echter zullen alle vervoers-bewegingen op het erf en andere geluidproducerende bronnen, binnen de geluidsgrenzen van 'landelijk gebied' vallen.

Ontsluiting
De planlocatie is ontsloten door twee provinciale wegen; de N631 en de N629. Rond de bedrijfslocatie wordt de N631 de 'Vijf eikenweg' genoemd. De N631 is een provinciale weg die loopt van Oosterhout naar Rijen. De N629 heeft rond de bedrijfslocatie de naam 'Dongenseweg' en loopt van Oosterhout naar Dongen. Op een afstand van ongeveer 2,0 en 1,5 kilometer zijn de twee provinciale wegen gelegen. Dit betekent dat de ontsluiting van de planlocatie als goed omschreven kan worden. In onderstaande figuur wordt de verkeersontsluiting van de bedrijfslocatie weergegeven.

Figuur 17: Ontsluiting planlocatie

5.3 Bodem en water

Grondwaterstanden

De planlocatie is gelegen in een gebied waarin variatie van grondwaterstand heerst. Deze variatie wordt in de onderstaande twee figuren weergegeven. In deze figuren wordt doormiddel van kleur de hoogste en laagste grondwaterstanden in kaart gebracht. Tijdens de bouw van de nieuwe stallen, zal tijdelijk water moeten worden weggepompt. Voordat de verbouwing zal starten zal aan de gemeente worden gemeld dat voor de bouw tijdelijk het grondwater wordt weggepompt. Wanneer het nodig is, zal voor het tijdelijk wegpompen van grondwater een vergunning worden aangevraagd.

In de onderstaande figuur wordt de hoogste grondwaterstand, in het bouwblok van de bedrijfslocatie, weergegeven. De hoogste grondwaterstand varieert in het betreffende bouwblok van 80-120 cm-mv. In de figuur is de grondwaterstand 80-100 cv-mv en in de rest van het bouwblok 100-120 cm-mv.

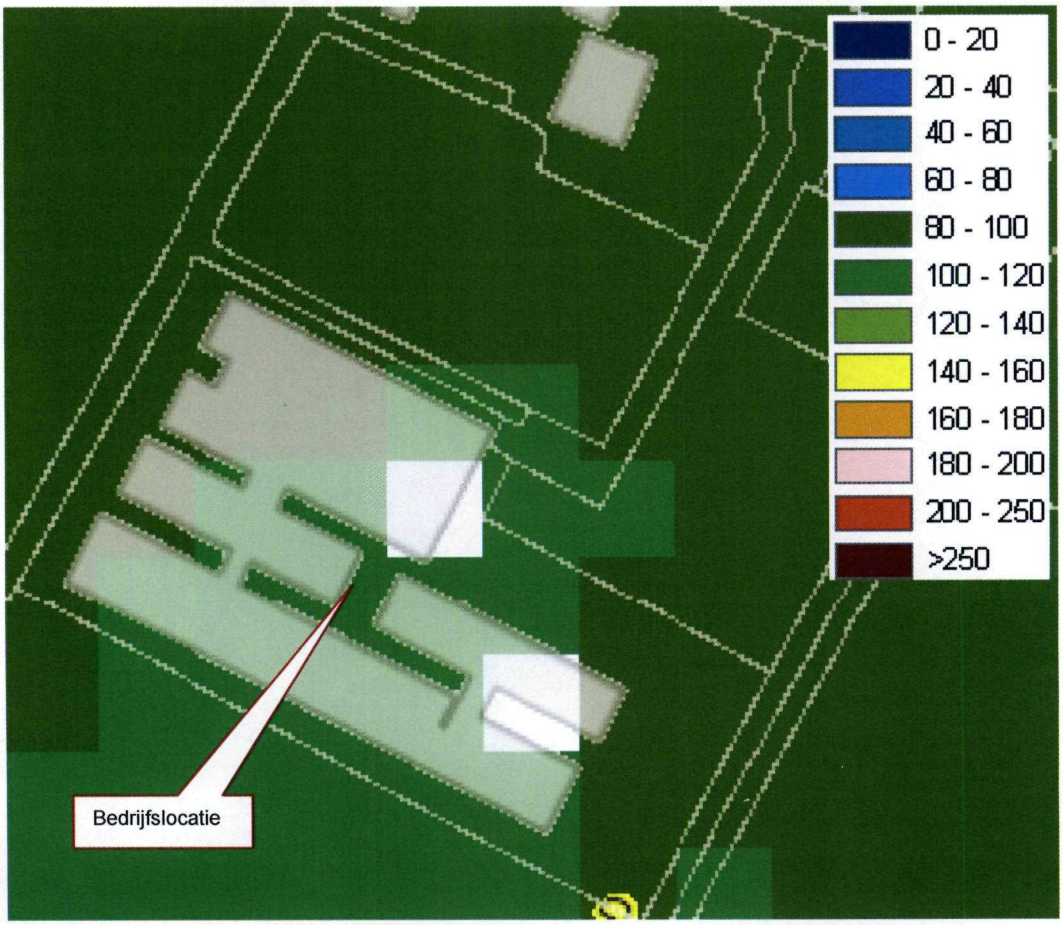

Figuur 18: Huidige situatie GHG in cm-mv [39]; hoogste grondwaterstand

In de onderstaande figuur wordt de laagste grondwaterstand, in het bouwblok van de bedrijfslocatie, weergegeven. De laagste grondwaterstand varieert in het betreffende bouwblok van 180-250 cm-mv. In het betreffende bouwblok is de laagste grondwaterstand overwegend 200-250 cm-mv.

[39] Wateratlas Noord-Brabant

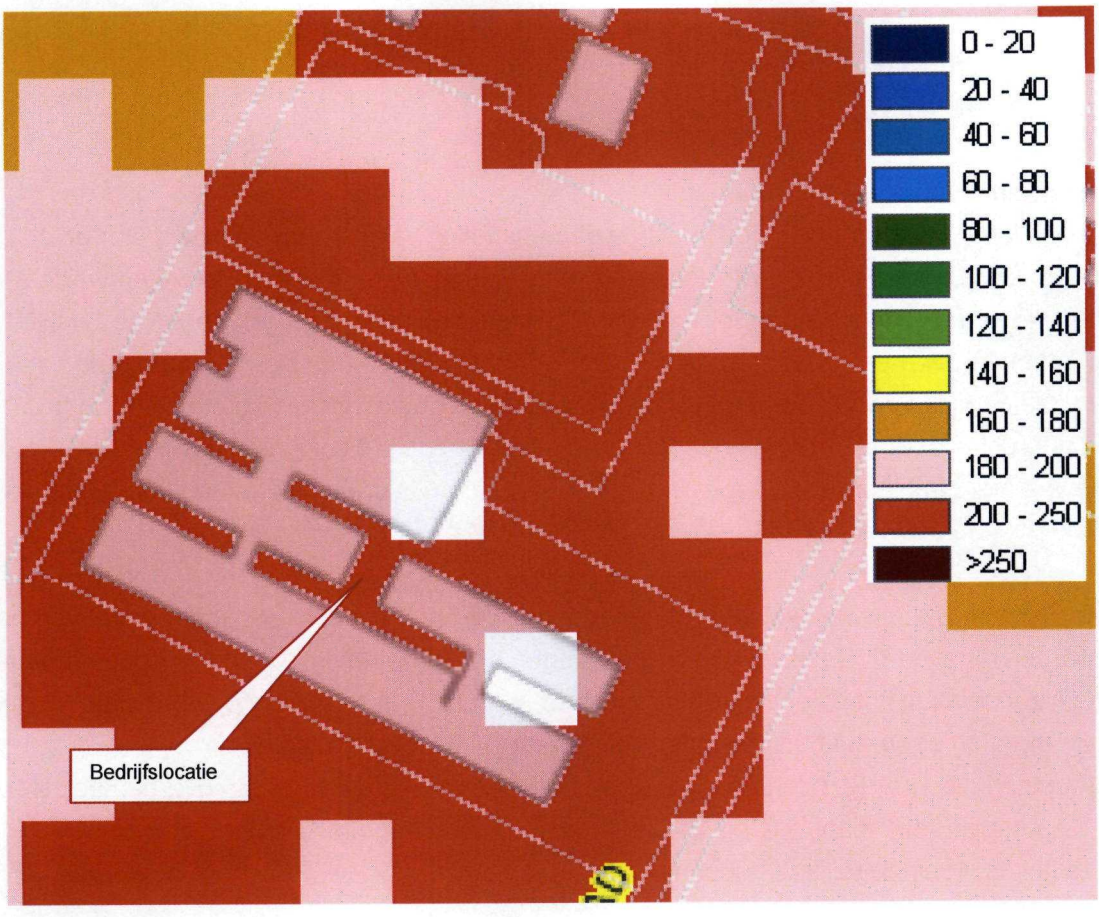

Figuur 19: Huidige situatie GLG in cm-mv; laagste grondwaterstand

Deze gegevens zijn belangrijk voor het aanleggen van een infiltratievoorziening. Binnen de inrichting, zal het hemelwater naar de bodem kunnen infiltreren op de grastegels. Deze grastegels zijn rondom de zeugenstallen heen gelegen, daar waar het hemelwater van de daken afglijdt.

Waterkwantiteit

Om de waterkwantiteit binnen de provincie Noord-Brabant op peil te houden, zijn er binnen de provincie een aantal maatregelen getroffen[40]. Het grondwatergebruik onder agrariërs moet namelijk worden geregistreerd. De insteek van de provincie is om zuiniger om te gaan met het grondwater. Zo mag er ook alleen nog maar worden beregend, tussen 11.00 en 17.00 in de zomermaanden. Om te kunnen beregenen is een vergunning vereist. In de toekomst wil de provincie de streefpeilen van het grondwater beter definiëren, waardoor er wordt geprobeerd in de winter geen water overschot en in de zomer geen water tekort te creëren.

In het voorkeursalternatief zal er geen gebruik worden gemaakt van grondwater, maar van leiding water. Er hoeft dus geen vergunning worden aangevraagd voor het oppompen van

[40] http://www.onsbrabantsewater.nl/index.php?folder_id=34

grondwater. Hierdoor heeft het voorkeursalternatief geen negatieve invloed op de waterkwantiteit binnen de provincie en hoeven er geen verdere maatregelen te worden getroffen.

Waterkwaliteit

Waterkwaliteit kan worden omschreven als de samenstelling van het oppervlakte water en grondwater. Deze verschilt op verschillende plekken, tijdstippen en dieptes. De waterkwaliteit wordt beïnvloed door natuurlijke processen en door watervervuiling door de mens. De kwaliteit van het oppervlaktewater, wordt sterk beïnvloed door het landbouwkundig beheer van de percelen. De gehaltes aan onder andere fosfaat, nitraat en gewasbestrijdingsmiddelen in het water kunnen plaatselijk de normen overschrijden. Tevens zullen riool overstortingen en lozingen van niet gerioleerde woningen in het buitengebied, als oorzaak van verontreiniging van oppervlaktewater aan te wijzen zijn.

Ten goede van de waterkwaliteit, zal afvalwater of met de mest of via het openbaar riool van het bedrijf worden afgevoerd. Er zullen dus geen lozingen op het oppervlaktewater worden gedaan. Daarnaast zal de meststoffenwet worden nageleefd, waardoor er nauwkeurig wordt bijgehouden hoeveel mineralen er op het bedrijf worden aangevoerd (veevoer) en afgevoerd (mestproductie). De omliggende percelen zullen hierdoor niet kunnen worden overbemest. Door het toepassen van deze maatregelen, probeert het bedrijf de negatieve invloed op de waterkwaliteit zo veel mogelijk te beperken.

Bodemkwaliteit[41]

Op veel plaatsen in Europa neemt de bodemkwaliteit versneld af als gevolg van bepaalde praktijken in de land- en bosbouw, of door vervuiling, stadsuitbreiding en klimaatverandering. Soms neemt de bodemkwaliteit af door natuurlijke verschijnselen, maar het wordt verergerd door allerlei vormen van niet duurzame menselijke toepassingen. Het verlies aan teelaarde (erosie) wordt verergerd door onaangepaste verbouwtechnieken en ongeëigende teeltpraktijken. De bodem wordt minder vruchtbaar en het waterecosysteem wordt vervuild.

Organische stof, de organische fractie van de teelaarde, is zeer belangrijk voor de vruchtbaarheid, de structuur, het vermogen water vast te houden en de biodiversiteit van de bodem. Het verlies van organische stof in de bodem bedreigt de bodemvruchtbaarheid, de bodemstructuur en het vermogen van de bodem om regenwater vast te houden.

De verzilting, ofwel de opbouw van zouten in de bodem, komt door de wijze waarop de mens via irrigatie ingrijpt in de natuurlijke waterhuishouding. Ook door toepassing van kunstmest, kunnen zouten worden toegevoegd aan de bodem. Bij gevolg daalt de vruchtbaarheid van de

[41] Geciteerd uit: http://www.wervel.be/diverse-info-themas-245/ecologie-themas-246/620-140604-nieuwe-richtlijn-europese-commissie-moet-bodemkwaliteit-opkrikken

bodem en het kan tenslotte gebeuren dat deze nauwelijks meer in staat is enigerlei plantergroet te verdragen.

Overdreven veedichtheid en het onaangepaste verbruik van zware landbouwmachines verdicht de bodem al te zeer. Dit verlaagt het vermogen van de bodem om water vast te houden en zuurstof te leveren aan de plantwortels. Daar komt weer bodemerosie van, toenemende waterafstroming en meer uitstoor van broeikasgassen.

Voor de bedrijfsvoering van de varkenshouderij, zijn geen handelingen nodig op de omliggende percelen. Op het bedrijf is zelfs geen tractor aanwezig, waarmee de omliggende percelen bereden worden en waardoor de grond mogelijk dichtslibt. De mest zal worden opgehaald door een erkend bedrijf en er wordt geen kunstmest op het bedrijf toegepast. Er zal ook geen sprake zijn van waterirrigatie, op de omliggende percelen. Er zullen in het voorkeursalternatief geen handelingen worden verricht, die een negatieve invloed hebben op de bodemkwaliteit.

Beschermingsgebieden

In de omgeving van de planlocatie zijn op geruime afstand bodem- of grondwater-beschermingsgebieden en/of boringsvrije zones aanwezig. De onderstaande figuur maakt deze gebieden en zones inzichtelijk; de situatie in van de grondwatersystemen wordt in deze figuur in kaart gebracht. Hierop is duidelijk zichtbaar dat dusdanige gebieden ver genoeg van de bedrijfslocatie gelegen zijn.

Uit onderstaande figuur blijkt ook dat de inrichting aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, niet binnen een natuurparel of een bufferzone voor grondwater ligt. De dichtstbijzijnde bufferzone voor grondwater is op een afstand op ongeveer 4.000 meter gelegen. De varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst is ook niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied of in een 25 en 100 jaarzone. Er zullen dus geen belemmeringen optreden, in relatie met de grondwater beschermingsgebieden.

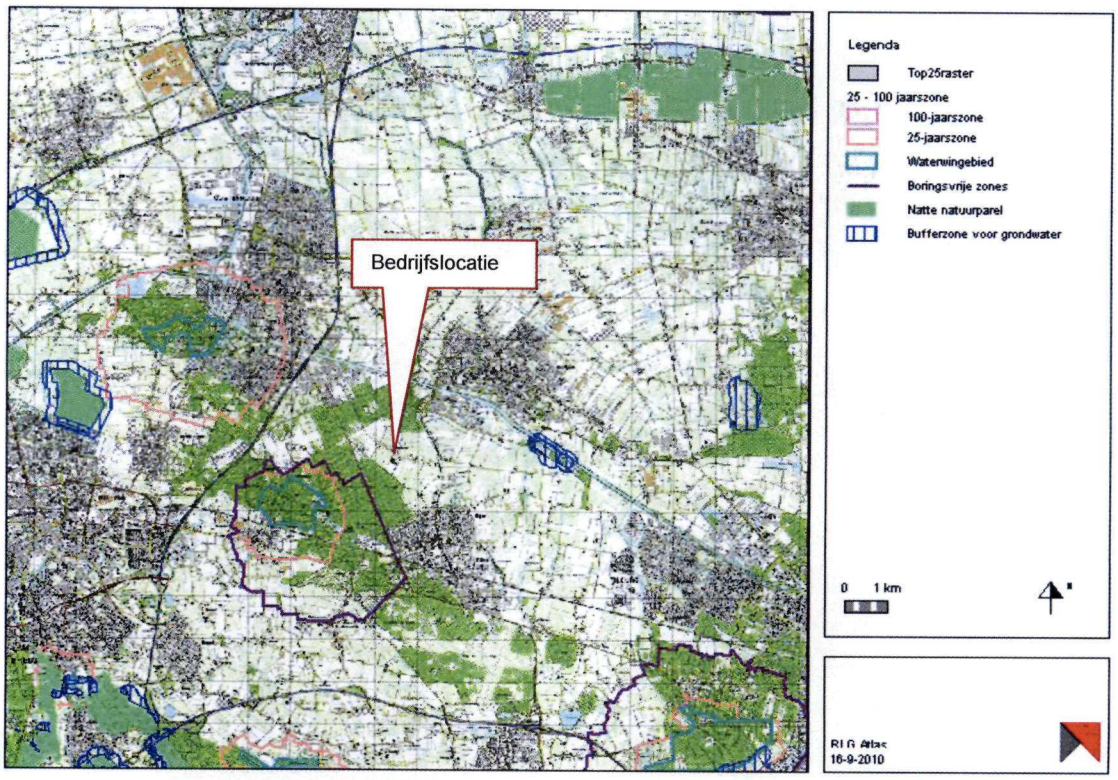

Figuur 20: Grondwatersystemen- en beschermingsgebieden

Waterwet

In het kader van de waterwet hoeft er geen vergunning te worden aangevraagd. De Waterwet regelt namelijk het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals verminderring van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Aangezien er in het voorkeursalternatief geen gebruik wordt gemaakt van grondwater en er ook niet op het oppervlaktewater wordt geloosd, is geen vergunning nodig.

5.3.1 Bodem en (grond)water

Met de uitbreiding van de varkenshouderij en de plaatsing van luchtwassers, wordt het bodemrisico vanuit dit bedrijf vergroot. In een te verlenen milieu- en bouwvergunning zullen voorschriften gesteld worden aan de uitvoering van de stallen, zodat optimale bescherming naar het milieu zal worden gewaarborgd. De stallen worden voorzien van vloeistofkerende vloeren en wanden.

De factoren die kunnen bijdragen tot emissies naar de bodem zijn mest, spuiwater, zuur, olie en afvalwater. Om dit tot een minimum te beperken worden alle nieuwe putten gerealiseerd van

beton met een betonkwaliteit, conform de bouwtechnische richtlijnen mestbassins en zijn oliehoudende producten opgeslagen in gecertificeerde lekbakken.

Het zuur wordt opgeslagen in vaten, waarbij rekening wordt gehouden met de PGS 15. In deze richtlijn wordt omgeschreven hoe om te gaan met opslag van verpakte gevaarlijke stoffen met betrekking tot brand-, arbeids- en milieuveiligheid.

Een bodemrisicochecklist is opgesteld conform het NRB, deze is als bijlage toegevoegd aan het MER.

5.3.2 Afvalwater

Binnen het bedrijf zal afvalwater worden geproduceerd. Op de eerste plaats wordt er huishoudelijk afvalwater geproduceerd, afkomstig uit de kantine/toilet. Dit huishoudelijke afvalwater, wordt afgevoerd naar het gemeentelijke riool. Daarnaast zullen wekelijks stallen worden gereinigd, waardoor er ook afvalwater ontstaat. Dit afvalwater zal in de mestput terecht komen en met de mest worden afgevoerd.

Onder afvalwater behoort tegenwoordig ook; spuiwater. Dit spuiwater is een restproduct, afkomstig van een luchtwasser. Bij passage van de ventilatielucht door het luchtwassysteem, wordt ammoniak opgevangen in wasvloeistof. Door toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeistof, wordt in de chemische wasser de ammoniak gebonden en ontstaat ammonium sulfaat. Het spuiwater is dus rijk aan ammoniumsulfaat en zal door een erkend bedrijf van de inrichting moeten worden afgevoerd.

Ook hemelwater wordt in deze paragraaf kort toegelicht. Het hemelwater zal binnen de inrichting, op grastegels, naar de bodem kunnen infiltreren. De grastegels zijn rondom de zeugenstallen neergelegd, daar waar het hemelwater van de daken af valt. Ook is in het beplantingsplan een infiltratie weitje opgenomen. Wanneer de grastegels onvoldoende waterberging bieden, kan het water hierop nog naar de bodem infiltreren

5.3.3 Watertoets voor de bedrijfslocatie

5.3.3.1 Inleiding

In de watertoets wordt inzichtelijk gebracht, welke weg het water aflegt, binnen een ruimtelijk plan. Hierbij is het doel 'waterneutraal bouwen in ruimte en tijd', waarvoor de initiatiefnemer verantwoordelijk is. Het hemelwater zal in de voorgenomen plannen, binnen de inrichting

worden geïnfiltreerd. De grootte van de infiltratievoorziening/zaksloot is daarbij afhankelijk van de hoogste grondwaterstand, maar ook van de hoeveelheid neerslag die er valt.

De neerslag is niet homogeen over Nederland verdeeld. Indien gekeken wordt naar de neerslagverdeling over Nederland valt er in de Dorst"[42] tussen de 775 en 800 mm per jaar. Echter moet een in infiltratievoorziening/zaksloot grote hoeveelheden regenwater tegelijk geborgen kunnen worden. Het jaar gemiddelde regenwater is daarom onvoldoende, om de grootte van de infiltratievoorziening/zaksloot op te baseren. Om een correcte grootte voor een infiltratie voorziening te berekenen, kan een watertoets worden uitgevoerd. Onderstaand worden de resultaten van de watertoets weergegeven en in de bijlage zal de watertoets worden toegevoegd.

5.3.3.2 Hydrologisch neutraal bouwen

In het uitbreidingsplan zal het verhard oppervlak toenemen met 439 m^2. Er worden stallen vernieuwd en uitgebreid. De bestaande stallen zullen allen worden afgebroken en er worden nieuwe zeugenstallen hiervoor in de plaats gebouwd. Het toenemend verhard oppervlak bestaat uit; zeugenstallen met omliggend grastegels. Het verhard oppervlak van 14.503 m^2, wordt dankzijde nieuwe zeugenstallen vergroot tot 14.942 m^2.

In de uitbreidingsplannen van de varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, zal het hemelwater op grastegels infiltreren. Deze tegels liggen rond de zeugenstallen, daar waar het hemelwater van de daken afkomt. In totaal ligt er 4.808 m^2 aan grastegels rondom de zeugenstallen.

Aanlegdiepte en leegloopconstructie:
De infiltratievoorziening moet boven de gemiddelde hoogste grondwaterstand aangelegd worden (binnen de inrichting is de hoogste grondwaterstand 80 cm-mv). Op deze wijze wordt voorkomen dat er grondwater de infiltratievoorziening in stroomt.

Afmetingen (inhoud):
De bergingscapaciteit van de nieuwe infiltratievoorziening moet voldoende zijn om een bui van 50 mm, met een duur van circa 27 uur te kunnen bergen. Deze bui kan eens in de 10 jaar voorkomen (T=10). Verder mag de natuurlijke gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) niet verlaagd worden. De berging van een bui die eens in de 100 jaar (T=100) voor kan komen, vindt ook binnen de inrichting plaats.

[42] KNMI: Klimaatatlas Nederland, normaalperiode 1971 - 2000

Resultaten "Toetsinstrumentarium Hydrologische Neutraal Ontwikkelen"

Ontwerp bergingsvoorziening voor projectgebied

Berging voor infiltratie	0 m^3
Berging bij extreme neerslag T=10	24 m^3
Berging bij extreme neerslag T=100	33 m^3

Ontwerp bergingsvoorziening voor extreme neerslagsituaties

Ruimtebeslag	39 m^2
Berging bij T=10 jaar	24 m^3
Berging bij T=100 jaar	33 m^3
Afvoercapaciteit bij T=10 jaar	0 m^3/uur

Berging 'tussen de stoepranden'

Berging bij T=100 jaar	1 m^3

5.3.3.3 Conclusie

De varkenshouderij aan de Steenovensebaan 28 te Dorst, heeft in het kader Wet verontreiniging oppervlaktewater (Wvo) geen vergunning nodig. Het regenwater zal op het eigen terrein naar de bodem worden geïnfiltreerd. Er is dan wel een Keurontheffing nodig.

Het hemelwater dat valt op de stallen, zal via de daken worden opgevangen. Hierna zal het hemelwater terecht komen op de omliggende grastegels en hierop infiltreren naar de bodem. Volgens de bovenstaande berekening moet de infiltratievoorziening binnen de inrichting, een oppervlakte van circa 39 m^2 hebben. In het plan is een 4.808 m^2 aan grastegels opgenomen, wat ruim voldoende waterberging biedt.

Concluderend kan worden gesteld dat; de voorgenomen plannen geen nadelige gevolgen hebben ten aanzien van het begrip water. Er zullen de juiste maatregelen worden genomen in het kader van hemelwaterafvoer. Hemelwater wordt namelijk binnen de inrichting, op eigen bodem, geïnfiltreerd. De grootte van deze voorzieningen, is gebaseerd op de gegevens uit de watertoets. De voorziening is dus groot genoeg om enorme regenbuien te verwerken.

5.4 Energie

Het kabinet heeft in het werkprogramma 'Schoon en Zuinig: Nieuwe energie voor het klimaat' de ambities voor onder andere energiebesparing, duurzame energie en het terugdringen van CO_2-uitstoot beschreven. Onderstaand worden de energiebesparende maatregelen en daarmee CO_2 reducerende maatregelen weergegeven die worden toegepast in de inrichting.

Verlichting
In de inrichting zal hoogfrequente verlichting met spiegeloptiekarmaturen worden toegepast. Door armaturen met reflectoren toe te passen kan met minder armaturen dezelfde lichtopbrengst worden gerealiseerd. Verbeterde lichtopbrengst kan leiden tot een energiebesparing indien minder armaturen of lampen worden geplaatst. Uitgaande van een bestaande situatie zonder spiegeloptiek armaturen dat het aantal tl-buizen vaak gehalveerd worden.

Isolatie
Door isolatie wordt in koude perioden het warmteverlies beperkt, zodat bespaard wordt op verwarmingsenergie. In de uitvoering van het voorgenomen plan, wordt het gehele gebouw geïsoleerd. Er wordt dak-/plafondisolatie en (spouw)muur isolatie aangebracht. In de warme perioden wordt door de isolatie de warmteopname door voornamelijk zoninstraling gereduceerd. Hierdoor kan bespaard worden op energie, benodigd voor ventilatie. Naast isolatie van dak, plafond en muur zullen ook de aanwezige verwarmingsleidingen worden geïsoleerd. Door deze isolatie wordt de warmte-uitstraling naar de omgeving beperkt.

Ventilatie
Kostenbesparing op het bedrijf is tegenwoordig zeer belangrijk. Met een goede klimaatregeling kan er zeker bespaard worden op verwarmings- en elektriciteitskosten. Wanneer er op een bedrijf onnodig veel geventileerd wordt, zal er ook onnodig veel bijverwarmd moeten worden. Ventilatie blijft noodzakelijk in varkensstallen, want de luchtkwaliteit moet optimaal blijven. Wanneer er te veel vervuilde/verontreinigde lucht in de stallen aanwezig blijft, kan deze lucht schade toebrengen aan de gezondheid van de dieren. In een dergelijke situatie wordt er dan energie bespaard op de ventilatie, maar staan daar hogere kosten voor de gezondheidszorg voor de dieren tegenover.

Good housekeeping
Tevens zal "good housekeeping" zorgen voor energiebesparing. Een juiste afstelling van klimaatapparatuur is van belang voor het juiste binnenklimaat. Om energie te besparen, wordt rekening gehouden bij de afstelling van de klimaatapparatuur met de onderstaande aandachtspunten. Daarnaast zal energie bespaard worden door; regelmatig onderhoud, reiniging en ijken van apparatuur.

- instellingen klimaatcomputer: deze zijn van grote invloed op energieverbruik voor ventilatie en verwarming.
- locatie plaatsing temperatuurvoelers: klimaatcomputers worden geregeld op basis van temperatuurvoelers in de verschillende ruimten.

5.5 Geluid

De factoren die een bijdrage leveren aan de geluidsproductie zijn: ventilatoren ten behoeve van de luchtwassystemen en de transportbewegingen van en naar de inrichting ten behoeve van de afvoer van mest, spuiwater, kadavers en bedrijfsafval en de aanvoer van voeders, diergeneesmiddelen en het laden en lossen van dieren. Boven genoemde transportbewegingen vinden voornamelijk van maandag tot en met vrijdag plaats en daarnaast zoveel mogelijk in de dagperiode. De ventilatoren in de luchtwassers zullen 24 uur per dag aanstaan. Aan de bijlagen is een akoestisch onderzoek toegevoegd. In dit rapport wordt de geluidproductie uitgebreid toegelicht en getoetst.

5.6 Afvoer van drijfmest

De mest wordt regelmatig van het bedrijf afgevoerd. Het afvoeren van dierlijke mest dient, volgens de meststoffenwet, door een geregistreerde vervoerder te gebeuren die de mest bemonstert en weegt. De afvoer van mest heeft plaats conform het uitvoeringsbesluit Meststoffenwet. De regelmatigheid van deze handeling en het daarbij vrijkomende geluid, zal in het akoestische rapport nader worden toegelicht.

5.7 Afvoer van (huis)vuil

Op het bedrijfsterrein is een woonhuis aanwezig. Het geproduceerde afval zal middels afvalcontainers (kliko) worden afgevoerd. Het huishoudelijk afval zal dus eens in de twee weken door de gemeente opgehaald.

5.8 Risico's van ongevallen en abnormale omstandigheden

Gebruikte technologieën

Het grootste risico voor een varkenshouderij, is het uitvallen van de stroom. Wanneer de stroom uitvalt, kunnen de ventilatoren stilvallen. Door het stilvallen van de ventilatoren zal onvoldoende luchtverversing bij de dieren plaatsvinden. Sterfte/ziekte zouden het gevolg kunnen zijn. Om de gevolgen van stroomuitval zoveel mogelijk te kunnen beperken, zijn stallen op het bedrijf voorzien van een noodstroom aggregaat. Deze aggregaat zal automatisch in werking treden, wanneer de stroom uitvalt.

Bedrijfsvorm

Veehouderijbedrijven lopen het gevaar dat, van rijkswege, vervoersverboden worden opgelegd na het uitbreken van veeziekte. Het gevolg hiervan is dat, gedurende een onbepaalde periode, geen dieren van het bedrijf mogen worden afgevoerd. Het resultaat hiervan is dat de stallen overvol raken en het welzijn van de dieren in gevaar komt.

De gewenste bedrijfsopzet is volgens de huidige welzijnseisen. De dieren hebben nu een groter leefoppervlak tot de beschikking dan voorheen. Hierdoor zullen de dieren minder snel in ruimtegebrek komen. Een vervoersverbod kan dus langer worden opgevangen, omdat er relatief meer oppervlak ter beschikking is.

Het uitbreken van ziekten op andere bedrijven is vanuit de inrichting niet te voorkomen. Het risico van besmetting op bedrijfsniveau kan verkleind worden, door het aantal bezoekers in de stallen zoveel mogelijk te beperken. Noodzakelijke bezoekers worden voorzien van bedrijfskleding en kunnen de stallen slechts betreden via een hygiënesluis. Vrachtwagens die dieren hebben geleverd, moeten – alvorens het terrein te verlaten – worden gereinigd en ontsmet op een hiervoor bestemde wasplaats.

Binnen de inrichting is voldoende plaats aanwezig om tijdelijke voorzieningen te treffen ten behoeve van de huisvesting van varkens bij calamiteiten.

Veiligheidsaspecten

Een gevaaraspect voor de veehouderij is het uitbreken van brand. Het ontstaan van brand levert gevaar op voor mens en dier. Om de risico's van het uitbreken van brand zoveel mogelijk in te perken, dient te worden gebouwd conform het Bouwbesluit en dient uitsluitend met goedgekeurde installaties en voorzieningen te worden gewerkt.

Om een beginnende brand zo effectief mogelijk te kunnen bestrijden, worden binnen de inrichting op diverse locaties brandblusmiddelen geplaatst. Met de uitbreiding zullen nieuwe stallen op het erf worden geplaatst. In deze stallen zullen brandwerende muren worden

geplaatst. De nieuwe stallen hebben een oppervlak groter dan 2500 m^2 en worden daarom uitgevoerd met brandwerende muren. In een vuurlastberekening zal worden aangetoond dat de brandmuren op de juiste plaats zijn neergezet en dat er wordt voldaan aan de eisen.

Voor bluswatervoorzieningen zullen op het eigen terrein bronnen worden gerealiseerd. De capaciteit van deze bronnen gezamenlijk zal ten minste 60 m^3 per uur bedragen. De plaats van deze bronnen wordt in overleg met de brandweer vastgesteld. De bronnen worden enkel gebruikt bij calamiteiten.

5.9 Externe veiligheid

Het beleid externe veiligheid inrichtingen (BEVI) is een onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid. Dit beleid valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van binnenlandse zake en koninkrijksrelaties (BZK). Het integraal veiligheidsbeleid omvat pro-actie, preventie, repressie en nazorg. De minister van VROM is belast met de interdepartementale coördinatie van het externe veiligheidsbeleid. De minister van VenW is primair verantwoordelijk voor de veiligheid van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Het algemene rijksbeleid voor externe veiligheid is gericht op het beperken en beheersen van risico's voor de omgeving voor:

a. het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
b. het transport van gevaarlijke stoffen (openbare wegen, water- en spoorwegen, buisleidingen);
c. het gebruik van luchthavens

Het besluit is van toepassing op Wm-vergunningsplichtige risicovolle inrichtingen en/of de nabijgelegen beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. De zogenaamde 8.40 Wm-inrichtingen vallen niet onder de werking van dit besluit. De externe afstanden die voortvloeien uit een 8.40 amvb dienen echter wel in acht te worden genomen bij besluiten op grond van de WRO die betrekking hebben op kwetsbare objecten. Ten aanzien van beperkt kwetsbare objecten, moet met de externe afstanden uit de 8.40 amvb rekening worden gehouden.

5.10 Veeziekten

Vliegen in de stal kunnen fungeren als overdragers van ziektekiemen én veroorzaken onrust en hinder aan het vee. Om dit voorkomen worden een aantal maatregelen genomen om vliegen te bestrijden:

Preventieve maatregelen
Met een goede algemene hygiëne in en rond de dierenverblijven wordt voorkomen dat broedplaatsen voor vliegen ontstaan. Hierbij wordt gedacht aan:

- het opruimen van afval;
- het bewaren van afval in gesloten recipiënten;
- het wegruimen van uitwerpselen;
- grondig reinigen, vooral rond voederbakken, in voederopslagplaatsen, aangekoekte mest en voer vormen vaak ideale broedplaatsen;
- het afdekken van silovoeders;
- het dichten van gaten en kieren in vloeren en wanden.

Chemische bestrijding
Door middel van bestrijdingsmiddelen, wordt voorkomen dat maden zich kunnen ontwikkelen tot vliegen.

Volksgezondheid
Er zijn een aantal ziektes bekend die een relatie hebben met de varkenshouderij. Een berucht voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld; de varkenspest. Onderstaand zullen de actuele/bekende varkensgerelateerde ziektes worden omschreven en toegelicht. De bekende ziektes als Q-koorts en BSE zijn niet opgenomen, omdat deze niet aan varkens gerelateerd zijn.

- Varkenspest: Varkens kunnen varkenspest krijgen en besmet worden door direct contact met elkaar, maar indirect contact bijvoorbeeld via besmet sperma is ook een besmettingsroute. Ook kan het virus zich verspreiden via transport, personen of materialen. Mensen zijn niet gevoelig voor het varkenspestvirus. Bij varkenspest is er dus geen enkel gevaar voor de volksgezondheid. In Nederland is sinds 1998 geen varkenspest meer voorgekomen, mede dankzij allerlei hygiënemaatregelen die de sector neemt.

- Influenza/varkensgriep: Varkensgriep is een infectieziekte die niet ongewoon is bij varkens en wordt veroorzaakt door influenza type A virussen. Hoewel het meestal H1N1 type virussen betreft kunnen ook andere subtypes aanleiding geven tot varkensgriep (H1N2, H3N1 H3N2). Overdracht van varken op mens is mogelijk, vooral bij veel en intensief contact, maar het leidt tot op heden zelden tot klinische problemen of verdere

spreiding van het virus. Echter wanneer varkens besmet raken met meer dan één type influenzavirus, kunnen varianten ontstaan die ook overdraagbaar zijn van varken op mens. Deze genetische recombinatie wordt antigenic shift genoemd en kan plaatsvinden, omdat het influenza-genoom uit acht losse RNA-strengen bestaat die bij een dergelijke co-infectie dooreengeschud kunnen worden.

Het influenza virus is niet bestand tegen desinfecteer-/ontsmettingsmiddelen. Wanneer er een goede hygiëne wordt toegepast. Is de kans van aanwezigheid van verschillende varianten van het virus heel klein. De kans dat er dan op mens overdraagbare griepvirussen ontstaan wordt hierdoor beperkt. Daarnaast zullen er op het desbetreffende bedrijf, geen dieren van buitenaf worden aangevoerd. De kans op het ontstaan van nieuwe virussen wordt hierdoor ook ingeperkt.

- Salmonella: Salmonella-bacteriën hebben de officiële naam Salmonella enterica subspecies enterica. Binnen Salmonella enterica subspecies enterica worden vele zogenaamde serotypen onderscheiden. Salmonella Dublin, een Salmonella die veel bij rundvee voorkomt, komt slechts hoogst zelden bij varkens voor. Salmonella Enteritidis, veelvuldig gesignaleerd bij pluimvee, komt slechts hoogst zelden bij varkens voor. Salmonella Choleraesuis, de Salmonella die een ernstige vorm van salmonellose bij varkens veroorzaakt, laat zich in Nederland niet zien.

  Salmonellose is een zoönose. Dat betekent dat mensen besmet kunnen raken met de bacterie door het eten van besmet vlees of door direct contact met varkens. Via de lucht komt besmetting dus niet voor.

- MRSA: De Meticilline Resistente Staphylococcus Aureus, kortweg MRSA, is een stafylokok. Stafylokokken zijn bacteriën die veel voorkomen bij gezonde mensen, zonder dat zij daar last van hebben. MRSA is een bijzondere stafylokok, want hij is ongevoelig (resistent) voor behandeling met de meeste antibiotica (RIVM 2007).

  Besmetting met MRSA vindt vooral plaats door direct huidcontact, voornamelijk via de handen. Soms kan MRSA via huidschilfers of niezen in de lucht komen en zo ingeademd worden. MRSA zal zich bijna altijd via lichamelijk contact verspreiden en zelden via de lucht[43].

  In recent onderzoek werden resistente bacteriën, waaronder MRSA, aangetoond in de lucht in een varkensbedrijf tot op een afstand van tenminste 150 meter met de wind mee van het bedrijf af (Green 2006). In hoeverre de uitstoot van stallucht kan leiden tot MRSA-besmetting van omwonenden is nog onduidelijk.

[43] RIVM Briefrapport 6093000006

In de buitenlucht vindt een sterke verdunning plaats, waardoor de kans op contact met MRSA snel afneemt met toenemende afstand van de stal[44].

De schaalvergroting binnen de intensieve veehouderij wordt tegenwoordig als bedreiging voor de volksgezondheid gezien. Echter biedt deze schaalvergroting biedt naast bedreigingen ook kansen, want in een nieuw te bouwen bedrijf zijn maatregelen voor hygiëne en ventilatie veel makkelijker te treffen. Hierdoor kan de insleep en versleep van micro-organismen worden verminderd.

Daarnaast zijn er ook mogelijkheden tot integreren van meerdere schakels van de (vlees)productie op één bedrijf (gesloten bedrijfsvoering, waaronder eigen slachtfaciliteiten). Hierbij kan ook gedacht worden aan: meer investeringsruimte voor het inzetten van nieuwe technologieën en samenwerkingsverbanden voor het verwerken van reststromen (bijvoorbeeld mest). De risico's van verspreiding via de lucht lijken door de verdunning in de lucht vooralsnog gering.

Op het desbetreffende bedrijf zal een hygiëne sluis met bedrijfskleding aanwezig zijn. Hierdoor wordt de kans op het verspreiden van ziektes naar de omgeving teruggedrongen. De hygiëne maatregelen zullen streng worden nageleefd. De stallen zullen regelmatig worden schoongemaakt en gedesinfecteerd. De zeugen zullen in vaste groepen worden gehuisvest en zullen dus in vaste groepen naar de kraamstallen en dekstallen gaan. Daarnaast zal de naar buiten treden de lucht, via de luchtwasser, de stal verlaten.

[44] RIVM Briefrapport 6093000006